Holy Bible

Aionian Edition®

Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa

New Oromo Contemporary Version

Gospel Primer

Table of Contents

Preface
Genesis 1-4
John 1-21
Revelation 19-22
66 Verses
Reader's Guide
Glossary
Maps
History
Destiny
Illustrations, Doré

Welcome to the *Gospel Primer*. The Aionian Bible invites you to review popular Christian understanding. Is it possible that the most well-known verse in the Bible is mistranslated, John 3:16? Are the destinies of Heaven and Hell really the whole story? And are misunderstandings of this magnitude even possible? First, know that the Aionian Bible does not abandon Christian heritage. We have much to learn from godly people throughout all ages. Yet, this booklet is a new primer to the truly good news of Jesus Christ, the savior of all mankind.

Holy Bible Aionian Edition ®
Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version
Gospel Primer

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025
Source text: eBible.org
Source version: 5/1/2025
Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0, International
Biblica, Inc., 2009, 2020, 2022
Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Preface

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

Erga nama achii baasee booddee karaa muka jireenyaatti geessu eegsisuuf jedhee kiirubeelotaa fi goraadee boba'u kan asii fi achi gaggaragalu tokko Iddoo Biqiltuu Eedeniitiin gama ba'a biiftuu kaa'e.
Uumama 3:24

Uumama

1 Jalqabatti Waaqni samiiwwanii fi lafa uume.
2 Lafti kan bifa hin qabnee fi duwwaa turte;
dukkannis tuujuba irra ture; Hafuurri Waaqaas
bishaan irra sosocho'a ture. 3 Waaqnis, "Ifni
haa ta'u" jedhe; ifnis ni ta'e. 4 Waaqnis akka
ifni sun gaarii ta'e arge; ifaa fi dukkanas
gargar baase. 5 Waaqnis ifa sanaan "Guyyaa"
jedhe; dukkana sanaan immoo "Halkan" jedhee
moggaase. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa
tokkoffaa. 6 Waaqnis, "Bishaanii fi bishaan
gargar baasuuf bantiin bishaanota gidduu
haa jiraatu" jedhe. 7 Kanaafuu Waaqni bantii
tolchee bishaan bantii jalaatii fi kan bantiin
olii gargar baase. Akkasumas ta'e. 8 Waaqnis
bantii sana "samii" jedhee moggaase. Galgalas
ta'e; ganamas ta'e; guyyaa lammaffaa. 9
Waaqnis, "Bishaan samiidhaa gad jiru iddoo
tokkotti walitti haa qabamu; lafti gogaanis haa
mul'atu" jedhe. Akkasumas ta'e. 10 Waaqni
lafa gogaa sanaan "lafa" jedhe; bishaanicha
walitti qabameen immoo "galaana" jedhee
moggaase. Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e
arge. 11 Ammas Waaqni, "Lafti biqiltuuwwan
haa baastu; biqiltuuwwan akkuma gosa gosa
isaaniitti sanyii baasan, mukkeen ija kennanii
iji isaanii immoo sanyii of keessaa qabu adduma
addaan akkuma gosa gosa isaaniitti lafa irratti
haa argaman" jedhe. Akkasumas ta'e. 12 Laftis
biqiltuu akkuma gosa isaatti sanyii baasu, muka
ija kennu, kan iji isaas sanyii of keessaa qabu
adduma addaan akkuma gosa isaatti baaste.
Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e arge. 13
Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa sadaffaa.
14 Waaqnis akkana jedhe; "Guyyaa fi halkan
gargar baasuuf bantii samii irratti ifawwan
haa ta'an; isaanis mallattoowwan waqtiileen,
guyyoonnii fi waggoonni ittiin beekaman haa
ta'an; 15 isaanis ifawwan bantii samii irraa
kan lafaaf ifa kennan haa ta'an." Akkasumas
ta'e. 16 Waaqni ifa gurguddaa lama uume; kunis
akka ifni guddaan guyyaa, inni xinnaan immoo
halkan mo'uuf. Akkasuma urjiiwwan illee uume.
17 Waaqnis akka isaan lafaaf ifa kennaniif bantii
samii irra isaan kaa'e; 18 kunis akka isaan guyyaa
fi halkan mo'anii fi akka ifa sana dukkana
irraa gargar baasaniif. Waaqnis wanni kun
akka gaarii ta'e arge. 19 Galgalas ta'e; ganamas
ta'e; guyyaa afuraffaa. 20 Waaqnis, "Bishaan
uumamawwan lubbu qabeeyyii munyuuqaniin
haa guutamu; simbirroonnis lafaa olitti, bantii
samii keessa haa barrisan" jedhe. 21 Kanaafuu
Waaqni uumamawwan galaanaa gurguddaa,
lubbu qabeeyyii munyuuqan kanneen galaana
keessa jiraatan hundaa fi simbirroota qoochoo
qaban hunda akkuma gosa isaaniitti uume.
Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e arge.
22 Waaqnis, "Horaa; baay'adhaa; bishaan
galaanotaas guutaa; simbirroonnis lafa irratti
haa baay'atan" jedhee isaan eebbise. 23 Galgalas
ta'e; ganamas ta'e; guyyaa shanaffaa. 24
Waaqnis, "Lafti akkuma gosa gosa isaaniitti
uumamawwan lubbuu qabeeyyii jechuunis
horii, uumamawwan lafa irra mumunyuuqan,
bineensota akkuma gosa gosa isaaniitti haa
kennitu" jedhe. Akkasumas ta'e. 25 Waaqni
bineensota akkuma gosa gosa isaaniitti, horii
akkuma gosa gosa isaaniitti, uumamawwan
lafa irra mumunyuuqanis akkuma gosa gosa
isaaniitti uume. Waaqni wanni kun akka
gaarii ta'e arge. 26 Waaqnis, "Kottaa akka
bifa keenyaatti, akka fakkeenya keenyaattis
nama uumnaa; isaanis qurxummii galaanaa
irratti, simbirroo samii irratti, horii irratti,
lafa hundumaa fi uumamawwan lafa irra
munyuuqan hundumaa irratti aangoo haa
qabaatan" jedhe. 27 Kanaafuu Waaqni akka
bifa isaatti nama uume; akka bifa Waaqaatti
isa uume; innis dhiiraa fi dubartii taasisee
isaan uume. 28 Waaqnis isaan eebbisee, "Horaa,
baay'adhaas; lafa guutaatii harka keessan
jalattis bulfadhaa. Qurxummii galaanaa irratti,
simbirroota samii irratti, uumama lafa irra
munyuuqu hunda irratti aangoo qabaadhaa"
jedheen. 29 Ergasii Waaqni akkana jedhe;
"Kunoo ani akka isaan nyaata isinii ta'aniif
biqiltuu lafa hunda irratti sanyii kennu hundaa
fi muka iji isaa sanyii of keessaa qabu gosa
hunda isinii kenneera. 30 Anis bineensa lafaa

hundaaf, simbirroota samii hundaaf, uumama
lafa irra munyuuqu hundaaf jechuunis waan
hafuura jireenyaa of keessaa qabu hundaaf
akka nyaata isaanii ta'uuf biqiltuu lalisaa hunda
nan kenna." Akkasumas ta'e. 31 Waaqnis waan
hojjete hunda ilaale; wanni sunis dhugumaan
gaarii ture. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa
ja'affaa.

2 Uumamni samiitii fi lafaa, kan waan
isaan keessa jiru hundaas haala kanaan
xumurame. 2 Waaqni hojii hojjechaa ture
hunda guyyaa torbaffaatti fixe; kanaafuu inni
guyyaa torbaffaatti hojii isaa hundumaa irraa
boqote. 3 Waaqni sababii gaafa sana hojii waa
uumuu kan hojjechaa ture hunda irraa boqoteef
guyyaa torbaffaa eebbisee qulqulleesse. 4
Seenaan samiiwwaniitii fi lafaa kan yeroo isaan
uumamanii, yeroo Waaqayyo Waaqni lafaa
fi samiiwwan uumee kanaa dha. 5 Sababii
Waaqayyo Waaqni bokkaa hin roobsiniif, namni
lafa qotus waan hin jiraatiniif margi tokko
iyyuu lafa irratti hin mul'anne; biqiltuunis
lafa qotiisaa irratti hin biqille ture. 6 Garuu
bishaan lafa keessaa burqee lafa hunda obaasa
ture. 7 Waaqayyo Waaqni biyyoo lafaa irraa
nama tolche; hafuura jireenyaas funyaan isaatti
baafate; namnis uumama jiraataa ta'e. 8
Waaqayyo Waaqnis Eeden keessatti gama ba'a
biiftuutti iddoo biqiltuu qopheesse; nama tolche
sanas achi keessa kaa'e. 9 Waaqayyo Waaqni
mukkeen gosa hundaa lafa keessaa biqilche; inni
mukkeen ija namaatti tolanii fi nyaataafis gaarii
ta'an biqilche. Iddoo biqiltuu sana keessas muka
jireenyaatii fi muka waan gaarii fi waan hamaa
nama beeksisutu ture. 10 Lagni iddoo biqiltuu
sana obaasu tokkos Eeden keessaa burqa ture;
lagni sun Eedenii ka'ee gargar ba'ee laga afur
ta'e. 11 Maqaan laga tokkoffaa Phiishoon; innis
guutummaa biyya Hawiilaa, iddoo warqeen
jirutti naanna'ee yaa'a. 12 Warqeen biyya sanaa
gaarii dha; hapheen urgaa'uu fi sardooniksiin
achitti argamu. 13 Maqaan isa lammaffaa
Giihooni; innis guutummaa lafa Itoophiyaatti
naanna'ee yaa'a. 14 Maqaan laga sadaffaa
Xegroosi; innis karaa ba'a biiftuutiin Asoor
cina yaa'a. Lagni afuraffaan immoo Efraaxiis
jedhama. 15 Waaqayyo Waaqni akka inni isa
misoomsuu fi akka inni isa eeguuf jedhee
nama fuudhee Iddoo Biqiltuu Eeden keessa
kaa'e. 16 Waaqayyo Waaqnis akkana jedhee
nama ajaje; "Muka iddoo biqiltuu kana keessa
jiru hunda irraa nyaachuu ni dandeessa; 17
garuu muka waan gaarii fi waan hamaa nama
beeksisu sana irraa hin nyaatin; gaafa isa irraa
nyaatte dhugumaan ni duutaatii." 18 Waaqayyo
Waaqni, "Namni kophaa isaa ta'uun gaarii miti;
gargaartuu isatti toltu nan tolchaaf" jedhe. 19
Waaqayyo Waaqnis bineensaa fi simbirroota
samii hundumaa lafa irraa tolche. Maqaa inni
isaaniif baasu ilaaluuf jedhees gara namichaatti
isaan fide; wanni namichi sun tokkoo tokkoo
uumamawwan lubbu qabeeyyii ittiin waame
kam iyyuu maqaa ta'eef. 20 Namichi sunis
horii qe'ee hundaaf, simbirroota samii hundaaf,
bineensa hundaaf maqaa baase. Addaamiif
garuu gargaartuun isatti toltu hin argamne.
21 Kanaafis Waaqayyo Waaqni akka namichi
hirribaan of wallaalu godhe; utuma inni rafaa
jiruu lafee cinaacha isaa keessaa tokko fuudhee
iddoo sana fooniin duuche. 22 Waaqayyo Waaqni
lafee cinaachaa kan namicha keessaa fuudhe
sana irraa dubartii tolchee gara namichaatti
geesse. 23 Namichis akkana jedhe; "Egaa lafeen
kun lafee lafee kootii ti; foon kunis foon foon
kootii ti; isheen waan dhiira irraa argamteef
'dubartii' jedhamti." 24 Kanaafuu namni abbaa
fi haadha isaa ni dhiisa; niitii isaatti ni maxxana;
isaanis foon tokko ta'u. 25 Namichii fi niitiin
isaa qullaa isaanii turan; garuu wal hin qaana'an
ture.

3 Bineensa Waaqayyo Waaqni uume hunda
keessaa bofti haxxee ture. Dubartittiidhaanis,
"Dhuguma Waaqni, 'Muka iddoo biqiltuu keessa
jiru kam irraa iyyuu hin nyaatinaa' isiniin
jedheeraa?" jedhe. 2 Dubartittiinis deebiftee
bofa sanaan akkana jette; "Ija mukkeen iddoo
biqiltuu keessa jiranii nyaachuu ni dandeenya;
3 garuu Waaqni, 'Muka walakkaa iddoo biqiltuu
sanaa keessa jiru irraa ija hin nyaatinaa; ittis hin
bu'inaa; yoo kanaa achii ni duutuu' jedheera."

4 Bofichis deebisee dubartittiidhaan akkana
jedhe; “Isin dhugumaan hin duutan. 5 Waaqni
akka yommuu isin ija mukichaa nyaattan iji
keessan banamu, akka isin waan gaarii fi waan
hamaa beekuudhaan akka Waaqaa taatan ni
beekaatii.” 6 Dubartittiinis yommuu akka iji
mukichaa nyaataaf gaarii, kan ija namaatti tolu,
ogummaa argachuufis akka nama gojomaasisu
argitetti fudhattee nyaatte. Dhirsi ishees ishee
wajjin ture; isaafis ni laatte; innis ni nyaate. 7 Iji
lachan isaaniis ni baname; qullaa hafuu isaaniis
beekan; kanaafis baala harbuu hodhanii marxoo
tolfatan. 8 Akkuma aduun qabbanoofteenis
namichii fi niitiin isaa utuu Waaqayyo Waaqni
iddoo biqiltuu sana keessa deemuu sagalee
isaa dhaga’an; isaanis mukkeen iddoo biqiltuu
keessa Waaqayyo Waaqa duraa dhokatan. 9
Waaqayyo Waaqni garuu namicha waamee, “Ati
eessa jirta?” jedheen. 10 Namichis deebisee,
“Ani utuu ati iddoo biqiltuu keessa deemtuu
nan dhaga’e; waan qullaa koo tureefis nan
sodaadhe; nan dhokadhes” jedheen. 11 Innis,
“Eenyutu akka ati qullaa taate sitti hime? Muka
ani ija isaa hin nyaatin jedhee si ajaje sana
irraa nyaatte moo?” jedheen. 12 Namichis,
“Dubartittii ati akka isheen na wajjin jiraattuuf
naa kennite sanatu ija mukichaa irraa naa
kenne; anis nan nyaadhe” jedhe. 13 Waaqayyo
Waaqnis dubartittiidhaan, “Wanni ati hojjette
kun maali?” jedhe. Dubartittiin immoo, “Bofti na
gowwoomsinaanan nyaadhe” jette. 14 Kanaafuu
Waaqayyo Waaqni bofichaan akkana jedhe; “Ati
sababii waan kana gooteef, “Horii hundumaa
keessaa, bineensa hundumaa keessaas kan
abaaramte ni taata! Bara jireenya keetii guutuu
garaa keetiin lafa irra loota; biyyoo illee ni
nyaatta. 15 Si’ii fi dubartittii, sanyii keetii fi
sanyii ishee gidduutti diinummaa nan uuma;
inni mataa kee ni tuma; atis koomee isaa ni
iddita.” 16 Dubartittiidhaanis akkana jedhe;
“Yommuu ati mucaa deessutti ani dhiphina
kee akka malee nan baay’isa; ciniinsuudhaanis
ijoollee ni deessa. Fedhiin kee garuma dhirsa
keetii ta’a; innis sirratti ol aantummaa qabaata.”
17 Addaamiin immoo akkana jedhe; “Waan ati
dubbii niitii keetii dhageessee muka ani ija
isaa irraa, ‘hin nyaatin’ jedhe irraa nyaatteef,
“Lafti sababii keetiif kan abaaramte taati; atis
bara jireenya keetii guutuu dadhabbiidhaan
ishee irraa nyaatta. 18 Isheen qoraattii fi
sokorruu sitti biqilchiti; atis biqiltuu lafaa ni
nyaatta. 19 Ati waan lafa irraa argamteef,
hamma lafatti deebitutti dafqa fuula keetiitiin
buddeena nyaatta; waan biyyoo taateefis, gara
biyyootti deebita.” 20 Addaamis sababii isheen
haadha jiraatoo hundaa taateef niitii isaa
“Hewaan” jedhee moggaase. 21 Waaqayyo
Waaqni Addaamii fi Hewaaniif gogaa irraa uffata
hojjetee isaanitti uffise. 22 Waaqayyo Waaqnis,
“Kunoo namni waan gaarii fi waan hamaa
beekuudhaan nu keessaa akka isa tokkoo ta’eera.
Ammas harka isaa hiixatee, ija muka jireenyaa
ciratee nyaachuun, bara baraanis jiraachuun
isaaf eeyyamamuu hin qabu” jedhe. 23 Kanaafuu
Waaqayyo Waaqni lafa biqiltuu Eeden keessaa
namicha baasee akka inni lafuma irraa argame
sana misoomsu godhe. 24 Erga nama achii
baasee booddee karaa muka jireenyaatti geessu
eegsisuuf jedhee kiirubeelotaa fi goraadee
boba’u kan asii fi achi gaggaragalu tokko Iddoo
Biqiltuu Edeniitiin gama ba’a biiftuu kaa’e.

4 Addaam niitii isaa Hewaan bira ga’e;
isheenis ulfooftee Qaayinin deesse. Isheenis,
“Ani gargaarsa Waaqayyootiin ilma tokko
argadheera” jette. 2 Itti aansitees obboleessa
isaa Abeelin deesse. Abeel tiksee hoolotaa ture;
Qaayin immoo lafa qota ture. 3 Yeroo muraasa
keessatti Qaayin waan lafti baafteef keessaa
Waaqayyoof aarsaa dhi’eesse. 4 Abeel immoo
hangafoota hoolota isaa keessaa cooma cooma
isaa dhi’eesse. Waaqayyo faara tolaadhaan gara
Abeelii fi gara aarsaa inni dhi’eesse sanaa
ilaale. 5 Gara Qaayinii fi gara aarsaa isaa garuu
hin ilaalle. Kanaafuu Qaayin akka malee aaree
fuulli isaa gurraacha’e. 6 Waaqayyos Qaayiniin
akkana jedhe; “Ati maaliif aarte? Fuulli kees
maaliif gurraacha’e? 7 Utuu waan qajeelaa
hojjettee silaa ati fudhatama argatta mitii?
Garuu yoo waan qajeelaa hojjechuu baatte
cubbuun balbala kee duratti riphee si eeggata;

si qabachuu barbaadas; ati garuu isa mo’achuu
qabda.” 8 Qaayinis ergasii obboleessa isaa
Abeeliin, “Kottu mee dirreetti baanaa” jedhe.
Utuma dirree irra jiranuus Qaayin obboleessa
isaa Abeelitti ka’ee isa ajjeese. 9 Waaqayyos,
“Obboleessi kee Abeel eessa jira?” jedhee Qaayin
gaafate. Qaayin immoo, “Ani hin beeku; ani
eegduu obboleessa kootiitii?” jedhee deebise.
10 Waaqayyo akkana jedhe; “Ati maal goote?
Dhiigni obboleessa keetii lafaa natti iyyaa jira. 11
Ati amma abaaramaa dha; lafa dhiiga obboleessa
keetii si harkaa fudhachuuf afaan banatte irraas
ni ari’amta. 12 Yeroo ati lafa qotattutti lafti
deebitee midhaan siif hin kennitu. Ati lafa irratti
joortuu boqonnaa hin qabne taata.” 13 Qaayin
immoo Waaqayyoon akkana jedhe; “Adabamuun
koo waan ani baachuu danda’uun ol. 14 Kunoo
ati har’a biyyaa na ari’aa jirta; anis fuula
kee duraa nan dhokadha; lafa irratti joortuu
boqonnaa hin qabne nan ta’a; namni na argatu
kam iyyuus na ajjeesa.” 15 Waaqayyo garuu,
“Akkana miti; namni Qaayinin ajjeesu kam
iyyuu dachaa torba haaloo baafama” jedheen.
Waaqayyos akka namni isa argatu tokko iyyuu
isa hin ajjeefneef Qaayinitti mallattoo godhe.
16 Ergasiis Qaayin fuula Waaqayyoo duraa ba’ee
Eeden irraa karaa ba’a biiftuutiin biyya Noodi
keessa jiraate. 17 Qaayin niitii isaa beeke;
isheenis ulfooftee Henookin deesse. Qaayinis
magaalaa tokko hundeesse; magaalaa sanas
Henook jedhee maqaa ilma isaatiin waame.
18 Henook Iiraadin dhalche; Iiraadi Me’eelin
dhalche; Mehuuyaa’eel Matusaa’elin dhalche;
Matusaa’el immoo Laamehin dhalche. 19 Laameh
dubartoota maqaan isaanii Aadaa fi Xiilaa
jedhamu lamaan fuudhe. 20 Aadaan Yaabaalin
deesse; Yaabaalis abbaa warra dunkaana keessa
jiraatanii horii horsiisanii ture. 21 Maqaan
obboleessa isaa Yuubaal ture; inni immoo abbaa
warra kiraara rukutaniitii fi ulullee afuufanii ti.
22 Xiilaan immoo ilma Tuubaal Qaayin jedhamu
kan naasii fi sibiila tumee meeshaawwan garaa
garaa hojjetu deesse; obboleettiin Tuubaal
Qaayinis Na’amaa turte. 23 Laameh niitota
isaatiin akkana jedhe; “Aadaa fi Xiilaan na
dhaga’aa; yaa niitota Laamehii dubbii koo
dhaggeeffadhaa. Nama tokko waan inni na
madeesseef, dargaggeessa tokko waan inni na
miidheef ani isa ajjeeseera. 24 Yoo Qaayiniif
dachaa torba haaloon baafame Laamehiif immoo
dachaa torbaatamii torba ni baafama.” 25
Addaam ammas niitii isaa beeke; isheenis ilma
deesse; maqaa isaas, “Erga Qaayin Abeelin
ajjeesee as Waaqni iddoo Abeel daa’ima biraa
naa kenneera” jettee “Seeti” jettee moggaafte.
26 Seetiifis ilmi ni dhalate; innis Enoosh jedhee
isa moggaase. Bara sana namoonni maqaa
Waaqayyoo waammachuu jalqaban.

Yesuusis, "Yaa Abbaa, isaan waan hojjetan hin beekaniitii isaaniif dhiisi"
jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan.
Luqaas 23:34

Yohannis

1 Jalqabatti dubbiitu ture; dubbichis Waaqa
wajjin ture; dubbiin sunis Waaqa ture. 2
Innis jalqabatti Waaqa wajjin ture. 3 Wanni
hundinuu isaan ta'e; waan ta'e hunda keessaas
wanni isa malee ta'e tokko iyyuu hin jiru.
4 Jireenyi isa keessa ture; jireenyi sunis ifa
namootaa ture. 5 Ifni sun dukkana keessatti
ni ibsa; dukkanni garuu isa hin mo'anne. 6
Nama Waaqa biraa ergame kan maqaan isaa
Yohannis jedhamu tokkotu ture. 7 Innis akka
namni hundinuu karaa isaatiin amanuuf dhuga
baatuu ta'ee waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uuf
dhufe. 8 Waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uu dhufe
malee inni mataan isaa ifa hin turre. 9 Ifni
dhugaa kan nama hundaaf ifa kennu sun gara
addunyaa dhufaa ture. 10 Inni addunyaa keessa
ture; addunyaan isaan uumame; addunyaan
garuu isa hin beekne. 11 Innis gara saba isaa
dhufe; sabni isaa garuu isa hin fudhanne. 12
Warra isa fudhatanii maqaa isaatti amananiif
garuu akka ijoollee Waaqaa ta'aniif mirga
kenne. 13 Isaanis Waaqa irraa dhalatan malee
dhiiga irraa yookaan fedhii foonii irraa yookaan
fedhii dhiiraa irraa hin dhalanne. 14 Dubbiin
foon ta'ee nu gidduu jiraate. Nus ulfina isaa,
ulfina Ilma Tokkicha ayyaanaa fi dhugaadhaan
guutamee Abbaa biraa dhufe sanaa argineerra.
15 Yohannisis waa'ee isaa dhugaa ba'e. Sagalee
isaas ol fudhatee akkana jedhe; "Inni ani, 'Inni
na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii'
jedhee waa'ee isaa dubbadhe sun isa kana."
16 Guutama isaa irraas hundi keenya ayyaana
irratti ayyaana arganneerra. 17 Seerri karaa
Museetiin kennameetii; ayyaannii fi dhugaan
garuu karaa Yesuus Kiristoosiitiin dhufe. 18
Eenyu iyyuu takkumaa Waaqa hin argine;
garuu Ilma Tokkicha Abbaa bira jiru sanatu isa
beeksise. 19 Yommuu Yihuudoonni lubootaa fi
Lewwota Yerusaalem Yohannisitti erganii, "Ati
eenyu?" jedhanii gaafachiisanitti dhuga ba'umsi
Yohannis kenne kana ture. 20 Inni dhugaa ba'e
malee hin ganne; "Ani Kiristoos miti" jedhee
dhugaa ba'e. 21 Isaanis, "Yoos ati eenyu ree?
Eeliyaas moo?" jedhanii isa gaafatan. Innis,
"Lakki, ani isa miti" jedhee deebiseef. Isaanis,
"Yoos ati Raajichaa ree?" jedhaniin. Inni immoo,
"Lakki" jedheen. 22 Isaanis, "Ati eenyu ree? Akka
warra nu erganiif deebii kenninuuf ati eenyu
ofiin jetta?" jedhaniin. 23 Yohannisis dubbii
Isaayyaas raajichi dubbate sanaan deebisee,
"Ani sagalee gammoojjii keessaa, 'Gooftaaf
karaa qajeelchaa' jedhee iyyu sanaa dha"
jedheen. 24 Fariisonni ergaman tokko tokkos, 25
akkana jedhanii isa gaafatan; "Ati erga Kiristoos
yookaan Eeliyaas yookaan raajicha ta'uu baattee
maaliif cuuphxa ree?" 26 Yohannis immoo
akkana jedhee deebiseef; "Ani bishaaniin nan
cuupha; namni isin isa hin beekne tokko
garuu isin gidduu dhaabata. 27 Innis isa na
duubaan dhufu kan ani hidhaa kophee isaa
iyyuu hiikuufii hin mallee dha." 28 Wanni
kun hundi Yordaanos gama iddoo Yohannis
itti cuuphaa ture Biitaaniyaa keessatti ta'e. 29
Guyyaa itti aanutti Yohannis utuu Yesuus gara
isaa dhufuu argee akkana jedhe; "Ilaa Hoolaa
Waaqaa isa cubbuu addunyaa balleessu! 30 Inni
ani, 'Namni na duubaan dhufu na caala; inni na
dura tureetii' jedhee waa'ee isaa dubbadhe sun
isa kana. 31 Ani mataan koo iyyuu isa hin beekun
ture; sababiin ani bishaaniin cuuphaa dhufeef
garuu akka inni saba Israa'elitti mul'ifamuuf."
32 Yohannis itti fufee akkana jedhee dhugaa
ba'e; "Ani utuu Hafuurri akkuma gugeetti samii
irraa gad bu'ee isa irra jiraatuu nan arge. 33
Inni akka ani bishaaniin cuuphuuf na erge sun,
'Namichi ati utuu Hafuurri gad bu'ee isa irra
jiraatuu argitu sun, isa Hafuura Qulqulluudhaan
cuuphu dha' jedhee utuu natti himuu baatee
silaa ani iyyuu isa hin beeku ture. 34 Anis
argeera; akka inni Ilma Waaqaa ta'es dhugaa
ba'eera." 35 Guyyaa itti aanutti Yohannis ammas
barattoota isaa keessaa lama wajjin achi ture.
36 Innis utuu Yesuus achi irra darbuu argee,
"Ilaa, Hoolaa Waaqaa!" jedhe. 37 Barattoonni
lamaanis waan kana dubbachuu isaa dhaga'anii
Yesuus duukaa bu'an. 38 Yesuusis of irra
garagalee isa duukaa bu'uu isaanii argee, "Isin
maal barbaaddu?" jedheen. Isaanis, "Rabbii,

ati eessa jiraatta?" jedhaniin. Rabbii jechuun
Barsiisaa jechuu dha. 39 Innis, "Kottaatii ilaalaa"
jedheen. Isaanis dhaqanii akka inni eessa jiraatu
argan; gaafa sana isa wajjin oolan. Yeroon sunis
gara sa'aatii kurnaffaa ture. 40 Warra waan
Yohannis dubbate dhaga'anii Yesuus duukaa
bu'an lamaan keessaa inni tokko Indiriiyaas
obboleessa Simoon Phexros ture. 41 Innis duraan
dursee obboleessa isaa Simoonin argatee, "Nu
Masiihicha arganneerra" jedheen; Masiihii
jechuun Kiristoos jechuu dha. 42 Indiriiyaasis
Sim'oonin gara Yesuusitti fide. Yesuusis isa
ilaalee, "Ati Simoon ilma Yohannis, Keefaa
jedhamtee ni waamamta" jedheen. Keefaa
jechuun Phexros jechuu dha. 43 Yesuusis guyyaa
itti aanutti Galiilaa dhaquu barbaade. Innis
Fiiliphoosin argee, "Na duukaa bu'i" jedheen.
44 Fiiliphoosis akkuma Indiriiyaasii fi Phexros
nama magaalaa Beetisayidaa ture. 45 Fiiliphoos
Naatnaa'elin argee, "Isa Museen kitaaba Seeraa
keessatti waa'ee isaa barreessee fi isa raajonnis
waa'ee isaa barreessan, ilma Yoosef, Yesuus
nama Naazreeti arganneerra" jedheen. 46
Naatnaa'elis, "Naazreeti keessaa wanni gaariin
ba'uu ni danda'aa?" jedhee gaafate. Fiiliphoosis,
"Kottuutii ilaali" jedheen. 47 Yesuusis utuu
Naatnaa'el gara isaa dhufuu argee, "Ilaa
Israa'elicha dhugaa kan haxxummaan keessa
hin jirre!" jedhee waa'ee isaa dubbate. 48
Naatnaa'elis, "Ati eessatti na beekta?" jedheen.
Yesuusis, "Utuu Fiiliphoos si hin waamin dura
yeroo ati muka harbuu jala turtettin si arge"
jedhee deebiseef. 49 Naatnaa'elis, "Yaa Barsiisaa,
ati Ilma Waaqaa ti! Ati Mootii Israa'el" jedheen.
50 Yesuus immoo akkana jedheen; "Ati sababii
ani muka harbuu jalattan si arge siin jedheef
amantee? Waan kana caalu iyyuu arguuf jirta."
51 Innis itti dabalee, "Ani dhuguman, dhuguman
isiniin jedha; samiin banamee utuu ergamoonni
Waaqaa Ilma Namaa irra ol ba'anii gad bu'anuu
ni argitu" jedheen.

2 Guyyaa sadaffaatti Qaanaa Galiilaa keessa
cidha gaa'elaatu ture. Haati Yesuusiis achi
turte; 2 Yesuusii fi barattoonni isaa gara
cidha sanaatti waamamanii turan. 3 Yommuu
Daadhiin wayinii dhumetti haati Yesuus, "Jarri
daadhii wayinii hin qaban" isaan jette. 4 Yesuus
immoo deebisee, "Dubartii nana! Maal godhi
naan jetta? Yeroon koo amma illee hin geenye"
jedheen. 5 Haati isaas tajaajiltootaan, "Waanuma
inni isinitti himu hunda godhaa" jette. 6
Gaaniiwwan dhagaa ja'a sirna qulqulleessuu
Yihuudootaatiif achi dhaabamanii turan;
tokkoon tokkoon isaaniis gara liitiroo 75 hamma
115 qabata ture. 7 Yesuus tajaajiltootaan,
"Gaaniiwwanitti bishaan guutaa" jedhe; isaanis
hamma afaan gaaniiwwaniitti guutan. 8
Innis, "Egaa budduuqsaatii abbaa cidhaatti
kennaa" jedheen. Isaanis akkasuma godhan; 9
abbaan cidhaas bishaan gara daadhii wayiniitti
geeddarame sana afaaniin qabee ilaale. Daadhiin
wayinii sun eessaa akka dhufe tajaajiltoota
bishaan waraabanitu beeka malee abbaan cidhaa
sun hin beeku ture. Innis misirricha waamee
10 akkana jedheen; "Namni hundi daadhii
wayinii isa gaarii jalqabatti dhi'eessee, erga
keessumoonni machaa'anii booddee immoo
daadhii isa laafaa dhi'eessa; ati garuu daadhii
gaarii hamma ammaatti tursite." 11 Yesuus
mallattoowwan isaa keessaa isa jalqabaa kana
Qaanaa Galiilaa keessatti hojjete. Ulfina isaas
ni mul'ise; barattoonni isaas isatti amanan. 12
Kana booddees inni haadha isaa, obboloota
isaatii fi barattoota isaa wajjin Qifirnaahomitti
gad bu'e. Isaanis guyyoota muraasa achi
turan. 13 Yesuusis waan Faasiikaan Yihuudootaa
dhi'aateef Yerusaalemitti ol ba'e. 14 Mana
qulqullummaa keessattis warra loon, hoolotaa
fi gugee gurguratanii fi warra taa'anii maallaqa
geeddaran arge. 15 Innis quncee irraa qaccee
dha'atee nama hundumaa hoolotaa fi loon wajjin
mana qulqullummaa keessaa ari'e; saantima
warra maallaqa geeddaraniis bittinneesse;
minjaala isaaniis garagalche. 16 Warra gugee
gurguraniinis, "Kana hunda asii baasaa! Mana
Abbaa koo mana daldalaa hin godhinaa!" jedhe.
17 Barattoonni isaas, "Hinaaffaan mana keetii na
gugguba" jedhamee akka barreeffame yaadatan.
18 Yihuudoonnis deebisanii, "Kana hunda
hojjechuuf akka taayitaa qabdu mirkaneessuuf

mallattoo maalii nutti argisiisuu dandeessa?”
jedhanii isa gaafatan. 19 Yesuus, “Mana
qulqullummaa kana jigsaa; ani immoo guyyaa
sadiitti olin dhaabaa” jedhee deebiseef. 20
Yihuudoonnis deebisanii, “Mana qulqullummaa
kana ijaaruun waggaa afurtamii ja’a fudhate;
ati immoo guyyaa sadii keessatti ol dhaabdaa?”
jedhaniin. 21 Manni qulqullummaa kan inni
waa’ee isaa dubbate sun garuu dhagna isaa ti. 22
Erga inni du’aa ka’ee booddee barattoonni isaa
waan inni dubbatee ture sana yaadatan. Isaanis
Katabbii Qulqulluu fi dubbii Yesuus dubbate
amanan. 23 Yeroo inni Ayyaana Faasiikaatiif
jedhee Yerusaalem turetti namoonni baay’een
mallattoo inni hojjete arganii maqaa isaatti
amanan. 24 Yesuus garuu waan nama hunda
beekuuf, amanee isaanitti of hin dhiifne. 25
Akka namni tokko iyyuu waa’ee namaa isaaf
dhugaa ba’u isa hin barbaachifne; inni waan
nama keessa jiru beeka tureetii.

3 Fariisicha Niqoodemoos jedhamu bulchaa
Yihuudootaa tokkotu ture. 2 Innis halkaniin
Yesuus bira dhaqee, “Yaa barsiisaa, akka
ati barsiisaa Waaqa biraa dhufte taate
nu beekna; nama Waaqni isa wajjin jiru
malee namni mallattoo ati hojjettu kana
hojjechuu danda’u tokko iyyuu hin jiruutii”
jedheen. 3 Yesuusis deebisee, “Ani dhuguman,
dhuguman sitti hima; namni yoo lammata
dhalate malee mootummaa Waaqaa arguu hin
danda’u” jedheen. 4 Niqoodemoos immoo,
“Namni erga dulloomee booddee akkamitti
dhalachuu danda’a? Dhalachuuf jedhee lammata
gadameessa haadha isaa keessa seenuu
danda’aa?” jedhee gaafate. 5 Yesuusis akkana
jedhee deebise; “Ani dhuguman, dhuguman
sitti hima; namni yoo bishaanii fi Hafuura irraa
dhalate malee mootummaa Waaqaatti galuu
hin danda’u. 6 Kan foon irraa dhalate foon; kan
Hafuura irraa dhalate garuu hafuura. 7 Jecha
ani, ‘Ati lammata dhalachuu si barbaachisa siin
jedhe hin dinqifatin.’ 8 Bubbeen gara fedhetti
bubbisa. Atis huursuu isaa dhageessa malee
akka inni eessaa dhufee fi akka inni garamitti
deemu hin beektu; namni Hafuura irraa dhalate
hundinuus akkanuma.” 9 Niqoodemoosis, “Kun
akkamitti ta’uu danda’a?” jedhee gaafate. 10
Yesuus akkana jedhee deebiseef; “Ati utuu
barsiisaa Israa’el taatee jirtuu waan kana
hin beektuu? 11 Ani dhuguman, dhuguman
sitti hima; nu waan beeknu dubbanna; waan
argines dhugaa ni baana; isin garuu dhugaa
ba’umsa keenya hin fudhattan. 12 Isin yoo ani
waan addunyaa isinitti himnaan hin amanin,
yoo ani waan samii isinitti hime akkamitti
amantu ree? 13 Ilma Namaa isa samii irraa
gad bu’e malee eenyu iyyuu samiitti ol hin
baane. 14 Akkuma Museen gammoojjii keessatti
bofa fannisesana Ilmi Namaas fannifamuu
qaba. 15 Kunis akka namni isatti amanu
hundi jireenya bara baraa qabaatuuf.” (aiōnios
g166) 16 Kan isatti amanu hundi jireenya bara
baraa akka qabaatuuf malee akka hin badneef,
Waaqni hamma Ilma isaa tokkicha kennutti
addunyaa jaallateeraatii. (aiōnios g166) 17 Waaqni
karaa isaatiin addunyaa fayyisuudhaaf malee
addunyaatti muruuf Ilma isaa gara addunyaatti
hin ergineetii. 18 Kan isatti amanutti hin
muramu; kan isatti hin amanne garuu waan inni
maqaa Ilma Waaqaa tokkichaatti hin amaniniif
ammuma iyyuu itti murameera. 19 Murtiin
sunis isa kana: Ifni gara addunyaa dhufe;
namoonni garuu waan hojiin isaanii hamaa
tureef ifa caalaa dukkana jaallatan. 20 Namni
waan hamaa hojjetu kam iyyuu ifa jibba; akka
hojiin isaa ifatti hin baafamneefis gara ifaa hin
dhufu. 21 Namni dhugaa hojjetu kam iyyuu
garuu akka hojiin isaa akka fedhii Waaqaatti
hojjetamuun isaa mul’atuuf gara ifaa dhufa.
22 Ergasiis Yesuusii fi barattoonni isaa gara
biyya Yihuudaa dhaqan; innis isaan wajjin
achi ture; ni cuuphes. 23 Yohannisis naannoo
Saalem iddoo Enoon jedhamutti ni cuupha
ture; bishaan baay’een achi tureetii; namoonnis
achi dhaqanii cuuphamu turan. 24 Kunis utuu
Yohannis mana hidhaatti hin galfamin ta’e.
25 Yommus barattoota Yohannisii fi Yihuudii
tokko gidduutti waa’ee qulqulleeffamuu irratti
wal falmiin uumame. 26 Isaanis Yohannis bira
dhufanii, “Yaa barsiisaa, namichi si wajjin

Yordaanos gama ture, kan ati waa'ee isaa
dhugaa baate sun kunoo cuuphuutti jira; namni
hundis gara isaa dhaquutti jira" jedhaniin.
27 Yohannisis akkana jedhee deebise; "Namni
yoo samii irraa isaaf kenname malee homaa
fudhachuu hin danda'u. 28 Akka ani, 'Ani
Kiristoos miti; garuu isa dura nan ergame' jedhe
isin mataan keessan iyyuu dhugaa naa baatu.
29 Misirrittiin kan misirrichaa ti. Miinjeen
misirricha bira dhaabatuu fi isa dhaggeeffatu,
yommuu sagalee misirrichaa dhaga'utti akka
malee gammada. Gammachuun sun kan koo
ti; gammachuun koos amma guutuu ta'eera.
30 Inni guddaa ta'uu qaba; ani immoo xinnaa
ta'uun qaba. 31 "Kan olii dhufu inni hundumaa
oli; inni lafaa immoo kanuma lafaa ti; waanuma
lafaa dubbatas. Kan samii irraa dhufu inni
hundumaa oli. 32 Inni waan argee fi waan
dhaga'e dhugaa ba'a; dhuga ba'umsa isaa garuu
eenyu iyyuu hin fudhatu. 33 Namni dhuga
ba'umsa kana fudhates akka Waaqni dhugaa ta'e
mirkaneesse. 34 Inni Waaqni erge dubbii Waaqaa
dubbata; Waaqnis safara malee Hafuura isaa
ni kennaatii. 35 Abbaan Ilma ni jaallata; waan
hundas harka isaatti kenneera. 36 Namni Ilmatti
amanu jireenya bara baraa qaba; namni Ilmaaf
hin ajajamne garuu dheekkamsa Waaqaatu isa
irra jiraata malee jireenya hin argu." (aiōnios g166)

4 Egaa Yesuus Yohannis caalaa barattoota
akka baay'ifatee fi akka cuuphe Fariisonni
dhaga'uu isaanii Gooftaan ni beeke; 2 ta'us
barattoota isaatu cuuphaa ture malee Yesuus
ofii isaatii hin cuuphine. 3 Inni Yihuudaa
dhiisee amma illee Galiilaatti deebi'e. 4 Innis
Samaariyaa keessa darbuu qaba ture. 5 Kanaafuu
gara magaalaa Samaariyaa kan Siikaar jedhamu
tokkoo dhufe; magaalaan sunis lafa Yaaqoob
ilma isaa Yoosefiif kenne sanatti dhi'oo dha. 6
Boolli bishaanii kan Yaaqoob tokko achi ture;
Yesuusis waan karaa deemuudhaan dadhabeef
boolla bishaanii sana bira taa'e. Yeroonis gara
sa'aatii ja'aa ture. 7 Dubartiin Samaariyaa tokkos
bishaan waraabbachuu dhufte; Yesuusis, "Mee
na obaasi" jedheen. 8 Barattoonni isaa nyaata
bituuf gara magaalaa dhaqanii turaniitii. 9
Dubartiin Samaariyaa sunis Yesuusiin, "Ati utuu
Yihuudii taatee jirtuu akkamitti 'na obaasi'
jettee ana dubartii Samaariyaa kadhatta?"
jetteen. Yihuudoonni warra Samaariyaa wajjin
walitti dhufeenya hin qaban tureetii. 10 Yesuusis
deebisee, "Kennaa Waaqaatii fi inni, 'na obaasi'
siin jedhu kun eenyu akka ta'e utuu beektee silaa
situ isa kadhata ture; innis bishaan jireenyaa
siif kenna ture" jedheen. 11 Dubartittiinis
akkana jetteen; "Yaa gooftaa, ati waan ittiin
waraabbattu hin qabdu; boolli bishaanii kunis
gad fagoo dha. Yoos bishaan jireenyaa eessaa
argatta? 12 Ati abbaa keenya Yaaqoob isa boolla
bishaanii kana nuu kenne caalta moo? Inni
mataan isaa, ijoolleen isaatii fi horiin isaa boolla
bishaanii kana keessaa dhugaa turan." 13 Yesuus
immoo akkana jedhee deebise; "Namni bishaan
kana dhugu hundinuu deebi'ee ni dheebota; 14
garuu namni bishaan ani isaaf kennu dhugu kam
iyyuu gonkumaa hin dheebotu. Bishaan ani isaaf
kennu isa keessatti burqaa bishaanii isa jireenya
bara baraatiif burqu ni ta'a." (aiōn g165, aiōnios g166)
15 Dubartittiinis, "Yaa Gooftaa, akka ani hin
dheebonneef, bishaan waraabuufis akka ani as
hin dhufneef bishaan sana naa kenni" jetteen.
16 Yesuus immoo, "Dhaqiitii dhirsa kee waamii
kottu!" jedheen. 17 Dubartittiin, "Ani dhirsa hin
qabu" jetteen. Yesuusis akkana jedheen; "Dhirsa
hin qabu jechuun kee sirrii dha; 18 ati dhirsoota
shan qabda turteetii; namichi amma si wajjin
jirus dhirsa kee miti. Wanni ati amma dubbate
dhugaa dha." 19 Dubartittiinis akkana jette;
"Yaa Gooftaa, akka ati raajii taate nan hubadha.
20 Abbootiin keenya tulluu kana irratti sagadaa
turan; isin Yihuudoonni garuu iddoon namni
itti waaqeffachuu qabu Yerusaalem jettu." 21
Yesuusis akkana jedheen; "Dubartii nana, na
amani; yeroon isin itti tulluu kana irrattis ta'u
yookaan Yerusaalemitti Abbaa hin waaqeffanne
tokko ni dhufa. 22 Isin waan hin beekne
waaqeffattu; nu sababii fayyinni Yihuudoota
keessaa dhufuuf kan beeknu waaqeffanna. 23
Warri dhugaan waaqeffatan yeroon isaan itti
hafuuraa fi dhugaadhaan Abbaa waaqeffatan
tokko ni dhufa; amma iyyuu dhufeera; Abbaan

warra akkasitti isa waaqeffatan barbaada.
24 Waaqni hafuura; warri isa waaqeffatanis
Hafuuraa fi dhugaadhaan waaqeffachuu qabu."
25 Dubartittiinis, "Ani akka Masiihiin Kiristoos
jedhamu dhufu nan beeka. Inni yommuu
dhufutti waan hunda nutti hima" jetteen. 26
Yesuusis, "Ani, namni amma sitti dubbachaa
jiru kun isuma" jedheen. 27 Barattoonni isaa
yommusuma deebi'anii utuu inni dubartii tokko
wajjin dubbatuu arganii dinqisiifatan. Garuu
namni, "Maal barbaadda?" yookaan "Maaliif
ishee wajjin haasofta?" jedhee isa gaafatu tokko
iyyuu hin turre. 28 Dubartiin sunis okkotee ishee
dhiiftee gara magaalaatti deebite; namootaanis
akkana jette; 29 "Kottaatii nama waan ani
hojjedhe hunda natti hime tokko ilaalaa! Tarii
inni Kiristoos ta'innaa?" 30 Isaanis magaalaa
keessaa ba'anii Yesuus bira dhufan. 31 Kana
gidduutti barattoonni isaa, "Yaa barsiisaa, mee
waa nyaadhu!" jedhanii isa kadhatan. 32 Inni
garuu, "Ani nyaata isin hin beekne kanan
nyaadhu qaba" jedheen. 33 Barattoonni isaas,
"Namatu nyaata fideefii laata?" jedhanii wal
gaafatan. 34 Yesuus immoo akkana jedheen;
"Nyaanni koo fedhii isa na ergee guutuu fi
hojii isaa raawwachuu dha. 35 Isin, 'Ji'a afurtu
hafe; ergasii midhaan walitti qabama' jettu
mitii? Kunoo, ani isinittan hima; akka midhaan
bilchaatee walitti qabamuu ga'e mee ol jedhaatii
lafa qotiisaa ilaalaa! 36 Inni midhaan haamu
amma iyyuu mindaa ni argata; jireenya bara
baraatiif ija walitti ni qaba; kunis akka inni
facaasuu fi inni walitti qabu waliin gammadaniif.
(aiōnios g166) 37 Haala kanaan mammaaksi, 'Inni
tokko ni facaasa; kaan immoo ni haama' jedhu
sun dhugaa dha. 38 Ani akka isin waan itti hin
dadhabin haammattaniifan isin erge. Warri kaan
itti dadhabaniiru; isin garuu bu'aa dadhabbii
isaanii galfattu." 39 Sababii dubartittiin, "Inni
waan ani hojjedhe hunda natti hime" jettee
dhugaa baateef namoonni Samaariyaa warri
magaalaa sanaa baay'een isatti amanan. 40
Kanaafuu namoonni Samaariyaa yommuu gara
isaa dhufanitti akka inni isaan wajjin turuuf isa
kadhatan; innis guyyaa lama achi ture. 41 Sababii
dubbii isaatiinis namoonni biraa baay'een isatti
amanan. 42 Isaanis dubartittiidhaan, "Si'achi
wanni nu amannuuf sababii dubbii ati nutti
himte sanaatiif miti; nu mataan keenya iyyuu
isa dhageenyeerraatii; akka inni dhugumaan
Fayyisaa addunyaa ta'es beekneerra" jedhan. 43
Guyyaa lamaan sana booddee Yesuus Galiilaa
dhaqe. 44 Yesuus mataan isaa iyyuu akka
raajiin tokko biyya isaa keessatti kabaja hin
qabne dubbatee tureetii. 45 Yommuu inni
Galiilaa ga'ettis warri Galiilaa isa simatan.
Isaanis sababii Yerusaalem turaniif waan inni
yeroo Ayyaana Faasiikaatti achitti hojjete
hunda arganii turan. 46 Kanaafuu inni deebi'ee
gara Qaanaa ishee Galiilaa keessaa iddoo itti
bishaan gara daadhii wayiniitti geeddaree
ture sanaa dhaqe. Qondaalli mootii kan ilmi
isaa dhukkubsate tokkos Qifirnaahom keessa
ture. 47 Namichi kunis yommuu akka Yesuus
Yihuudaadhaa ka'ee Galiilaa dhufe dhaga'etti
isa bira dhaqee akka inni dhufee ilma isaa
kan du'uu ga'e sana fayyisu isa kadhate. 48
Kana irratti Yesuus, "Isin yoo mallattoo fi
dinqii argitan malee hin amantan!" isaan
jedhe. 49 Qondaaltichis, "Yaa Gooftaa, maaloo
utuu mucaan koo hin du'in naa qaqqabi"
jedheen. 50 Yesuusis, "Ilmi kee ni jiraataatii
gali!" jedheen. Namichis waan Yesuus isatti
dubbate amanee deeme. 51 Utuu inni deemaa
jiruus tajaajiltoonni isaa itti dhufanii akka ilmi
isaa lubbuun jiru itti himan. 52 Innis yeroo
itti mucaa isaatti wayyaa'e gaafate; isaanis,
"Kaleessa sa'aatii torbatti dhagna gubaan isa
dhiise" jedhaniin. 53 Abbaan mucichaas akka
yeroon sun yeroo Yesuus itti, "Ilmi kee ni
jiraata" jedheen ta'e hubate. Kanaafuu innis,
warri mana isaa hundinuus ni amanan. 54 Kun
mallattoo lammaffaa Yesuus erga Yihuudaadhaa
Galiilaa dhufee hojjetee dha.

5 Yeroo xinnoo booddee ayyaana Yihuudootaa
tokkotu ture; Yesuusis Yerusaalemitti ol
ba'e. 2 Yerusaalem keessa Karra Hoolaa
bira haroo afaan Ibraayisxiitiin Beetizaataa
jedhamu tokkotu jira; haroon sun gardaafoo
shan qaba. 3 Gardaafoowwan sana keessas

namoonni dhukkubsatan, jechuunis jaamonni,
warri naafatanii fi warri dhagni irratti du'e
baay'een ciisanii raafama bishaanii eeggachaa
turan. [4 Ergamaan Gooftaa yeroo yerootti
gad bu'ee bishaanicha ni raasa ture; raafama
bishaanichaa booddee namni jalqabatti bishaan
sana keessa seenu kam iyyuu dhukkuba qabu
hunda irraa ni fayya ture.] 5 Namichi waggaa
soddomii saddeeti dhukkubsate tokko achi ture.
6 Yesuusis yommuu isaa achi ciisu argee akka
inni yeroo dheeraa haala kana keessa ture
beeketti, "Ati fayyuu barbaaddaa?" jedhee isa
gaafate. 7 Dhukkubsataan sunis, "Yaa Gooftaa,
ani nama na gargaaree yommuu bishaanichi
raafamutti haroo sana keessa na buusu hin
qabu. Yeroo ani seenuu yaaluttis namni biraa
na dursee seena" jedheen. 8 Kana irratti Yesuus,
"Ka'i! Siree kee fudhadhuutii deemi" jedheen.
9 Namichis yeruma sana fayye; siree isaas
fudhatee deeme. Guyyaan wanni kun ta'e sunis
Sanbata ture; 10 Yihuudoonnis namicha fayye
sanaan, "Har'a Sanbata; seerri siree kee baachuu
si dhowwa" jedhaniin. 11 Inni garuu, "Namicha
na fayyisetu 'Siree kee fudhadhuu deemi'
naan jedhe" jedheen. 12 Isaanis, "Namichi
siree kee fudhadhuu deemi siin jedhe sun
eenyu?" jedhanii isa gaafatan. 13 Namichi
fayye sun sababii Yesuus achi hiiqee tuuta
iddoo sana ture keessa seeneef inni eenyu akka
ta'e hin beekne. 14 Yesuusis ergasii namicha
sana mana qulqullummaa keessatti argee, "Ati
kunoo amma fayyiteerta. Wanni kana caalu
akka sitti hin dhufneef si'achi cubbuu hin
hojjetin" jedheen. 15 Namichis dhaqee kan
isa fayyise Yesuus akka ta'e Yihuudootatti
hime. 16 Kanaafuu sababii inni Sanbataan
waan kana hojjeteef, Yihuudoonni Yesuusin
ari'achuu jalqaban. 17 Yesuus garuu, "Abbaan
koo hamma ammaatti hojjechaa jira; anis
hojjechaan jira" isaaniin jedhe. 18 Sababii kanaaf
Yihuudoonni ittuma caalchisanii isa ajjeesuu
barbaadan; inni Waaqaan of qixxeessuudhaan
Waaqa iyyuu Abbaa ofii isaa godhee waamaa
ture malee Sanbata qofa hin cabsine. 19
Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; "Ani
dhuguman, dhuguman isinitti hima; Ilmi ofii
isaatiin waan tokko illee hojjechuu hin danda'u;
inni waanuma utuu Abbaan isaa hojjetuu arge
qofa hojjechuu danda'a; waanuma Abbaan
hojjetu Ilmis akkasuma hojjetaatii. 20 Abbaan
Ilma ni jaallataatii; waan hojjetu hundumas
isatti ni argisiisa. Akka isin dinqisiifattaniifis
inni hojiiwwan hojiiwwan kanneen caalan iyyuu
isatti ni argisiisa. 21 Akkuma Abbaan warra
du'an du'aa kaasee jireenya kennuuf sana, Ilmis
akkasuma abbaa fedheef jireenya ni kenna.
22 Abbaan eenyutti illee hin muru; murtii
hunda garuu Ilmatti kenneera; 23 kunis akka
namni hundi akkuma Abbaaf ulfina kennutti
Ilmaafis ulfina kennuuf. Namni Ilmaaf ulfina
hin kennine, Abbaa isa Ilma ergeefis ulfina
hin kennu. 24 "Ani dhuguman, dhuguman
isinitti hima; namni dubbii koo dhaga'u, isa na
ergettis kan amanu hundi jireenya bara baraa
qaba; murtiittis hin dhi'aatu; inni du'a jalaa
gara jireenyaatti darbeera. (aiōnios g166) 25 Ani
dhuguman, dhuguman isinitti hima; yeroon
warri du'an itti sagalee Ilma Waaqaa dhaga'an
tokko ni dhufa; ammuma iyyuu dhufeera; warri
dhaga'anis ni jiraatu. 26 Akkuma Abbaan ofuma
isaatiin jireenya qabu sana, Ilmis akkasuma
akka ofuma isaatiin jireenya qabaatuuf isaaf
kenneeraatii. 27 Sababii inni Ilma Namaa ta'eefis
Abbaan akka inni murtii kennuuf taayitaa isaaf
kenneera. 28 "Kana hin dinqisiifatinaa; sa'aatiin
itti warri awwaala keessa jiran hundi sagalee
isaa dhaga'an tokko ni dhufaatii. 29 Warri
waan gaarii hojjetan du'aa ka'uu jireenyaatiif,
warri waan hamaa hojjetan immoo du'aa ka'uu
murtiitiif du'aa ni ka'u. 30 Ani ofii kootiin waan
tokko illee gochuu hin danda'u; ani akkuman
dhaga'utti nan murteessa; ani fedhii isa na
ergee malee fedhii mataa kootii waan hin
barbaanneef murtiin koo qajeelaa dha. 31 "Ani
yoon waa'ee ofii kootii dhugaa ba'e, dhuga
ba'umsi koo dhugaa miti. 32 Garuu kan waa'ee
koo dhugaa ba'u biraa jira; anis akka dhuga
ba'umsi inni waa'ee koo kennu sun dhugaa
ta'e beeka. 33 "Isin Yohannisitti ergitaniirtu;
innis dhugaa sanaaf, dhugaa ba'eera. 34 Ani

dhuga ba’umsa namaa hin fudhadhu; garuu
akka isin fayyitaniif wantoota kanneen nan
dubbadha. 35 Yohannis ibsaa boba’ee ifa kennu
ture; isinis yeroo xinnoo ifa isaatti gammaduu
barbaaddan. 36 “Ani garuu dhuga ba’umsa,
dhuga ba’umsa Yohannis sana caalu qaba. Hojiin
akka ani raawwadhuuf Abbaan natti kenne,
kan ani hojjedhu kun iyyuu akka Abbaan na
erge mirkaneessaatii. 37 Abbaan inni na erges
ofii isaatii waa’ee koo dhugaa ba’eera. Isin
takkumaa sagalee isaa hin dhageenye; bifa isaas
takkumaa hin argine. 38 Isin sababii isa inni
erge hin amaniniif dubbiin isaa isin keessa hin
jiraatu. 39 Isin Katabbiiwwan Qulqulluudhaan
jireenya bara baraa arganna jettanii waan
yaaddaniif Katabbiiwwan Qulqulluu sana
qorattu. Katabbiiwwan Qulqulluun kunneenis
waa’ee koo dhugaa ba’u; **(aiōnios g166)** 40 isin
garuu jireenya argachuudhaaf gara koo dhufuu
hin barbaaddan. 41 “Ani nama irraa ulfina hin
fudhadhu; 42 garuu akka isin jaalala Waaqaa
of keessaa hin qabne nan beeka. 43 Ani maqaa
Abbaa kootiin dhufeera; isin na hin simattan;
utuu namni biraa maqaa ofii isaatiin dhufee
garuu isa ni simattu. 44 Isin yoo wal irraa
ulfina argattanii ulfina Waaqa tokkicha biraa
dhufu garuu hin barbaanne akkamitti amanuu
dandeessu ree? 45 “Waan ani Abbaa duratti isin
himadhu hin se’inaa. Kan isin himatu tokko
jira; innis Musee isin abdattan sana. 46 Utuu
Musee amantanii silaa anas ni amantu ture;
inni waa’ee koo barreesseetii. 47 Isin erga waan
inni barreesse hin amannee, dubbii koo immoo
akkamitti amantu ree?”

6 Wantoota kanneen booddee Yesuus
Galaana Galiilaa isa Galaana Xibeeriyaas
jedhamu gama ce’e; 2 namoonni baay’eenis
sababii mallattoo inni warra dhukkubsatan
fayyisuudhaan hojjete arganiif isa duukaa bu’an.
3 Yesuusis barattoota isaa wajjin gaaratti ol
ba’ee taa’e. 4 Yeroo sana Ayyaanni Yihuudootaa,
Faasiikaan dhi’aatee ture. 5 Yesuus yommuu ol
ilaaletti tuuta guddaa gara isaa dhufaa jiru tokko
arge; Fiiliphoosiinis, “Namoota kanneeniif
buddeena isaan nyaatan eessaa bitanna?”
jedhe. 6 Kanas Fiiliphoosin qoruudhaaf jedhee
gaafate; inni mataan isaa waan gochuu qabu
beeka tureetii. 7 Fiiliphoos immoo, “Akka
tokkoon tokkoon isaanii waanuma xinnoo illee
argataniif buddeena ga’u bituuf diinaarii dhibba
lama fudhata” jedhee deebiseef. 8 Barattoota
isaa keessaa tokko Indiriiyaas, obboleessi
Simoon Phexros akkana jedheen; 9 “Gurbaan
buddeena garbuu shanii fi qurxummii lama
qabu tokko kunoo ti; garuu nama akkana
baay’atu kanaaf kun maali?” 10 Yesuusis,
“Namoota teessisaa” jedhe. Iddoo sanas marga
baay’eetu ture; namoonnis ni tataa’an; dhiira
gara kuma shantu achi ture. 11 Yesuusis
ergasii buddeena fuudhee, galata galchee warra
tataa’aniif hamma isaan barbaadan qoqqoode.
Qurxummii sana illee akkasuma godhe. 12
Innis yommuu isaan hundi nyaatanii quufanitti
barattoota isaatiin, “Hurraa’aa hambifame
walitti qabaa. Wanni tokko iyyuu hin badin”
jedhe. 13 Kanaafuu isaan hurraa’aa buddeena
garbuu shananii kan namoonni nyaatanii
hambisan walitti qabanii gundoo kudha lama
guutan. 14 Namoonnis yommuu mallattoo
Yesuus hojjete arganitti, “Kun dhugumaanuu
Raajii gara addunyaa dhufuuf jiru” jedhan. 15
Yesuusis akka namoonni sun dhufanii humnaan
qabanii mootii isa gochuu yaadan hubatee
ammas kophaa isaa gara tulluu deeme. 16
Yommuu galgalaa’etti barattoonni isaa gara
galaanaatti gad bu’an; 17 achittis bidiruu
yaabbatanii galaana irra gama Qifirnaahomitti
qajeelan. Yeroon sun dukkana ture; Yesuus
amma iyyuu gara isaanii hin dhufne ture. 18
Bubbeen jabaan isaa waan bubbisaa tureef
bishaanichi ni raafame. 19 Isaanis erga gara
kiiloo meetira shanii yookaan ja’aa mooqanii
booddee utuu Yesuus galaana irra deemaa,
bidiruu sanattis dhi’aachaa jiruu argan; ni
sodaatanis. 20 Inni garuu, “Anumaatii hin
sodaatinaa” jedheen. 21 Isaanis bidiruutti
ol isa fudhachuu barbaadan; bidiruun sunis
yommusuma lafa isaan dhaqaa turan sana ga’e.
22 Guyyaa itti aanutti namoonni galaanicha
gamatti hafanii turan akka bidiruun tokko qofti

achi ture, akka Yesuus barattoota isaa wajjin
bidiruu hin yaabbatinii fi akka isaan kophaa
isaanii deeman hubatan. 23 Bidiruuwwan
biraa Xibeeriyaasii ka'anii iddoo itti Gooftaan
galata galchee isaanis itti buddeena nyaatan
sana bira ga'an. 24 Namoonni sunis yommuu
akka Yesuusii fi barattoonni isaa achi hin jirre
baranitti bidiruuwwan yaabbatanii Yesuusin
barbaaduuf Qifirnaahom dhaqan. 25 Namoonni
yommuu galaanicha gamatti isa arganitti, "Yaa
Barsiisaa, ati yoom as dhufte?" jedhanii isa
gaafatan. 26 Yesuusis akkana jedhee deebise;
"Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin
waan mallattoo argitaniif utuu hin ta'in, waan
buddeena nyaattanii quuftaniif na barbaaddu.
27 Nyaata jireenya bara baraatiif ta'u kan
Ilmi Namaa isinii kennuuf dadhabaa malee
nyaata baduuf hin dadhabinaa. Waaqni Abbaan
chaappaa isaa kan mirkaneessu Ilma irratti
rukuteeraatii." (aiōnios g166) 28 Isaanis, "Nu akka
hojii Waaqaa hojjennuuf maal gochuu qabna?"
jedhanii isa gaafatan. 29 Yesuusis, "Isa inni
ergetti amanuun keessan kun hojii Waaqaa ti"
jedhee deebiseef. 30 Kanaafuu isaan akkana
jedhanii isa gaafatan; "Akka nu isa arginee si
amannuuf, mallattoo maalii argisiifta? Maal
hojjettas? 31 'Akka isaan nyaataniif samii irraa
buddeena isaaniif kenne' jedhamee akkuma
barreeffame, abbootiin keenya gammoojjii
keessatti mannaa nyaatan." 32 Yesuusis akkana
jedheen; "Ani dhuguman isinitti hima; kan
samii irraa buddeena isinii kenne Musee miti;
kan samii irraa buddeena dhugaa isiniif kennu
garuu Abbaa koo ti. 33 Buddeenni Waaqaa
isa samii irraa gad bu'ee addunyaaf jireenya
kennu sanaatii." 34 Isaanis, "Yaa Gooftaa, yeroo
hunda buddeena kana nuu kenni" jedhaniin. 35
Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "Buddeenni
jireenyaa ana. Namni gara koo dhufu gonkumaa
hin beela'u; kan anatti amanus gonkumaa hin
dheebotu. 36 Akkuma ani isinitti hime isin na
argitaniirtu; garuu amma iyyuu hin amantan.
37 Kan Abbaan naa kennu hundi gara koo ni
dhufa; anis kan gara koo dhufu gonkumaa
alatti hin ari'u. 38 Ani fedhii isa na erge sanaa
guutuuf malee, fedhii koo guutachuuf samii
irraa gad hin buuneetii. 39 Fedhiin isa na
ergees akka ani warra inni natti kenne hunda
guyyaa dhumaatti du'aa kaasuuf malee akka
ani isaan keessaa tokko illee balleessuuf miti.
40 Fedhiin Abbaa kootiis akka namni Ilma
ilaalee isatti amanu hundi jireenya bara baraa
qabaatuuf; anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan
kaasa." (aiōnios g166) 41 Kana irratti Yihuudoonni
sababii inni, "Ani buddeena samii irraa gad
bu'ee dha" jedheef isatti guungumuu jalqaban.
42 Isaanis, "Kun Yesuus ilma Yoosef, isa nu
abbaa fi haadha isaa beeknu sana mitii? Yoos
inni akkamitti, 'Ani samii irraa gad bu'eera'
jedha ree?" jedhan. 43 Yesuus immoo akkana
jedhee deebiseef; "Walitti hin guunguminaa.
44 Abbaan na erge sun isa harkisuu baannaan
namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda'u;
anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa. 45
Raajota keessatti, 'Isaan hundi warra Waaqa
irraa baratan ni ta'u'jedhamee barreeffameera.
Namni Abbaa irraa dhaga'ee fi kan isa irraa
barate hundi gara koo ni dhufa. 46 Isa Waaqa
biraa dhufe sana malee namni tokko iyyuu
Abbaa hin argine; isa qofatu Abbaa arge. 47 Ani
dhuguman isinitti hima; kan amanu jireenya
bara baraa qaba. (aiōnios g166) 48 Buddeenni
jireenyaa ana. 49 Abbootiin keessan gammoojjii
keessatti mannaa nyaatan; ta'us ni du'an. 50
Buddeenni samii irraa gad bu'e garuu isa
kana; namni isa nyaatu gonkumaa hin du'u. 51
Buddeenni jiraataan samii irraa bu'e ana. Namni
kam iyyuu yoo buddeena kana irraa nyaate
bara baraan ni jiraata. Buddeenni ani jireenya
addunyaatiif kennus foon koo ti." (aiōn g165) 52
Yihuudoonnis, "Namichi kun akkamitti akka nu
nyaannuuf foon isaa nuu kennuu danda'a?"
jedhanii wal falman. 53 Yesuus immoo akkana
jedheen; "Ani dhuguman isinitti hima; isin foon
Ilma Namaa nyaachuu baannaan, dhiiga isaas
dhuguu baannaan ofii keessaniin jireenya hin
qabdan. 54 Namni foon koo nyaatuu fi dhiiga
koo dhugu jireenya bara baraa qaba. Anis
guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa. (aiōnios
g166) 55 Foon koo nyaata dhugaatii; dhiigni koos

dhugaatii dhugaa ti. 56 Namni foon koo nyaatuu
fi dhiiga koo dhugu hundi na keessa jiraata;
anis isa keessa nan jiraadha. 57 Akkuma Abbaan
jiraataan na ergee anis sababii Abbaatiin
jiraadhu sana, namni na nyaatus sababii kootiin
ni jiraata. 58 Buddeenni samii irraa bu'e isa
kana; innis kan akka mannaa Abbootiin keessan
nyaatanii du'an sanaa miti; namni buddeena
kana nyaatu bara baraan ni jiraata." (aiōn g165)
59 Innis Qifirnaahomitti utuu mana sagadaa
keessatti barsiisaa jiruu waan kana dubbate.
60 Barattoota isaa keessaa baay'een yommuu
waan kana dhaga'anitti, "Barsiisni kun cimaa
dha; eenyutu fudhachuu danda'a?" jedhan. 61
Yesuusis akka barattoonni isaa waa'ee waan
kanaa guunguman hubatee akkana jedheen;
"Kun isin gufachiisaa ree? 62 Yoos yoo utuu
Ilmi Namaa iddoo dur turetti ol ba'uu argitan
akkam ta'inna ree? 63 Kan jireenya kennu
Hafuura; foon faayidaa hin qabu. Dubbiin ani
isinitti dubbadhe Hafuura; jireenyas. 64 Isin
keessas warri hin amanne tokko tokko jiru."
Yesuus jalqabumaa kaasee isaan keessaa eenyu
akka hin amaninii fi eenyu akka dabarsee
isa kennu ni beeka tureetii. 65 Innis ittuma
fufee, "Sababiin ani, 'Yoo Abbaa biraa isaaf
kenname malee namni kam iyyuu gara koo
dhufuu hin danda'u' isiniin jedheefis kanuma"
jedhe. 66 Yeroo kanaa jalqabee barattoota isaa
keessaa baay'een duubatti deebi'an; ergasiis isa
wajjin hin deemne. 67 Yesuusis warra Kudha
Lamaaniin, "Isinis deemuu barbaadduu?"
jedhee gaafate. 68 Simoon Phexrosis akkana
jedhee deebise; "Yaa Gooftaa, gara eenyuu
deemna? Ati dubbii jireenya bara baraa qabdaa.
(aiōnios g166) 69 Nu akka ati Qulqullicha Waaqaa
taate amanneerra; beekneerras." 70 Yesuusis
deebisee, "Anumatu Kudha Lamaan keessan
filate mitii? Ta'us isin keessaa inni tokko
diiyaabiloosii dha!" jedhe. 71 Innis waa'ee
Yihuudaa ilma Simoon Keeriyotichaa dubbate;
Yihuudaan warra Kudha Lamaan keessaa tokko
ta'us Yesuusin dabarsee kennuuf tureetii!

7 Kana booddee Yesuus Galiilaa keessa
deddeebi'aa ture; sababii Yihuudoonni isa
ajjeesuu barbaadaniif inni Yihuudaa keessa hin
deddeebine. 2 Ayyaanni Daasii Yihuudootaa
dhi'aatee ture. 3 Obboloonni isaas akkana
jedhaniin; "Akka barattoonni kee warri achii
waan ati hojjettu arganiif ka'iitii Yihuudaa
dhaqi. 4 Namni utuu ifaan ifatti beekamuu
barbaaduu dhoksaatti waa hojjetu hin jiruutii.
Atis sababii waan kana hojjettuuf addunyaatti
of mul'isi." 5 Obboloonni isaa iyyuu isatti hin
amanne tureetii. 6 Yesuusis akkana jedheen;
"Yeroon koo amma illee hin geenye; isiniif
garuu yeroon hundi mijaa'aa dha. 7 Addunyaan
isin jibbuu hin danda'u; ana garuu akka
hojiin isaa hamaa ta'e waanan itti dhugaa
ba'uuf na jibba. 8 Isin gara Ayyaana sanaa
dhaqaa. Ani garuu waan yeroon koo amma
illee hin ga'iniif gara Ayyaanichaatti ol hin
ba'u." 9 Inni waan kana isaanitti dubbatee
Galiilaatti hafe. 10 Garuu erga obboloonni
isaa gara Ayyaanichaatti ol ba'anii booddee
innis utuu ifaan ifatti hin ta'in dhoksaadhaan
ol ba'e. 11 Yihuudoonnis Ayyaanicha irratti,
"Namichi sun eessa jira?" jedhanii gaafachaa isa
barbaadaa turan. 12 Namoota gidduuttis waa'ee
isaa guungummii guddaatu ture. Namoonni
tokko tokko, "Inni nama gaarii dha" jedhan.
Warri kaan immoo, "Akkas miti; inni nama
dogoggorsa" jedhan. 13 Garuu waan Yihuudoota
sodaataniif namni tokko iyyuu ifaan ifatti
waa'ee isaa hin dubbanne. 14 Gara walakkaa
Ayyaanichaattis Yesuus mana qulqullummaa
seenee barsiisuu jalqabe. 15 Yihuudoonnis
dinqifatanii, "Namichi kun akkamitti utuu hin
baratin beekumsa akkanaa qabaate?" jedhan.
16 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Barsiisni
koo kan isa na ergeeti malee kan koo miti.
17 Namni fedhii Waaqaa gochuu barbaadu
kam iyyuu barsiisni koo Waaqa biraa dhufuu
fi dhufuu baachuu isaa yookaan ani ofuma
kootiin dubbachuu fi dubbachuu baachuu koo
ni beeka. 18 Namni ofuma isaatiin dubbatu
inni ofuma isaatii ulfina argachuu barbaada;
namni ulfina kan isa erge sanaa barbaadu
garuu inni nama dhugaa ti; jal'innis isa keessa
hin jiru. 19 Museen seera isinii kenneera

mitii? Isin keessaa garuu namni tokko iyyuu
seera sana hin eegu. Isin maaliif na ajjeesuu
barbaaddu?” 20 Jarris deebisanii, “Hafuura
hamaatu si keessa jira; eenyutu si ajjeesuu
barbaada?” jedhaniin. 21 Yesuusis deebisee
akkana jedheen; “Ani hojii tokko hojjennaan
hundi keessan dinqifattan. 22 Museen seera
dhagna qabaa isinii kenne; dhagna qabaa garuu
abbootiitu jalqabe malee Musee miti; isinis
Sanbataan nama dhagna qabdu. 23 Akka seerri
Musee hin cabneef erga namni tokko Sanbataan
dhagna qabachuu danda’ee, isin maaliif sababii
ani Sanbataan dhagna namaa guutuu fayyiseef
natti aartu? 24 Murtii qajeelaa kennaa malee,
bifa qofa ilaaltanii hin murteessinaa.” 25 Kana
irratti namoota Yerusaalem keessaa tokko
tokko akkana jedhan; “Inni kun namicha isaan
ajjeesuuf barbaadan sana mitii? 26 Kunoo inni
ifatti ba’ee dubbata; isaanis homaa isaan hin
jenne. Abbootiin taayitaa akka inni Kiristoos
ta’e sirriitti beekaniiruu laata? 27 Ta’us namichi
kun nama eessaa akka ta’e nu beekna. Kiristoos
yommuu dhufutti garuu inni eessaa akka dhufu
namni tokko iyyuu hin beeku.” 28 Yesuus utuu
mana qulqullummaa keessatti barsiisuu sagalee
isaa ol fudhatee akkana jedhe; “Isin na beektu;
akka ani eessaa dhufe illee beektu. Ani ofii
kootiin hin dhufne; inni na erge sun dhuga
qabeessa. Isin garuu isa hin beektan; 29 ani
garuu sababiin isa biraa dhufee fi sababii inni
na ergeef isa nan beeka.” 30 Kana irratti isaan
isa qabuu yaalan; garuu waan sa’aatiin isaa
hin ga’iniif namni tokko iyyuu harkaan isa
hin tuqne. 31 Ta’us namoonni baay’een isatti
amanan. Isaanis, “Kiristoos yommuu dhufutti
namicha kana caalaa mallattoo hojjetaa?”
jedhan. 32 Fariisonnis utuu namoonni waa’ee
isaa waan akkanaa guungumanuu dhaga’an.
Luboonni hangafoonnii fi Fariisonni Yesuusin
qabsiisuudhaaf eegdota mana qulqullummaa
ergan. 33 Yesuusis akkana jedheen; “Ani yeroo
gabaabaa isin wajjin jira; ergasii gara isa na erge
sanaa nan dhaqa. 34 Isin na barbaaddu; garuu
na hin argattan; iddoo ani jirus dhufuu hin
dandeessan.” 35 Yihuudoonnis akkana waliin
jedhan; “Namichi kun akka nu isa hin argineef
eessa dhaquu yaade laata? Gara saba keenya
warra Giriikota keessa faffaca’anii dhaqee
Giriikota barsiisaa? 36 ‘Isin na barbaaddu;
garuu na hin argattan; iddoo ani jirus dhufuu
hin dandeessan’ jechuun isaas maal jechuu
isaatii?” 37 Guyyaa Ayyaanichi itti hobba’u,
guyyaa guddaa sana, Yesuus ka’ee dhaabatee
sagalee guddaadhaan akkana jedhe; “Eenyu
iyyuu yoo dheebote, gara koo dhufee haa
dhugu. 38 Akkuma Katabbiin Qulqulluun jedhe
nama natti amanu kam iyyuu laga bishaan
jireenyaatu garaa isaa keessaa burqa.” 39
Kunis waa’ee Hafuura Qulqulluu warri isatti
amanan argachuuf jiranii dubbachuu isaa ti.
Sababii Yesuus amma illee ulfina hin argatiniif
Hafuuri Qulqulluun hamma yeroo sanaatti hin
kennamne tureetii. 40 Namoota sana keessaa
tokko tokko yommuu dubbii kana dhaga’anitti,
“Kun dhugumaanuu Raajicha” jedhan. 41 Warri
kaan immoo, “Inni Kiristoosii dha” jedhan.
Namoonni kaanis akkana jedhan; “Kiristoos
Galiilaadhaa dhufaa? 42 Akka Kiristoos sanyii
Daawit keessaa dhalatuu fi akka inni Beetlihemii,
ganda Daawitii dhufu Katabbiin Qulqulluun ni
dubbata mitii?” 43 Akkasiin waa’ee Yesuus irratti
garaa garummaan waldaa gidduutti uumame. 44
Isaan keessaas tokko tokko isa qabuu barbaadan;
garuu namni tokko iyyuu harkaan isa hin tuqne.
45 Eegdonni sun gara luboota hangafootaatii fi
gara Fariisotaatti deebi’an; isaanis, “Isin maaliif
isa hin fidin?” jedhanii eegdota sana gaafatan.
46 Eegdonnis, “Takkumaa namni akka namicha
kanaatti hin dubbanne” jedhanii deebisan. 47
Fariisonnis deebisanii akkana jedhan, “Isinis
gowwoomfamtaniirtuu? 48 Bulchitoota keessaa
yookaan Fariisota keessaa namni tokko iyyuu
isatti amaneeraa? 49 Sabni seera hin beekne kun
garuu abaaramaa dha.” 50 Niqoodemoos inni
duraan Yesuus bira dhaqee fi isaan keessaas
tokko ta’e sun akkana isaaniin jedhe; 51 “Seerri
keenya utuu isa irraa hin dhaga’in, waan inni
hojjetes utuu hin beekin nama tokkotti ni
muraa?” 52 Isaanis, “Atis nama Galiilaatii? Akka
raajiin Galiilaadhaa hin kaane qoradhuu bira

ga'i" jedhaniin. [53 Ergasii isaan hundinuu gara
mana isaaniitti galan.

8 Yesuus garuu gara Tulluu Ejersaa dhaqe. 2
Ganama bariis deebi'ee mana qulqullummaa
dhufe; innis namni hundumtuu isa biratti walitti
qabamnaan taa'ee isaan barsiise. 3 Barsiistonni
seeraatii fi Fariisonni dubartii ejja irratti
qabamte tokko isatti fidan. Gidduu isaaniis
dhaabachiisanii, 4 Yesuusiin akkana jedhan;
"Yaa barsiisaa, dubartiin kun utuu ejja hojjettuu
qabamte. 5 Museen Seera keessatti akka warri
akkanaa dhagaadhaan tumaman nu ajajeera.
Ati immoo maal jetta?" 6 Isaanis waan ittiin
isa himatan argachuuf jedhanii isa qoruudhaaf
waan kana gaafatan. Yesuus garuu gad jedhee
quba isaatiin lafa irratti barreessuu jalqabe. 7
Isaanis ittuma fufanii isa gaafannaan ol jedhee,
"Isin keessaa namni cubbuu hin qabne dursee
isheetti dhagaa haa darbatu" jedheen. 8 Ammas
gad jedhee lafa irratti barreesse. 9 Isaanis
yommuu kana dhaga'anitti maanguddootaa
jalqabanii tokko tokkoon ba'anii sokkan; Yesuus
immoo dubartittii achuma dhaabattee jirtu
wajjin kophaa hafe. 10 Yesuusis ol jedhee,
"Dubartii nana, warri si himatan meerre? Namni
tokko iyyuu sitti hin murree?" jedheen. 11
Isheenis, "Yaa Gooftaa, namni tokko iyyuu
natti hin murre" jetteen. Yesuusis, "Anis sitti
hin muruu deemi; garuu si'achi cubbuu hin
hojjetin" jedheen.] 12 Yesuus ammas, "Ani ifa
addunyaa ti. Namni na duukaa bu'u kam iyyuu
ifa jireenyaa qabaata malee dukkana keessa
hin deddeebi'u" jedhee isaanitti dubbate. 13
Fariisonnis, "Ati waa'ee mataa keetii dhugaa
baata; dhuga ba'umsi kee immoo dhugaa miti"
jedhaniin. 14 Yesuusis akkana jedhee deebise;
"Ani yoon ofii kootiif dhugaa ba'e illee ani
akkan eessaa dhufee fi akkan garam deemu
waanan beekuuf dhuga ba'umsi koo dhugaa
dha. Isin garuu akka ani eessaa dhufe yookaan
akka ani garam deemu hin beektan. 15 Isin akka
yaada fooniitti murteessitu; ani nama tokkotti
illee hin muru. 16 Garuu ani yoon mure illee
murtiin koo dhugaa dha; kan murus na qofa
miti. Ani Abbaa na erge sana wajjinan jiraatii.
17 Dhuga ba'umsi nama lamaa akka dhugaa
ta'e Seera keessan keessatti barreeffameera.
18 Ani ofii kootiif dhugaa nan ba'a; Abbaan
na erges waa'ee koo dhugaa ba'a." 19 Isaanis,
"Abbaan kee eessa jira?" jedhanii isa gaafatan.
Yesuus immoo deebisee, "Isin anas, Abbaa koos
hin beektan; utuu na beektanii silaa Abbaa
koos ni beektu turtan" jedhe. 20 Yesuus utuu
mana qulqullummaa keessatti, kutaa buusiin itti
kuufamu keessatti barsiisaa jiruu dubbii kana
dubbate. Garuu waan sa'aatiin isaa hin ga'iniif
namni tokko iyyuu isa hin qabne. 21 Yesuus
amma illee, "Ani nan deema; isin na barbaaddu;
cubbuu keessaniinis ni duutu. Isin iddoo ani
dhaqu dhufuu hin dandeessan" isaaniin jedhe.
22 Yihuudoonnis, "'Isin iddoo ani dhaqu dhufuu
hin dandeessan' jechuun isaa of ajjeesuufii
laata?" jedhan. 23 Innis ittuma fufee akkana
jedhe; "Isin kan gadii ti; ani kan olii ti. Isin kan
addunyaa kanaa ti; ani immoo kan addunyaa
kanaa miti. 24 Akka isin cubbuu keessaniin
duutan ani isinitti himeera; isin yoo akka ani
isa ta'e amanuu baattan, cubbuu keessaniin ni
duutu." 25 Isaanis, "Ati eenyu?" jedhanii isa
gaafatan. Yesuus immoo akkana jedhee deebise;
"Ani isuma jalqabaa kaasee isinitti dubbachaa
turee dha. 26 Ani waa'ee keessan waanan jedhuu
fi waanan murteessu baay'een qaba. Garuu
inni na erge dhugaa qabeessa; anis waanan isa
irraa dhaga'e addunyaatti nan hima." 27 Isaan
garuu akka inni waa'ee Abbaa isaa isaanitti
himaa ture hin hubanne. 28 Kanaafuu Yesuus
akkana isaaniin jedhe; "Yommuu Ilma Namaa ol
fuutanitti akka ani isa ta'e, waanuma Abbaan na
barsiisen dubbadha malee akka ani ofii kootiin
homaa hin hojjennees ni beektu. 29 Inni na
erge na wajjin jira; sababii ani yeroo hunda
waan isa gammachiisu hojjedhuuf, inni kophaa
koo na hin dhiifne." 30 Utuma inni dubbatuus,
namoonni baay'een isatti amanan. 31 Yesuus
Yihuudoota isatti amananiin akkana jedhe; "Yoo
dubbii kootti cichitanii jiraattan isin dhuguma
barattoota koo ti. 32 Dhugaas ni beektu;
dhugaanis bilisa isin baasa." 33 Isaanis, "Nu
sanyii Abrahaam; nu eenyumaafuu takkumaa

hin garboomne. Yoos ati akkamitti bilisa baatu
nuun jetta ree?” jedhaniin. 34 Yesuusis deebisee
akkana jedhe; “Ani dhuguman, dhuguman
isinitti hima; namni cubbuu hojjetu hundi
garbicha cubbuu ti. 35 Garbichi bara baraan
mana hin jiraatu; ilmi garuu bara baraan ni
jiraata. (aiōn g165) 36 Kanaafuu yoo Ilmi bilisa
isin baase, isin dhugumaan bilisa ni baatu. 37
Isin sanyii Abrahaam ta’uu keessan anuu beeka.
Garuu sababii dubbiin koo isin keessatti iddoo
hin qabneef na ajjeesuu barbaaddu. 38 Ani
waanan Abbaa koo biratti argen dubbadha;
isinis waanuma abbaa keessan irraa dhageessan
hojjettu.” 39 Isaanis, “Abbaan keenya Abrahaam”
jedhan. Yesuus immoo akkana jedhe; “Isin
utuu ijoollee Abrahaam taatanii silaa hojii
Abrahaam hojjete ni hojjettu turtan. 40 Isin
garuu ana nama dhugaa Waaqa irraa dhaga’e
isinitti hime ajjeesuu barbaaddu. Abrahaam
waan akkasii hin hojjenne. 41 Isin waan abbaan
keessan hojjete hojjettu.” Isaanis, “Nu ejjaan
hin dhalanne. Abbaa tokkicha qabna; innis
Waaqa” jedhaniin. 42 Yesuusis akkana isaaniin
jedhe; “Isin utuu Waaqni abbaa keessan ta’ee
silaa na jaallattu turtan; ani Waaqa biraa ba’een
dhufeetii. Isatu na erge malee ani ofii kootiin
hin dhufne. 43 Wanni ani dubbadhu maaliif
isinii hin galu? Sababiin isaas waan isin waan
ani jedhu fudhachuu hin feeneef. 44 Isin ijoollee
abbaa keessanii ijoollee diiyaabiloos; fedhiin
keessanis hawwii abbaa keessanii raawwachuu
dha. Inni jalqabumaa kaasee nama ajjeesaa
ture; waan dhugaan isa keessa hin jirreef inni
dhugaadhaan hin jiraatu. Inni sobduu fi abbaa
sobaa waan ta’eef yommuu soba dubbatutti
ofuma keessaa fuudhee dubbata. 45 Isin garuu
waan ani dhugaa dubbadhuuf na hin amantan!
46 Isin keessaa namni cubbuudhaan na himatu
eenyu? Erga ani dhugaa dubbadhee, isin maaliif
na hin amanne? 47 Namni kan Waaqaa ta’e
kam iyyuu dubbii Waaqaa ni dhaga’a. Isin waan
kan Waaqaa hin ta’iniif hin dhageessan.” 48
Yihuudoonnis deebisanii, “Ati nama Samaariyaa
ti; hafuura hamaatu si keessa jira jechuun
keenya dhugaa mitii?” jedhaniin. 49 Yesuus
immoo akkana jedhe; “Hafuurri hamaan na
keessa hin jiru; ani Abbaa koo nan kabaja; isin
garuu na hin kabajjan. 50 Ani ulfina mataa koo
hin barbaadu; garuu kan isa barbaadu tokkotu
jira; innis Abbaa murtii ti. 51 Ani dhuguman,
dhuguman isinitti hima; eenyu iyyuu yoo dubbii
koo eege bara baraan du’a hin argu.” (aiōn g165) 52
Yihuudoonnis akkana jedhaniin; “Akka hafuurri
hamaan si keessa jiru nu amma barreerra.
Abrahaam du’eera; raajonnis du’aniiru; ati
garuu, ‘Eenyu iyyuu yoo dubbii koo eege bara
baraan du’a hin dhandhamu’ jetta. (aiōn g165)
53 Ati abbaa keenya Abrahaam caaltaa? Inni
du’eera; raajonnis du’aniiru. Egaa ati eenyu
ofiin jetta ree?” 54 Yesuus akkana jedhee
deebise; “Ani yoon ofii kootiif ulfina kenne,
ulfinni koo gatii hin qabu. Kan ulfina naa
kennu Abbaa koo isuma isin Waaqa keenya
jettaniin sanaa dha. 55 Yoo isin isa beekuu
baattan illee ani isa beeka. Ani utuu isa hin
beeku jedhee silaa akkuma keessan sobduu
nan ta’a ture. Ani garuu isa beeka; dubbii isaa
illee nan eega. 56 Abbaan keessan Abrahaam
guyyaa koo arguuf gammadee ture; innis ni
arge; ni gammades.” 57 Yihuudoonnis, “Umuriin
kee waggaa shantama iyyuu hin guunne;
yoos Abrahaamin argiteertaa?” jedhaniin. 58
Yesuusis, “Ani dhuguman, dhuguman isinitti
hima; utuu Abrahaam hin dhalatin iyyuu ani
anuma” isaaniin jedhe. 59 Kana irratti isaan
isa dha’uuf jedhanii dhagaa guurratan; Yesuus
garuu dhokatee mana qulqullummaatii ba’ee
deeme.

9 Yesuus utuu darbuu namicha dhalootuma
isaatii jalqabee jaamaa ture tokko arge. 2
Barattoonni isaas, “Yaa barsiisaa, akka namichi
kun jaamaa ta’ee dhalatuuf eenyutu cubbuu
hojjete? Isuma moo abbaa fi haadha isaa ti?”
jedhanii isa gaafatan. 3 Yesuusis akkana jedhee
deebise; “Akka hojiin Waaqaa isaan mul’atuuf
malee inni yookaan abbaa fi haati isaa cubbuu
hojjetanii miti. 4 Utuu guyyaa ta’ee jiruu hojii isa
na ergee hojjechuun qabna. Halkan namni tokko
iyyuu itti hojjechuu hin dandeenye ni dhufa. 5
Ani yommuun addunyaa irra jiru, ifa addunyaa

ti.” 6 Innis erga waan kana dubbatee booddee
lafatti tufee dhoqqee tolche; dhoqqee sanas
ija namichaatti dibe. 7 Innis namicha sanaan,
“Dhaqiitii Haroo Saliihoomitti dhiqadhu” jedhe.
Saliihoom jechuun kan ergame jechuu dha.
Namichis dhaqee dhiqate; argaas deebi’ee dhufe.
8 Olloonni isaatii fi namoonni duraan utuu
inni kadhatuu argan, “Namichi kun isuma
taa’ee kadhachaa ture sana mitii?” jedhan. 9
Namoonni tokko tokko, “Eeyyee, isa” jedhan.
Kaan immoo, “Miti, isa fakkaata malee” jedhan.
Inni garuu, “Namichi sun anuma” jedhe. 10
Jarris, “Iji kee akkamitti baname ree?” jedhaniin.
11 Innis deebisee, “Namicha Yesuus jedhamutu
dhoqqee tolchee ija koo dibee, ‘Gara Haroo
Saliihoom dhaqiitii dhiqadhu’ naan jedhe; anis
dhaqeen dhiqadhe; arguus nan danda’e.” 12
Isaanis, “Namichi sun eessa jira?” jedhanii
isa gaafatan. Inni immoo, “Ani hin beeku”
jedheen. 13 Isaanis namicha jaamaa ture sana
Fariisotatti geessan. 14 Guyyaan itti Yesuus
dhoqqee tolchee ija namichaa bane Sanbata
ture. 15 Fariisonnis namichi akkamitti akka
arguu danda’e isa gaafatan; namichis, “Inni
dhoqqee tolchee ija koo dibe; anis nan dhiqadhe;
nan arges” jedheen. 16 Fariisota keessaas
tokko tokko, “Namichi kun waan Sanbata hin
eegneef, inni Waaqa biraa hin dhufne” jedhan.
Warri kaan garuu, “Cubbamaan tokko akkamitti
dinqii akkanaa hojjechuu danda’a?” jedhan.
Garaa garummaanis isaan gidduutti uumame.
17 Isaanis amma illee namicha jaamaa ture
sanaan, “Waa’ee namicha ija kee siif bane sanaa
maal jetta?” jedhan. Namichis deebisee, “Inni
raajii dha” jedhe. 18 Yihuudoonnis hamma
abbaa fi haadha namicha agartuu isaa argate
sanaa waamanitti akka inni jaamaa turee fi
akka inni agartuu isaa argate amma illee hin
amanne. 19 Isaanis, “Inni kun ilma keessan
isuma isin jaamaa ta’ee dhalate jettan sanaa?
Yoos amma immoo akkamitti arguu danda’a
ree?” jedhanii gaafatan. 20 Abbaa fi haati
namichaas deebisanii akkana jedhan; “Akka
inni ilma keenya ta’ee fi akka inni jaamaa
ta’ee dhalate ni beekna. 21 Garuu amma
akkamitti akka arguu danda’e yookaan ija
isaa eenyu akka baneef nu hin beeknu. Inni
nama ga’aa dha; waa’ee mataa isaa dubbachuu
ni danda’a; isuma gaafadhaa.” 22 Abbaa fi
haati isaa sababii Yihuudoota sodaataniif waan
kana jedhan; namni kam iyyuu yoo Yesuus
inni Kiristoos jedhee dhugaa ba’e akka mana
sagadaa keessaa ari’amu Yihuudoonni kanaan
dura walii galanii murteessanii turaniitii. 23
Kanaafuu abbaa fi haati isaa, “Inni nama ga’aa
dha; isuma gaafadhaa” jedhan. 24 Isaanis
yeroo lammaffaa namicha jaamaa ture sana
waamanii, “Waaqaaf ulfina kenni. Namichi kun
cubbamaa ta’uu isaa nu ni beekna” jedhaniin.
25 Innis, “Cubbamaa ta’uu fi ta’uu baachuu
isaa ani hin beeku. Ani waan tokkon beeka.
Ani jaamaan ture; amma garuu nan arga!”
jedhee deebise. 26 Isaanis, “Inni maal siif
godhe? Ija kees akkamitti siif bane?” jedhanii
isa gaafatan. 27 Inni immoo, “Ani kanaan
dura isinitti himeera; isinis hin dhageenye.
Ammas maaliif dhaga’uu barbaaddu? Isinis
barattoota isaa ta’uu barbaadduu?” jedheen. 28
Isaanis akkana jedhanii isa arrabsan; “Barataan
namicha kanaa si’i! Nu barattoota Musee ti!
29 Akka Waaqni Museetti dubbate nu beekna;
namichi kun garuu eessaa akka dhufe iyyuu hin
beeknu.” 30 Namichis deebisee akkana jedhe;
“Inni eessaa akka dhufe wallaaluun keessan
waan nama dinquu dha; garuu inni ija koo
naa bane. 31 Akka Waaqni cubbamoota hin
dhageenye ni beekna. Inni nama isa waaqeffatuu
fi fedhii isaa guutu dhaga’a. 32 Eenyu iyyuu ija
nama jaamaa ta’ee dhalate tokkoo akka bane
uumama addunyaatii jalqabee hin dhaga’amne.
(aiōn g165) 33 Namichi kun utuu Waaqa biraa ta’uu
baatee silaa homaa gochuu hin danda’u ture.”
34 Isaanis deebisanii, “Ati kan guutummaatti
cubbuun dhalatte, situ nu barsiisaa?” jedhaniin.
Alattis gad isa baasan. 35 Yesuusis akka isaan
gad isa baasan dhaga’e; yommuu isa argettis,
“Ati Ilma Namaatti ni amantaa?” jedheen. 36
Namichis, “Yaa gooftaa, akka ani isatti amanuuf
inni eenyu?” jedhe. 37 Yesuusis, “Ati amma isa
argiteerta; inni si wajjin haasa’aa jiru isuma”

jedheen. 38 Namichi sunis, “Yaa Gooftaa, ani
nan amana” jedhe; ni sagadeefis. 39 Yesuus
immoo, “Warri hin argine akka arganiif, warri
argan immoo akka jaamaniif ani murtiif gara
addunyaa kanaa dhufeera” jedhe. 40 Fariisota
isa wajjin turan keessaa tokko tokko waan kana
jechuu isaa dhaga’anii, “Nus jaamota mitii ree?”
jedhanii gaafatan. 41 Yesuusis, “Utuu jaamota
taatanii silaa cubbuu hin qabdan ture; isin
garuu, ‘Ni argina’ jettu; cubbuun keessan ni
jiraata” jedheen.

10 “Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima;
namni balbalaan gola hoolotaa hin
seennee, garuu karaa biraatiin koree seenu
inni hattuu fi saamtuu dha. 2 Namni balbalaan
seenu immoo tiksee hoolotaa ti. 3 Eegduunis
balbala isaaf bana; hoolonnis sagalee isaa ni
dhaga’u. Innis hoolota isaa maqaa maqaan
waamee gad yaasa. 4 Erga warra kan isaa ta’an
hunda gad yaasee booddee isaan dura deema;
hoolonni isaas waan sagalee isaa beekaniif isa
faana bu’u. 5 Orma garuu ni baqatu malee faana
hin bu’an; sagalee ormaa hin beekaniitii.” 6
Yesuus fakkeenya kana isaanitti hime; isaan
garuu akka inni maal isaanitti himaa ture hin
hubanne. 7 Kanaafuu Yesuus ammas akkana
jedheen; “Dhuguman, dhuguman isinitti hima;
ani balbala hoolotaa ti. 8 Warri na dura dhufan
hundi hattootaa fi saamtota; hoolonni garuu
isaan hin dhageenye. 9 Balballi ana; namni
karaa kootiin ol seenu kam iyyuu ni fayya. Inni
ni seena; ni ba’as; lafa dheedaas ni argata. 10
Hattichi hatuuf, ajjeesuu fi balleessuu qofaaf
dhufa; ani garuu akka isaan jireenya qabaataniif,
jireenya irraa hafaas akka qabaataniif dhufeera.
11 “Tikseen gaariin ana. Tikseen gaariin hoolota
isaatiif jedhee lubbuu isaa dabarsee kenna.
12 Namni qacaramaan kan tiksee hin ta’in
garuu waan hoolonni kan isaa hin ta’iniif
yommuu dhufaatii yeeyyii argutti hoolota
dhiisee baqata. Yeeyyiinis bushaayee ni butata;
ni bittinneessas. 13 Namichi waan qacaramaa
ta’eef ni baqata; dhimma hoolotaas hin qabu.
14 “Tikseen gaariin ana; ani hoolota koo beeka;
hoolonni koos na beeku; 15 kunis akkuma
Abbaan na beekuttii fi akkuma ani Abbaa
beekutti. Anis lubbuu koo hoolotaaf nan kenna.
16 Ani warra gola kanatti galan malees hoolota
gara biraan qaba. Isaanis fiduun qaba. Isaanis
sagalee koo ni dhaga’u; karra tokkos ni ta’u;
tikseen isaaniis tokko ta’a. 17 Kanaafuu Abbaan
waan ani deebisee fudhachuuf lubbuu koo
dabarsee kennuuf na jaallata. 18 Lubbuu koo
anumatu ofii kootiin dabarsee kenna malee
eenyu iyyuu narraa hin fudhatu. Ani lubbuu
koo dabarsee kennuuf taayitaan qaba; deebisee
fudhachuufis taayitaan qaba. Ajaja kanas
Abbaa koo biraa fudhadheera.” 19 Amma illee
sababii dubbii kanaatiif Yihuudoota gidduutti
garaa garummaan uumame. 20 Baay’een
isaaniis, “Hafuura hamaatu isa keessa jira; inni
maraateera. Isin maaliif isa dhageessu?” jedhan.
21 Warri kaan immoo, “Kun jecha nama hafuura
hamaadhaan qabame miti. Hafuurri hamaan
ija nama jaamaa banuu ni danda’aa?” jedhan.
22 Yeroo sana Ayyaanni mana qulqullummaa
haaromsuu Yerusaalemitti ayyaaneffamee ture.
Yeroon sunis ganna ture; 23 Yesuusis mana
qulqullummaa keessa gardaafoo Solomoon
keessa deddeebi’aa ture. 24 Yihuudoonnis
isa marsanii, “Hamma yoomiitti qalbii nu
rarraaftaa? Ati yoo Kiristoos taate ifatti baasii
nutti himi” jedhaniin. 25 Yesuusis akkana
jedhee deebiseef; “Ani isinitti himeera; isin
garuu hin amantan. Hojiin ani maqaa Abbaa
kootiitiin hojjedhu waa’ee koo dhugaa ba’a.
26 Isin garuu waan hoolota koo hin ta’iniif
hin amantan. 27 Hoolonni koo sagalee koo
ni dhaga’u; anis isaan beeka; isaanis na faana
bu’u. 28 Anis jireenya bara baraa nan kennaaf;
isaanis gonkumaa hin badan. Eenyu iyyuu harka
koo keessaa isaan hin butatu. (aiōn g165, aiōnios
g166) 29 Abbaan koo kan natti isaan kenne sun
hunduma caala; namni tokko iyyuu harka Abbaa
kootii keessaa isaan butachuu hin danda’u. 30
Anii fi Abbaan tokkuma.” 31 Yihuudoonni isa
dha’uuf jedhanii ammas dhagaa guurratan. 32
Yesuusis, “Ani hojii Abbaa kootii gaarii baay’ee
isinitti argisiiseera. Hojii kana keessaa isin
sababii isa kamiitiif dhagaadhaan na dhooftu?”

jedheen. 33 Yihuudoonnis, “Nu hojii gaariif
jennee dhagaadhaan si hin dhoofnu; garuu
waan ati Waaqa arrabsitee utumaa nama taatee
jirtuu Waaqa of gooteef si dhoofna” jedhanii
deebisaniif. 34 Yesuus immoo akkana jedhee
deebiseef; “Seera keessan keessatti, ‘Anuu isin,
“waaqota” jedheera’jedhamee barreeffameera
mitii? 35 Inni erga warra dubbiin Waaqaa isaaniif
dhufeen ‘waaqota’ jedhee, Katabbiin Qulqulluun
immoo waan hin diigamneef, 36 sababii ani,
‘Ani ilma Waaqaa ti’ jedheef, isin maaliif isa
Abbaan qulqulleessee gara addunyaatti erge
sanaan ‘Ati Waaqa arrabsita’ jettu? 37 Yoo
ani hojii Abbaa kootii hojjechuu baadhe na
hin amaninaa. 38 Yoo ani hojii sana hojjedhe
garuu yoo na amanuu baattan illee hojicha
amanaa; kunis akka Abbaan na keessa jiru,
akka anis Abbaa keessa jiru beektanii akka
hubattaniif.” 39 Isaan amma illee isa qabuu
barbaadan; inni garuu isaan harkaa miliqe.
40 Yesuus ergasii deebi’ee Yordaanos gama
iddoo Yohannis jalqabatti itti cuuphaa ture
sana dhaqee achis ture. 41 Namoonni baay’eenis
gara isaa dhufanii, “Yohannis mallattoo tokko
illee hin hojjenne; garuu wanni inni waa’ee
namicha kanaa dubbate hundinuu dhugaa
dha” jedhan. 42 Achittis namoonni hedduun
Yesuusitti amanan.

11 Namichi Al’aazaar jedhamu kan Biitaaniyaa
keessa jiraatu tokko dhukkubsatee ture.
Biitaaniyaan ganda Maariyaamii fi obboleettiin
ishee Maartaan keessa jiraatanii dha. 2
Maariyaam isheen obboleessi ishee Al’aazaar
dhukkubsate kun, isheedhuma Gooftaa shittoo
dibdee rifeensa mataa isheetiin miilla isaa
haqxee sanaa dha. 3 Kanaaf obboleettonni
isaa, “Yaa Gooftaa, inni ati jaallattu
kunoo dhukkubsatee jira” jedhanii Yesuusitti
dhaaman. 4 Yesuusis yommuu waan kana
dhaga’etti, “Dhibeen kun akka Ilmi Waaqaa ittiin
ulfaatuuf, ulfina Waaqaatiif dhufe malee du’aan
hin ga’u” jedhe. 5 Yesuusis Maartaa fi obboleettii
ishee, Al’aazaarinis ni jaallata ture. 6 Innis
yommuu akka Al’aazaar dhukkubsate dhaga’etti
guyyaa lama idduma jiru sana ture. 7 Innis
ergasii barattoota isaatiin, “Kottaa Yihuudaatti
deebinaa” jedhe. 8 Barattoonni isaa immoo,
“Yaa Barsiisaa, Yihuudoonni dhi’eenya kana
dhagaadhaan si tumuu barbaadaa turan; ati
amma illee deebitee achi dhaqxaa?” jedhaniin.
9 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Guyyaan
tokko sa’aatii kudha lama qaba mitii? Namni
guyyaan deemu waan ifa addunyaa kanaatiin
arguuf hin gufatu. 10 Kan halkaniin deemu
garuu sababii ifni isa keessa hin jirreef ni
gufata.” 11 Innis erga waan kana dubbatee
booddee, “Michuun keenya Al’aazaar rafeera;
ani garuu hirribaa isa kaasuu nan dhaqa”
isaaniin jedhe. 12 Barattoonni isaas, “Yaa
Gooftaa, yoo rafee jiraate ni fayya” jedhaniin.
13 Yesuus waa’ee du’a Al’aazaar dubbate;
barattoonni isaa garuu waan inni waa’ee rafiitii
hirribaa dubbate se’an. 14 Kanaafuu Yesuus
akkana jedhee ifatti baasee isaanitti hime;
“Al’aazaar du’eera; 15 akka isin amantaniif ani
waan achi hin turiniif waa’ee keessaniif nan
gammada. Ta’us kottaa gara isaa dhaqnaa.”
16 Toomaas inni Didimoos jedhamu immoo
barattoota kaaniin, “Nus akka isa wajjin duunuuf
ka’aa ni dhaqnaa” jedhe. 17 Yesuus yommuu achi
ga’etti Al’aazaar erga awwaalamee guyyaa afur
akka ture beeke. 18 Biitaaniyaan Yerusaalem
irraa gara kiiloo meetira sadii fagaatti turte; 19
Yihuudoonni baay’een Maartaa fi Maariyaamin
sababii obboleessa isaaniitiif isaan jajjabeessuu
dhaqanii turan. 20 Maartaan yommuu dhufaatii
Yesuus dhageessetti isa simachuu gad baate;
Maariyaam garuu mana teesse. 21 Maartaanis
Yesuusiin akkana jette; “Yaa Gooftaa, utuu
ati as jiraattee silaa obboleessi koo hin du’u
ture. 22 Ammas taanaan akka waan ati Waaqa
kadhattu hunda Waaqni siif kennu nan beeka.”
23 Yesuusis, “Obboleessi kee ni ka’a” jedheen. 24
Maartaanis deebiftee, “Akka inni du’aa ka’uu
guyyaa dhumaa sanatti ka’u anuu beeka”
jetteen. 25 Yesuus immoo akkana isheedhaan
jedhe; “Du’aa ka’uu fi jireenyi ana. Namni natti
amanu yoo du’e iyyuu ni jiraata; 26 kan na
keessa jiraatuu fi kan natti amanu hundinuu
bara baraan hin du’u. Kana ni amantaa ree?” (aiōn

g165) 27 Isheenis, “Eeyyee yaa Gooftaa, akka ati
Kiristoos Ilma Waaqaa kan gara addunyaa dhufu
sana taate nan amana” jetteen. 28 Isheenis
erga akkas jettee dhaqxee obboleettii ishee
Maariyaamin kophaatti waamtee, “Barsiisaan
dhufeera; si waamas” jetteen. 29 Maariyaamis
yommuu waan kana dhageessetti ariitiin kaatee
gara isaa dhaqxe. 30 Yesuus yeroo sana iddoo
Maartaan itti isa simatte ture malee amma
illee ganda sana hin seenne. 31 Yihuudoonni
Maariyaamin jajjabeessaa mana keessa ishee
wajjin turanis yommuu akka isheen ariitiidhaan
kaatee gad baate arganitti waan isheen achitti
boo’uuf jettee gara awwaalaa dhaqxu se’anii
ishee duukaa bu’an. 32 Maariyaamis yommuu
iddoo Yesuus ture sana geessee isa argitetti,
miilla isaa irratti kuftee, “Yaa Gooftaa utuu ati
as jiraattee silaa obboleessi koo hin du’u ture”
jetteen. 33 Yesuusis yommuu boo’uu ishee,
Yihuudoonni ishee wajjin dhufanis boo’uu
isaanii argetti hafuuraan akka malee jeeqame;
ni dhiphates. 34 Innis, “Eessa isa keessan?”
jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Yaa Gooftaa,
kottuu ilaali” jedhaniin. 35 Yesuusis imimmaan
dhangalaase. 36 Yihuudoonnis, “Inni hammam
akka isa jaallatu mee ilaalaa!” jedhan. 37
Isaan keessaa tokko tokko garuu, “Inni kan ija
namicha jaamaa sanaa bane, akka namichi kunis
hin duune gochuu hin danda’u turee?” jedhan.
38 Yesuus ammas akka malee jeeqamee gara
awwaala sanaa dhaqe. Awwaalli sunis holqa
balballi isaa dhagaadhaan cufame tokko ture.
39 Yesuusis, “Dhagaa kana achi irraa fuudhaa!”
jedhe. Maartaan obboleettiin isa du’e sanaa
garuu, “Yaa Gooftaa, inni erga awwaalamee
waan guyyaa afur tureef yoona ni ajaa’a” jetteen.
40 Yesuus immoo, “Ati yoo amante akka ulfina
Waaqaa argitu ani sitti hin himnee?” jedheen. 41
Kanaafuu isaan dhagicha irraa kaasan. Yesuusis
ol ilaalee akkana jedhe; “Yaa Abbaa, waan ati
na dhageesseef sin galateeffadha. 42 Akka ati
yeroo hunda na dhageessu ani beekeera; garuu
akka namoonni as dhadhaabatan kunneen akka
ati na ergite amananiif ani isaaniif jedheen
waan kana dubbadhe.” 43 Yesuusis waan kana
dubbatee, “Al’aazaar, as ba’i!” jedhee sagalee
guddaadhaan iyye. 44 Namichi du’e sunis
akkuma harki isaatii fi miilli isaa huccuudhaan
kafanamee, fuulli isaas wayyaadhaan marametti
gad ba’e. Yesuusis, “Isa hiikaa, haa deemu”
isaaniin jedhe. 45 Kanaafuu Yihuudoota gara
Maariyaam dhufanii waan Yesuus hojjete argan
keessaa hedduun isatti amanan. 46 Isaan keessaa
tokko tokko garuu Fariisota bira dhaqanii
waan Yesuus hojjete itti himan. 47 Kana
irratti luboonni hangafoonnii fi Fariisonni
yaa’ii Yihuudootaa waaman. Isaanis akkana
jedhanii gaafatan; “Namichi kun mallattoo
baay’ee argisiisaa jira. Maal haa goonu? 48
Yoo akkasumatti isa dhiifne namni hundi isatti
amana; warri Roomaas dhufanii iddoo keenyaa fi
saba keenya nurraa fudhatu.” 49 Isaan keessaas
namichi Qayyaaffaa jedhamu kan bara sana
luba ol aanaa ture tokko akkana isaaniin jedhe;
“Isin waan tokko illee hin beektan! 50 Sabni
guutummaatti dhumuu irra namni tokko sabaaf
du’uun akka isinii wayyu hin hubattan.” 51
Inni bara sana waan luba ol aanaa tureef, akka
Yesuus saba sanaaf du’u raajii dubbachuu isaati
malee dubbii kana of keessaa fuudhee hin
dubbanne; 52 kunis ijoollee Waaqaa kanneen
bittinnaa’an walitti qabee tokko gochuuf malee
saba sana qofaaf miti. 53 Kanaafuu isaan gaafasii
jalqabanii isa ajjeesuuf malachaa turan. 54
Kanaafuu Yesuus ifatti ba’ee Yihuudoota gidduu
hin deddeebine. Achii ka’ee gara magaalaa
Efreem jedhamu kan gammoojjiitti dhi’aatu
tokkoo dhaqe; barattoota isaa wajjinis achi
ture. 55 Faasiikaan Yihuudootaa waan dhi’aatee
tureef, namoonni hedduun utuu Faasiikaan hin
ga’in of qulqulleessuuf jedhanii baadiyyaadhaa
Yerusaalemitti ol ba’an. 56 Isaanis Yesuusin
barbaadaa turan; mana qulqullummaa keessas
dhaabatanii, “Isin maal seetu? Inni gara Ayyaana
kanaa hin dhufuu laata?” waliin jedhan. 57
Luboonni hangafoonnii fi Fariisonni garuu
Yesuusin qabuuf jedhanii namni iddoo inni jiru
beeku yoo jiraate akka isaanitti himuuf ajaja
kennanii turan.

12 Faasiikaa dura guyyaa ja’affaatti Yesuus
gara Biitaaniyaa ganda Al’aazaar, kan
Yesuus du’aa isa kaase sun jiraachaa turee dhaqe.
2 Achitti irbaata qopheessaniif. Maartaanis ni
tajaajilti turte; Al’aazaaris warra isa wajjin
irbaatatti dhi’aatan keessaa tokko ture. 3
Maariyaamis shittoo Naardoos qulqulluu gatiin
isaa guddaa kan gara liitirii walakkaa ta’u
fiddee miilla Yesuus dibde; rifeensa mataa
isheetiinis miilla isaa haqxe. Manichis urgaa
shittoo sanaatiin guutame. 4 Barattoota isaa
keessaa tokko kan dabarsee isa kennuuf jiru
Yihuudaa Keeriyotichi garuu akkana jedhe; 5
“Shittoon kun maaliif diinaarii dhibba sadiitti
gurguramee hiyyeeyyiif hin kennamne?” 6
Akkana jechuun isaa waan hattuu tureef malee
hiyyeeyyiif yaade miti. Innis sababii korojoon
maallaqaa harka isaa tureef, waan achi keessa
buufamu irraa ofii isaatii fudhachaa ture. 7
Yesuusis deebisee akkana jedhe; “Isheen shittoo
kana guyyaa awwaala kootiitiif haa tursituutii
ishee dhiisaa. 8 Hiyyeeyyii yeroo hunda of biraa
qabdu; ana garuu yeroo hunda of biraa hin
qabdan.” 9 Yihuudoonni baay’een akka Yesuus
achi jiru beekanii Yesuus qofaaf jedhaanii utuu
hin ta’in, Al’aazaar isa inni du’aa kaases ilaaluuf
dhufan. 10 Kanaafuu luboonni hangafoonni
Al’aazaarinis ajjeesuuf mari’atan; 11 Yihuudoota
keessaa namoonni baay’een sababii isaatiif
dhaqanii Yesuusitti amanaa turaniitii. 12 Guyyaa
itti aanutti namoonni Ayyaanichaaf dhufanii
turan baay’een akka Yesuus gara Yerusaalem
dhufaa jiru dhaga’an. 13 Isaanis damee meexxii
harkatti qabatanii isa simachuu ba’an; iyyaniis
akkana jedhan; “Hoosaa’inaa!” “Inni maqaa
Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!” “Mootiin
Israa’el eebbifamaa dha!” 14 Yesuusis ilmoo
harree tokko argatee yaabbate; kunis akkuma
akkana jedhamee barreeffamee dha; 15 “Yaa
Intala Xiyoon, hin sodaatin; kunoo, mootiin
kee, ilmoo harree yaabbatee dhufuutti jira.”
16 Barattoonni isaa jalqabatti waan kana hin
hubanne. Erga Yesuus ulfina argatee booddee
garuu akka wanni barreeffame kun waa’ee isaa
ta’ee fi akka isaanis waanuma kana isaaf godhan
yaadatan. 17 Namoonni baay’een yommuu inni
Al’aazaarin awwaala keessaa waamee du’aa
kaasetti isa wajjin turanis ittuma fufanii dhugaa
ba’an. 18 Namoonni baay’eenis sababii mallattoo
kana gochuu isaa dhaga’aniif isa simachuu
ba’an. 19 Kanaafuu Fariisonni, “Isin akka waa
tokko illee gochuu hin dandeenye argitanii?
Ilaa, addunyaan guutuun akkamitti akka isa
duukaa bu’e ilaalaa!” waliin jedhan. 20 Warra
yeroo Ayyaanichaatti waaqeffachuuf ol ba’an
keessaa tokko tokko Giriikota turan. 21 Isaanis
Fiiliphoos namicha Beetisayidaa Galiilaatii
dhufe sanatti dhi’aatanii, “Yaa gooftaa, Yesuusin
arguu barbaanna” jedhaniin. 22 Fiiliphoosis
dhaqee Indiriiyaasitti hime; Indiriiyaasii fi
Fiiliphoos immoo dhaqanii Yesuusitti himan. 23
Yesuus immoo akkana jedhee isaaniif deebise;
“Sa’aatiin Ilmi Namaa itti ulfina argatu ga’eera.
24 Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima;
iji qamadii tokko yoo lafa bu’ee du’uu baate
kophaa isaa hafa. Yoo du’e garuu ija baay’ee
naqata. 25 Namni lubbuu isaa jaallatu kam iyyuu
lubbuu isaa ni dhaba; kan addunyaa kana irratti
lubbuu isaa jibbu immoo jireenya bara baraatiif
lubbuu isaa kaa’ata. (aiōnios g166) 26 Namni na
tajaajilu kam iyyuu na faana haa bu’u; iddoo
ani jiru tajaajilaan koos ni jiraata. Abbaan koo
nama na tajaajilu kamiif iyyuu ulfina ni kenna.
27 “Amma lubbuun koo dhiphatteerti; egaa
ani maal jedhu ree? ‘Yaa Abbaa, sa’aatii kana
jalaa na baasi;’ garuu ani sababii kanaafan gara
sa’aatii kanaa dhufe. 28 Yaa Abbaa, maqaa kee
ulfeessi!” Ergasii sagaleen, “Ani isa ulfeesseera;
ammas nan ulfeessa” jedhu tokko samiidhaa
dhufe. 29 Tuunni achi dhaabachaa ture yommuu
sagalee kana dhaga’etti, “Ni kakawwise” jedhe.
Warri kaan immoo, “Ergamaa Waaqaatu isatti
dubbate” jedhan. 30 Yesuus akkana jedhee
deebise; “Sagaleen kun sababii keessaniif dhufe
malee sababii kootiif miti. 31 Yeroon itti
addunyaa kanatti muramu amma; bulchaan
addunyaa kanaas amma gad gatama. 32 Ani
garuu yeroon lafa irraa ol fuudhamutti nama
hunda ofitti nan harkisa.” 33 Innis akka du’a
akkamii du’uuf jiru argisiisuuf kana jedhe. 34

Tuunnis deebisee, “Akka Kiristoos bara baraan
jiraatu nu Seera irraa dhageenyeerra; yoos ati
akkamitti, ‘Ilmi Namaa ol fuudhamuu qaba’
jetta? ‘Ilmi Namaa’ kunis eenyu?” jedheen.
(aiōn g165) 35 Yesuus immoo akkana jedheen;
“Ifni yeroo gabaabaadhaaf isin bira jira. Akka
dukkanni isin hin liqimsineef utuu ifa qabdanuu
deddeebi’aa. Namni dukkana keessa deddeebi’u
eessa akka dhaqu hin beekuutii. 36 Ijoollee
ifaa akka taataniif utuu ifa qabdanuu ifa
sanatti amanaa.” Yesuusis erga waan kana
dubbatee fixee booddee iddoo sanaa ka’ee isaan
duraa dhokate. 37 Yesuus fuula isaanii duratti
mallattoo hedduu hojjetu iyyuu, isaan isatti hin
amanne. 38 Kunis dubbiin Isaayyaas raajichaa
kan: “Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyutu
amane? Irreen Gooftaas eenyutti mul’ate?”
jedhu sun akka raawwatamuuf ture. 39 Sababii
kanaaf isaan amanuu hin dandeenye; Isaayyaas
iddoo biraatti akkana jedheeraatii; 40 “Ija
isaaniitiin akka hin argineef, qalbii isaaniitiin
akka hin hubanneef, akka ani isaan fayyisuufis
akka gara kootti hin deebineef, inni ija isaanii
jaamseeraatii; garaa isaaniis jabeesseera.” 41
Isaayyaas sababii ulfina isaa argee waa’ee
isaas dubbateef waan kana jedhe. 42 Ta’us
hooggantoota keessaa iyyuu namoonni baay’een
isatti amanan. Garuu waan mana sagadaatii
nu baasu jedhanii Fariisota sodaataniif amantii
isaanii ifatti hin baafne; 43 isaan ulfina Waaqaa
irra ulfina namaa jaallataniiruutii. 44 Yesuusis
iyyee akkana jedhe; “Namni natti amanu isa
na erge sanatti amana malee natti miti. 45
Kan na argus isa na erge sana arga. 46 Akka
namni natti amanu hundinuu dukkana keessa
hin jiraanneef ani ifa ta’ee gara addunyaa
dhufeera. 47 “Namni yoo dubbii koo dhaga’ee
eeguu baate kan isatti muru ana miti; ani
addunyaa fayyisuufin dhufe malee itti muruuf
hin dhufneetii. 48 Namni na didu kan dubbii
koos hin fudhanne abbaa murtii tokko qaba;
dubbiin ani dubbadhe sun guyyaa dhumaatti
isatti mura. 49 Garuu Abbaa isuma na erge
sanatu akka ani waanan dubbadhe sana jedhu
na ajaje malee ani ofii kootiin hin dubbanne.
50 Akka ajajni isaa jireenya bara baraa ta’e
nan beeka. Kanaafuu wanni ani dubbadhu kam
iyyuu waan akka ani dubbadhuuf Abbaan natti
himee dha.” (aiōnios g166)

13 Yeroon sun Ayyaana Faasiikaatiin dura
ture. Yesuusis akka addunyaa kana keessaa
gara Abbaa dhaquudhaaf sa’aatiin isaa ga’e
ni beeke. Innis warra kan isaa ta’an kanneen
addunyaa keessa turan ni jaallate; hamma
dhumaattis isaan jaallate. 2 Yeroo irbaataatti
diiyaabiloos akka inni Yesuusin dabarsee
kennuuf Yihuudaa Keeriyoticha ilma Simoon
keessa duraan dursee yaada kaa’e. 3 Yesuusis
akka Abbaan waan hunda harka isaatti kenne,
akka Waaqa biraa dhufee fi akka gara Waaqaatti
deebi’u illee beeka ture; 4 kanaaf irbaata irraa
ka’ee, wayyaa isaa kan irraan uffate of irraa
fuudhee lafa kaa’e; fooxaas mudhiitti hidhate.
5 Ergasii gabateetti bishaan naqatee miilla
barattootaa dhiquu fi fooxaa mudhiitti hidhate
sanaanis haquu jalqabe. 6 Inni gara Simoon
Phexros dhufe; Phexrosis, “Yaa Gooftaa, situ
miilla koo naa dhiqaa?” jedheen. 7 Yesuus
immoo deebisee, “Waan ani hojjechaa jiru ati
amma hin beektu; booddee garuu ni hubatta”
jedheen. 8 Phexrosis, “Hin ta’u; ati gonkumaa
miilla koo naa hin dhiqxu” jedheen. Yesuusis
deebisee, “Yoo ani siif dhiquu baadhe ati na
biraa qooda hin qabaattu” jedheen. (aiōn g165) 9
Simoon Phexrosis deebisee, “Yaa Gooftaa, yoos
harka koo fi mataa koos malee miilla koo qofa
hin ta’in” jedheen. 10 Yesuusis, “Namni dhagna
isaa dhiqate tokko miilla isaa qofa dhiqachuu isa
barbaachisa; dhagni isaa guutuun qulqulluu dha.
Isin qulqulluu dha; garuu hunda keessan miti”
jedheen. 11 Innis nama dabarsee isa kennuuf jiru
beeka tureetii; sababiin inni, “Qulqulluun hunda
keessan miti” jedheefis kanuma. 12 Innis erga
miilla isaanii dhiqee booddee, uffata isaa uffatee
iddoo isaatti deebi’ee taa’e. Akkanas jedheen;
“Isin waan ani isiniif godhe hubattanii? 13 Isin,
‘Barsiisaa’, ‘Gooftaas’ naan jettu; anis waan
isuma isin jettan ta’eef isin dhuguma jettan.
14 Yoos erga ani Gooftaa fi Barsiisaan keessan
miilla keessan isinii dhiqee, isinis akkasuma

miilla walii dhiquu qabdu. 15 Akkuma ani isinii
godhe kana isinis akka gootaniif ani fakkeenya
isinii kenneera. 16 Ani dhuguman, dhuguman
isinitti hima; garbichi gooftaa isaa hin caalu;
ergamaanis kan isa erge hin caalu. 17 Egaa isin
yoo waan kana beektanii hojii irra oolchitan isin
eebbifamoo dha. 18 "Ani waa'ee hunda keessanii
dubbachaa hin jiru; ani warran filadhe nan
beeka. Kun garuu dubbiin Katabbii Qulqulluu
kan, 'Inni buddeena koo nyaate koomee isaa
natti ol fudhate'jedhu sun akka guutamuuf.
19 "Isin yommuu wanni kun ta'utti akka ani
Isa ta'e akka amantaniif utuu inni hin ta'in
amma isinitti nan hima. 20 Ani dhuguman,
dhuguman isinitti hima; kan nama ani ergu
kam iyyuu simatu hundinuu na simata; kan
na simatu hundis isa na erge sana simata." 21
Yesuusis erga kana dubbatee booddee hafuuraan
jeeqamee, "Ani dhuguman, dhuguman isinitti
hima; isin keessaa tokko dabarsee na kenna"
jedhee dhugaa ba'e. 22 Barattoonni akka inni
waa'ee eenyuu dubbate wallaalanii wal ilaalan.
23 Barattoota keessaas inni Yesuus isa jaallatu
tokko Yesuusitti irkatee maaddiitti dhi'aatee
ture. 24 Simoon Phexrosis, "Mee eenyuu jechuu
isaa akka ta'e isa gaafadhu!" jedhee nyaaraan
barataa sanatti hime. 25 Innis qoma Yesuusiitti
hirkatee, "Yaa Gooftaa, eenyu innii?" jedhee
gaafate. 26 Yesuusis deebisee, "Namichi ani
buddeena afaan kaa'ata tokkoo caabii keessa
cuuphee kennuuf isa" jedhe. Innis buddeena
caabii keessa cuuphee Yihuudaa ilma Simoon
Keeriyotichaatiif kenne. 27 Yihuudaas akkuma
inni buddeenicha fudhateen Seexanni itti gale.
Yesuusis, "Waan gochuuf jirtu dafii godhi" isaan
jedhe. 28 Warra nyaataaf tataa'an keessaas
namni tokko iyyuu waan inni akkas isaan
jedheef hin hubanne. 29 Sababii Yihuudaan
korojoo maallaqaa baachaa tureefis isaan
keessaa namoonni tokko tokko waan Yesuus,
akka inni waan Ayyaanaaf barbaachisu bitu
yookaan akka inni hiyyeeyyiif waa kennu isatti
hime se'an. 30 Yihuudaanis akkuma buddeena
sana fudhateen gad ba'e. Yeroon sunis halkan
ture. 31 Erga Yihuudaan gad ba'ee booddee
Yesuus akkana jedhe; "Amma Ilmi Namaa
ulfaateera; Waaqnis isaan ulfina argateera.
32 Waaqni erga isaan ulfina argatee, Waaqni
ofuma isaatiin Ilma ulfeessa; inni takkumaan isa
ulfeessa. 33 "Yaa ijoolle, ani yeroo gabaabaaf isin
wajjinan jira. Isin na barbaaddu; ani akkuma
Yihuudootaan, 'Iddoo ani dhaqu isin dhufuu hin
dandeessan' jedhe sana ammas isiniin nan jedha.
34 "Akka isin wal jaallattaniif ani ajaja haaraa
isiniifin kenna. Akkuma ani isin jaalladhetti
isinis akkasuma wal jaalladhaa. 35 Yoo isin
jaalala waliif qabaattan namoonni hundinuu
akka isin barattoota koo taatan kanaan ni
beeku." 36 Simoon Phexrosis, "Yaa Gooftaa,
eessa dhaqxa?" jedhee isa gaafate. Yesuusis, "Ati
amma iddoo ani dhaqu na faana dhaquu hin
dandeessu; gara booddeetti garuu na duukaa
buuta" jedhee deebiseef. 37 Phexrosis, "Yaa
Gooftaa, ani maaliifan amma si duukaa bu'uu
hin dandeenye? Ani siif jedhee lubbuu koo
nan kenna" jedheen. 38 Yesuusis deebisee, "Ati
dhuguma naaf jettee lubbuu kee ni kennitaa?
Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati utuu
indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta"
jedheen.

14 "Garaan keessan hin raafamin. Waaqatti
amanaa; nattis amanaa. 2 Mana Abbaa
koo keessa iddoo jireenyaa baay'eetu jira; utuu
akkana ta'uu baatee silaa isinittin hima ture.
Ani iddoo isinii qopheessuuf achin dhaqaatii. 3
Anis yoon dhaqee iddoo isinii qopheesse, akka
isinis iddoo ani jiru jiraattaniif deebi'ee dhufeen
ofitti isin fudhadha. 4 Isinis karaa iddoo ani
dhaqu ni beektu." 5 Toomaasis, "Yaa Gooftaa,
ati eessa akka dhaqxu nu hin beeknu; yoos
akkamitti karaa sana beekuu dandeenya ree?"
jedheen. 6 Yesuusis akkana jedhee deebiseef;
"Karaa fi dhugaan, jireenyis anuma. Yoo anaan
ta'e malee eenyu iyyuu gara Abbaa hin dhufu. 7
Utuu na beektanii silaa Abbaa koos akkasuma ni
beektu turtan; ammaa jalqabdaniis isa beektu;
isas argitaniirtu." 8 Fiiliphoos, "Yaa Gooftaa,
Abbaa nutti argisiisi; kun nu ga'aatii" jedheen.
9 Yesuusis akkana isaan jedhe; "Yaa Fiiliphoos,
ani yeroo dheeraa akkanaa isin wajjin jiraadhee,

ati amma illee na hin beeknee? Namni na arge
Abbaas argeera. Yoos ati akkamitti, 'Abbaa nutti
argisiisi' jechuu dandeessa ree? 10 Akka ani
Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru
ati hin amantuu? Ani dubbii isinitti dubbadhu
kana ofuma kootiin hin dubbadhu. Garuu Abbaa
isa na keessa jiraatutu hojii isaa hojjeta. 11 Akka
ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa
jiru na amanaa; yookaan sababii hojii sanaatiif
na amanaa. 12 Ani dhuguman, dhuguman isinitti
hima; namni natti amanu hojii ani hojjedhu
ni hojjeta. Ani waanan gara Abbaa dhaquuf
inni waan kana caalu iyyuu ni hojjeta. 13
Akka Abbaan Ilmaan ulfina argatuuf ani waan
isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu nan
raawwadha. 14 Yoo isin maqaa kootiin waan
kam iyyuu na kadhattan ani nan raawwadha.
15 "Isin yoo na jaallattan ajaja koo eegaa. 16
Ani Abbaa nan kadhadha; innis akka inni bara
baraan isin wajjin jiraatuuf Jajjabeessaa biraa
isinii kenna; (aiōn g165) 17 inni Hafuura dhugaa ti.
Addunyaan waan isa hin arginee fi waan isa hin
beekneef isa fudhachuu hin danda'u. Isin garuu
waan inni isin wajjin jiraatuuf, isin keessas
waan jiruuf isa ni beektu. 18 Ani akka ijoollee
haadhaa fi abbaa hin qabneetti isin hin dhiisu;
gara keessan nan dhufa. 19 Yeroo muraasa
booddee addunyaan deebi'ee na hin argu; isin
garuu na argitu. Sababii ani jiraadhuuf isinis
ni jiraattu. 20 Akka ani Abbaa koo keessa jiru,
akka isin na keessa jirtan akka anis isin keessa
jiru gaafas ni beektu. 21 Namni ajajawwan koo
qabu, isaanis kan eegu, inni na jaallata. Nama
na jaallatu Abbaan koo ni jaallata; anis isa nan
jaalladha; isattis of nan mul'isa." 22 Yihuudaa
Keeriyoticha utuu hin ta'in inni Yihuudaan
kaan, "Yaa Gooftaa, ati maaliif addunyaatti utuu
hin ta'in nutti of mul'isuu barbaadda?" jedheen.
23 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Namni na
jaallatu kam iyyuu dubbii koo ni eega. Abbaan
koo isa ni jaallata; nus gara isaa ni dhufna;
iddoo jireenyaas isa wajjin ni godhanna. 24
Namni na hin jaallanne dubbii koo hin eegu.
Dubbiin isin dhageessan kunis kan Abbaa na
erge sanaati malee kan koo miti. 25 "Ani utuman
isin wajjin jiruu waan kana isinitti dubbadheera.
26 Jajjabeessaan sun, Hafuurri Qulqulluun kan
Abbaan maqaa kootiin ergu garuu waan hunda
isin barsiisa; waan ani isinitti hime hundas
isin yaadachiisa. 27 Ani nagaa isin biratti nan
hambisa; nagaa koos isiniif nan kenna. Ani
akka addunyaan kennutti isiniif hin kennu.
Garaan keessan hin raafamin; hin sodaatinis. 28
"Isin akka ani, 'Ani nan deema; deebi'ees gara
keessan nan dhufa' jedhe dhageessaniirtu. Utuu
na jaallattanii silaa gara Abbaa dhaquu kootti ni
gammaddu turtan; Abbaan na caalaatii. 29 Akka
yommuu wanni kun ta'utti isin amantaniif utuu
wanni kun hin ta'in ani amma duraan dursee
isinitti himeera. 30 Waan bulchaan addunyaa
kanaa dhufuuf, ani si'achi isin wajjin baay'ee
hin dubbadhu; inni narraa homaa hin qabu;
31 garuu akka ani Abbaa jaalladhu addunyaan
akka beekuuf, ani akkuma Abbaan na ajajetti
nan hojjedha. "Ka'aa, asii ni deemnaa.

15 "Ani muka wayinii dhugaa ti; kan dhaabes
Abbaa koo ti. 2 Inni damee koo kan ija hin
naqanne hunda muree gata; damee ija naqatu
immoo akka inni caalaatti naqatuuf irraa qora.
3 Isin dubbii ani isinitti dubbadheen amma
qulqulluu dha. 4 Na keessa jiraadhaa; anis isin
keessa nan jiraadhaa. Akkuma dameen yoo
muka wayiniitti jiraate malee ofuma isaatiin ija
naqachuu hin dandeenye, isinis yoo na keessa
jiraattan malee ija naqachuu hin dandeessan. 5
"Ani muka wayinii ti; isini immoo dameewwan.
Namni yoo na keessa jiraate, anis yoon isa
keessa jiraadhe inni ija baay'ee naqata; isin
narraa gargar baatanii homaa gochuu hin
dandeessaniitii. 6 Namni na keessa hin jiraanne
akka damee gad gatamee goguu ti. Dameewwan
akkanaa walitti qabamanii ibiddatti naqamu; ni
gubamus. 7 Isin yoo na keessa jiraattan, dubbiin
koos yoo isin keessa jiraate, waanuma feetan
kadhadhaa; innis isiniif ni kennama. 8 Isin yoo ija
baay'ee naqattanii fi yoo barattoota koo taatan,
kanaan Abbaan koo ulfina argata. 9 "Akkuma
Abbaan na jaallatetti anis akkasuma isin
jaalladheera. Egaa jaalala koo keessa jiraadhaa.
10 Akkuma ani ajajawwan Abbaa kootii eegee

jaalala isaa keessa jiraadhu, isinis yoo ajajawwan
koo eegdan jaalala koo keessa ni jiraattu. 11
Akka gammachuun koo isin keessa jiraatuu fi
akka gammachuun keessanis guutuu ta’uuf ani
waan kana isinitti himeera. 12 Ajajni koo isa
kana: Akkuma ani isin jaalladhetti isinis wal
jaalladhaa. 13 Eenyu iyyuu jaalala guddaa kan
namni lubbuu isaa dabarsee michoota isaatiif
kennu sana irra caalu hin qabu. 14 Waan ani
isin ajaje yoo raawwattan isin michoota koo ti.
15 Garbichi waan gooftaan isaa hojjetu waan hin
beekneef, ani si’achi garboota isiniin hin jedhu.
Qooda kanaa ani michoota isiniin jedheera; ani
waanan Abbaa koo irraa dhaga’e hundumaa
isin beeksiseeraatii. 16 Isinis akka dhaqxanii ija
naqattaniif, iji keessanis akka jiraatuuf anatu
isin filatee isin muude malee isin na hin filanne.
Kunis akka Abbaan waan isin maqaa kootiin
kadhattan kam iyyuu isinii kennuuf. 17 Ajajni
koo isa kana: Wal jaalladhaa. 18 “Yoo addunyaan
isin jibbe, akka inni isin dura na jibbe beekaa. 19
Utuu isin kan addunyaa taatanii silaa addunyaan
kan ofii isaa ni jaallata ture. Amma garuu
waan ani addunyaa keessaa isin filadheef isin
kan addunyaa miti. Kanaafuu addunyaan isin
jibba. 20 Dubbii ani, ‘Garbichi gooftaa isaa hin
caalu’jedhee isinitti hime sana yaadadhaa. Isaan
erga na ari’atanii, isinis ni ari’atu. Yoo dubbii
kootiif ajajaman, dubbii keessaniifis ni ajajamu.
21 Isaan waan Isa na erge sana hin beekneef,
sababii maqaa kootiitiif waan kana hunda isin
irratti raawwatu. 22 Utuu ani dhufee isaanitti
himuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta’u
ture. Amma garuu cubbuu isaaniitiif sababii
dhi’eeffatan hin qaban. 23 Namni na jibbu
Abbaa koos ni jibba. 24 Utuu ani hojii namni
biraa tokko iyyuu hin hojjetin gidduu isaaniitti
hojjechuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin
ta’u ture. Amma garuu utuma waan ani hojjedhe
arganuu anas Abbaa koos jibbaniiru. 25 Kunis
akka dubbiin Seera isaanii keessatti, ‘Isaan
akkasumaan na jibban’jedhamee barreeffame
sun raawwatamuuf ta’e. 26 “Jajjabeessaan ani
Abbaa biraa isinii ergu, jechuunis Hafuurri
Dhugaa inni Abbaa keessaa ba’u sun yommuu
dhufutti waa’ee koo dhugaa ba’a. 27 Isinis
jalqabaa kaaftanii waan na wajjin turtaniif
dhugaa baatu.

16 “Ani akka isin hin gufanneef jedhee
wantoota kanneen isinitti himeera. 2 Isaan
mana sagadaa keessaa isin ari’u; dhugumaan
yeroon itti namni isin ajjeesu kam iyyuu akka
waan Waaqa tajaajiluutti yaadu tokko ni dhufa.
3 Isaanis waan Abbaa yookaan na hin beekiniif
wantoota kanneen godhu. 4 Anis akka isin
yommuu yeroon sun ga’utti isaan yaadattaniif
wantoota kanneen isinitti himeera. Ani waanan
isin wajjin tureef jalqabatti wantoota kanneen
isinitti hin himne. 5 “Amma garuu ani gara isa
na ergee nan dhaqa; ta’us isin keessaa namni,
‘Ati eessa dhaqxa?’ jedhee na gaafatu tokko
iyyuu hin jiru. 6 Garuu waan ani wantoota
kanneen isinitti himeef garaan keessan gaddaan
guutameera. 7 Ani garuu dhuguman isinitti
hima; deemuun koo bu’aa isiniif qaba; yoo ani
deeme malee Jajjabeessaan sun gara keessan
hin dhufu; ani yoon deeme garuu isa isiniif nan
erga. 8 Innis yommuu dhufutti akka addunyaan
waa’ee cubbuu, waa’ee qajeelummaatii fi waa’ee
murtii dogoggoree jiru mirkaneessa; 9 waa’ee
cubbuu, sababii namoonni natti hin amanneef;
10 waa’ee qajeelummaa, sababii ani gara Abbaa
dhaquu fi sababii isinis si’achi na hin argineef; 11
waa’ee murtii immoo sababii bulchaa addunyaa
kanaatti murameef. 12 “Ani amma iyyuu waanan
isinitti himu baay’ee qaba; isin garuu amma
baachuu hin dandeessan. 13 Hafuurri dhugaa
sun yommuu dhufutti gara dhugaa hundaatti
isin geessa. Inni waan dhaga’u qofa dubbata
malee ofuma isaatiin hin dubbatu; waan dhufuuf
jirus isinitti hima. 14 Inni sababii waanuma koo
fuudhee isinitti beeksisuuf ulfina naa kenna. 15
Wanni Abbaan qabu hundinuu kan koo ti. Inni
waanuma koo fuudhee isinitti beeksisa jechuun
koos kanumaaf. 16 “Isin yeroo muraasa booddee
na hin argitan; yeroo muraasa booddee immoo
deebitanii na argitu.” 17 Barattoota isaa keessaas
tokko tokko, “Inni, ‘Isin yeroo muraasaaf na
hin argitan; yeroo muraasaaf immoo deebitanii
na argitu’ akkanumas ‘Ani waanan gara Abbaa

dhaquuf’ nuun jechuun isaa maal jechuu isaa
ti?” waliin jedhan. 18 Isaanis, “‘Yeroo muraasaaf’
jechuun isaa maal jechuu isaa ti? Maal jechuu
isaa akka ta’e nu hin beeknu” jedhan. 19 Yesuus
immoo akka isaan isa gaafachuu barbaadan
beekee akkana jedheen; “Wanni ani, ‘Isin yeroo
muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf
immoo deebitanii na argitu’ jedhe sun maal
jechuu koo akka ta’e wal gaafachaa jirtuu? 20
Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin
ni boossu; ni gadittus. Addunyaan garuu ni
gammada. Isin ni gadditu; gaddi keessan garuu
gammachuutti ni geeddarama. 21 Dubartiin
yommuu ciniinsifattu, waan yeroon ishee ga’eef
ni gadditi; erga daa’ima deessee booddee garuu
waan addunyaa irratti namni dhalateef, isheenis
waan gammadduuf dhiphina sana hin yaadattu.
22 Isinis akkasuma amma gadditaniirtu; ani
garuu deebi’een isin ilaala; garaan keessanis ni
gammada. Gammachuu keessanis eenyu iyyuu
isin irraa hin fudhatu. 23 Gaafas isin homaa
na hin kadhattan. Ani dhuguman, dhuguman
isinitti hima; Abbaan waan isin maqaa kootiin
kadhattan kam iyyuu isinii kenna. 24 Isin
hamma ammaatti maqaa kootiin homaa hin
kadhanne. Akka gammachuun keessan guutuu
ta’uuf kadhadhaa ni argattu. 25 “Ani wantoota
kanneen fakkeenyaan isinitti himeera; garuu
yeroon ani deebi’ee fakkeenyaan isinitti hin
dubbanne ni dhufa; yommus ani waa’ee Abbaa
koo ifaan ifatti isinittin hima. 26 Isin gaafas
maqaa kootiin ni kadhattu. Ani Abbaa isiniif
nan kadhadha isiniin hin jedhu. 27 Isin waan
na jaallattaniif, Waaqa biraa ba’uu koo waan
amantaniif Abbaan mataan isaa isin jaallata. 28
Ani Abbaa biraa ba’ee gara addunyaa dhufeera;
ammas addunyaa dhiisee gara Abbaa nan
dhaqa.” 29 Barattoonni isaas akkana jedhan;
“Kunoo, ati amma iyyuu fakkeenyaan utuu hin
ta’in ifaan ifatti dubbachaa jirta. 30 Akka ati
waan hunda beektuu fi akka namni tokko iyyuu
gaaffii si gaafachuu hin barbaachifne nu amma
ni beekna. Kanaanis nu akka ati Waaqa biraa
baate ni amanna.” 31 Yesuusis deebisee akkana
jedheen; “Isin amma ni amantuu? 32 Kunoo
yeroon isin itti kophaatti na dhiiftanii tokkoon
tokkoon keessan gara feetanitti bittinnooftan
tokko ni dhufa. Ammuma iyyuu dhufeera.
Garuu waan Abbaan koo na wajjin jiruuf
ani kophaa koo miti. 33 “Akka isin anaan
nagaa qabaattaniif ani wantoota kanneen
isinitti himeera. Addunyaa kana irratti rakkinni
isin argata. Garuu jabaadhaa! Ani addunyaa
mo’adheeraa.”

17

Yesuus wantoota kanneen dubbatee gara
samii ol ilaalee akkana jedhe: “Yaa Abbaa,
sa’aatiin sun ga’eera. Akka Ilmi kees ulfina
siif kennuuf, ati Ilma keetiif ulfina kenni. 2
Akka inni warra ati isaaf kennite hundaaf
jireenya bara baraa kennuuf, nama hunda
irratti taayitaa isaaf kenniteertaatii. (aiōnios
g166) 3 Jireenyi bara baraas kana: innis akka
isaan si’i Waaqa dhugaa tokkichaa fi Yesuus
Kiristoos isa ati ergite sana beekaniif. (aiōnios
g166) 4 Ani hojii ati akka ani hojjedhuuf natti
kennite sana raawwachuudhaan lafa irratti
ulfina siif kenneera. 5 Yaa Abbaa, amma immoo
ati ulfina ani utuu addunyaan hin uumaminiin
dura si biratti qabaadhe sanaan of biratti na
ulfeessi. 6 “Ani namoota ati addunyaa keessaa
naa kennitetti maqaa kee beeksiseera. Isaan
kan kee turan; ati isaan naa kennite; isaanis
dubbii kee eeganiiru. 7 Isaan akka wanni ati
anaaf kennite hundumtuu si biraa dhufe amma
beekaniiru. 8 Ani dubbii ati anaaf kennite
isaaniif kenneeraatii; isaanis fudhataniiru. Akka
ani si biraa ba’es dhugumaan beekaniiru; akka
ati na ergites amananiiru. 9 Ani isaaniif nan
kadhadha. Warri ati naa kennite waan kan kee
ta’aniif isaaniifin kadhadha malee addunyaaf
hin kadhadhu. 10 Wanni ani qabu hundinuu
kan kee ti; wanni ati qabdu hundinuus kan
koo ti. Anis kanaan ulfina nan argadha. 11 Ani
si’achi addunyaa keessa hin turu; isaan garuu
amma iyyuu addunyaa keessa jiru; ani gara kee
nan dhufa. Yaa Abbaa Qulqulluu, akkuma nu
tokko taane sana isaanis tokko akka ta’aniif
maqaa kee kan naa kennite sanaan isaan eegi.
12 Ani yeroo isaan wajjin turetti, maqaa kee
kan ati naa kennite sanaan isaan nan eege;

isaan eegeeras. Akka Katabbiin Qulqulluun
raawwatamuufis ilma badii sana malee isaan
keessaa namni tokko iyyuu hin badne. 13 "Amma
garuu ani gara kee nan dhufa; gammachuun
koos akka isaan keessatti guutuu ta'uuf, ani
amma iyyuu utuman addunyaa keessa jiruu
wantoota kanneen nan dubbadha. 14 Ani dubbii
kee isaaniif kenneera; akkuma ani kan addunyaa
hin ta'in, isaanis waan kan addunyaa hin ta'iniif,
addunyaan isaan jibbeera. 15 Ani akka ati isa
hamaa sana isaan irraa eegduuf malee akka
ati addunyaa keessaa isaan baaftuuf si hin
kadhadhu. 16 Akkuma ani kan addunyaa hin
ta'in isaanis akkasuma kan addunyaa miti. 17
Dhugaadhaan isaan qulqulleessi; dubbiin kee
dhugaa dha. 18 Akkuma ati gara addunyaatti na
ergite sana anis gara addunyaatti isaan ergeera.
19 Akka isaanis dhugumaan qulqullaa'aniif, ani
isaaniif jedhee of nan qulqulleessa. 20 "Ani
warra dubbii isaaniitiin natti amananiifis malee
isaan kana qofaaf hin kadhadhu; 21 kunis yaa
Abbaa, akkuma ati na keessa jirtu, anis si keessa
jiru sana, akka hundi isaanii tokko ta'aniif. Akka
ati na ergite addunyaan akka amanuuf isaanis
nu keessa haa jiraatan. 22 Akkuma nu tokko
taane isaanis tokko akka ta'aniif, ulfina ati naaf
kennite sana anis isaaniif kenneera; 23 kunis
akka isaan guutummaatti tokko ta'aniif ani
isaan keessa nan jiraadha; ati immoo na keessa
jiraatta. Yoos akka ati na ergitee fi akkuma na
jaallattetti akka isaanis jaallatte addunyaan ni
beeka. 24 "Yaa Abbaa, akka warri ati naa kennite
kunneen iddoo ani jiru na wajjin jiraatanii fi
akka isaan ulfina koo kan ati utuu addunyaan
hin uumaminiin dura waan na jaallatteef naa
kennite sana arganis nan barbaada. 25 "Yaa
Abbaa Qajeelticha, addunyaan si hin beeku;
ani garuu sin beeka; isaan kunis akka ati na
ergite ni beeku. 26 Akkan jaalalli ati ittiin na
jaallatte sun isaan keessa jiraatuuf, anis akka
isaan keessa jiraadhuuf ani akka maqaan kee
isaan biratti beekamu godheera; akka beekamus
nan godha."

18 Yesuus wantoota kanneen dubbatee
barattoota isaa wajjin Sulula Qeediroon
gama iddoo biqiltuun ture tokkotti ce'e; innis,
barattoonni isaas achi keessa seenan. 2 Yesuus
yeroo baay'ee barattoota isaa wajjin achitti wal
argaa waan tureef, Yihuudaan inni Yesuusin
dabarsee kennu sunis iddoo sana beeka ture.
3 Kanaafuu Yihuudaan tuuta loltootaatii fi
qondaaltota luboota hangafootaa fi Fariisota
biraa ergaman dura deemaa achi dhufe. Isaanis
guca, ibsaa fi mi'a lolaa qabatanii turan. 4
Yesuusis waan isa irra ga'uuf jiru hunda
beeknaan gad ba'ee, "Isin eenyun barbaaddu?"
jedhee isaan gaafate. 5 Isaanis deebisanii,
"Yesuus isa Naazreeti" jedhan. Yesuus immoo,
"Ani isaa dha" jedhe. Yihuudaan inni dabarsee
isa kennu sunis jara wajjin achi dhaabachaa
ture. 6 Yommuu Yesuus, "Ani isaa dha"
isaaniin jedhetti dugda duubatti deebi'anii
lafatti kukkufan. 7 Inni ammas, "Isin eenyun
barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. Isaanis,
"Yesuus isa Naazreeti" jedhan. 8 Yesuusis
deebisee, "Ani, 'Ani isaa dha' isiniin jedheera.
Kanaafuu, isin yoo na barbaaddan namoota
kanneen dhiisaa haa deemanii!" jedhe. 9 Kunis
akka dubbiin inni, "Ani warra ati naa kennite
keessaa tokko illee hin ganne" jedhee dubbate
sun raawwatamuuf ta'e. 10 Simoon Phexros
goraadee qabu luqqifatee garbicha luba ol
aanaa dha'ee gurra isaa mirgaa irraa kute.
Maqaan garbicha sanaas Maalkoosii dha. 11
Yesuusis Phexrosiin, "Goraadee kee man'ee
isaatti deebisi! Ani xoofoo Abbaan naa kenne
hin dhuguu?" jedhe. 12 Tuunni loltootaa,
ajajaan isaaniitii fi eegdonni Yihuudootaas
Yesuusin qabanii hidhan. 13 Isaanis duraan
dursanii Haannaasitti isa geessan; Haannaas
abbaa niitii Qayyaaffaa ti; Qayyaaffaan immoo
bara sana luba ol aanaa ture. 14 Qayyaaffaan isa
akka namni tokko uummataaf du'uun wayyu
Yihuudoota gorsee turee dha. 15 Simoon
Phexrosii fi barataan biraa Yesuus faana bu'an.
Barataan sunis waan luba ol aanaa biratti
beekamaa tureef, Yesuus wajjin dallaa luba ol
aanaa keessa seene; 16 Phexros garuu balbala
dura ala dhaabachaa ture. Barataan luba ol aanaa
biratti beekamaa ture kaan gad ba'ee intala

balbala eegdutti himee Phexrosin ol seensise.
17 Intalli balbala eegdu sunis Phexrosiin, “Atis
barattoota namicha kanaa keessaa tokko mitii?”
jette. Inni immoo deebisee, “Ana miti” jedhe. 18
Yeroon isaa waan dhaamocha tureef garboonnii
fi eegdonni ibidda qabsiifatanii dhadhaabatanii
qaqqaammachaa turan. Phexrosis isaan wajjin
dhaabatee qaqqaammachaa ture. 19 Yommus
lubni ol aanaan Yesuusin waa’ee barattoota
isaatii fi waa’ee barsiisa isaa gaafate. 20 Yesuusis
akkana jedhee deebiseef; “Ani ifaan ifatti
addunyaatti dubbadheera; iddoo Yihuudoonni
hundi itti walitti qabamanitti, manneen
sagadaattii fi mana qulqullummaa keessattis ani
yeroo hunda barsiisaan ture. Ani waan tokko
illee icciitiidhaan hin dubbanne. 21 Ati maaliif
na gaafatta? Warra waan ani isaaniin jedhe
dhaga’an gaafadhu. Kunoo isaan waan ani jedhe
beeku.” 22 Yommuu Yesuus wantoota kanneen
jedhetti qondaaltota achi ijaajjaa turan keessaa
tokko, “Luba ol aanaaf akkana deebiftaa?”
jedhee isa kabale. 23 Yesuusis deebisee,
“Yoo ani waan hamaa dubbadhee jiraadhe,
waan hamaa sana dhugaa ba’i. Yoo ani waan
qajeelaa dubbadhee jiraadhe garuu ati maaliif
na rukutta?” jedhe. 24 Haannaasis Yesuusin
akkuma inni hidhamee jirutti gara lubicha
ol aanaa, gara Qayyaaffaatti erge. 25 Simoon
Phexros dhaabatee ibidda qaqqaammachaa ture.
Kanaafuu isaan, “Atis barattoota isaa keessaa
tokko mitii?” jedhaniin. Inni immoo, “Ana mitii”
jedhee haale. 26 Garboota luba ol aanaa keessaas
firri namicha Phexros gurra isaa irraa kute sanaa
tokko, “Ani iddoo biqiltuutti isa wajjin si hin
arginee?” jedheen. 27 Phexros ammas ni gane;
yommusuma indaanqoon iyye. 28 Yihuudoonnis
Yesuusin mana Qayyaaffaatii fuudhanii masaraa
bulchaa warra Roomaatti geessan. Yeroon sun
ganama barii ture; Yihuudoonnis akka hin
xuroofneef jedhanii masaraa ol hin seenne;
kunis akka Faasiikaa nyaachuu danda’aniif.
29 Kanaafuu Phiilaaxoos gara isaaniitti gad
ba’ee, “Himanni isin namicha kana irratti
dhi’eessitan maali?” jedhee gaafate. 30 Isaanis,
“Utuu namichi kun yakka hojjechuu baatee
nu silaa isa dabarsinee sitti hin kenninu ture”
jedhanii deebisaniif. 31 Phiilaaxoosis, “Isin
ofuma keessanii isa fuudhaatii akka seera
keessaniitti itti muraa” jedheen. Yihuudoonnis,
“Nu garuu nama tokko illee ajjeesuuf mirga
hin qabnu” jedhaniin. 32 Kunis wanni Yesuus
akka du’a akkamiitiin du’uuf jiru argisiisuuf
jedhee dubbate sun akka raawwatamuuf ta’e.
33 Phiilaaxoos ammas masaraa mootummaa
seene; Yesuusinis ofitti waamee, “Ati mootii
Yihuudootaatii?” jedhee isa gaafate. 34 Yesuusis,
“Waan kana sumatu jedhe moo namoota biraatu
waa’ee koo sitti hime?” jedhee gaafate. 35
Phiilaaxoosis deebisee, “Anatu Yihuudiidhaa
ree? Kan dabarsee natti si kenne sabuma
keetii fi luboota hangafoota. Garuu ati maali
gooteeti?” jedheen. 36 Yesuusis, “Mootummaan
koo kan addunyaa kanaati miti. Utuu kan
addunyaa kanaa ta’ee silaa akka ani dabarfamee
Yihuudootatti hin kennamneef tajaajiltoonni
koo naa lolu turan. Amma garuu mootummaan
koo kan addunyaa kanaa miti” jedhe. 37
Phiilaaxoosis, “Yoos ati mootii dha kaa!”
jedheen. Yesuus immoo, “Akka ani mootii ta’e
atuu jette. Dhugumaan wanni ani dhaladhee
gara addunyaa dhufeefis dhugaadhaaf dhugaa
ba’uuf. Namni dhugaaf dhaabatu hundinuu
sagalee koo dhaga’a” jedhee deebise. 38
Phiilaaxoosis, “Dhugaan maal inni?” jedheen.
Innis erga waan kana dubbatee booddee amma
illee Yihuudootatti gad ba’ee akkana jedheen;
“Ani balleessaa tokko illee isa irratti hin arganne.
39 Garuu isin akka ani yeroo Faasiikaatti nama
tokko gad isinii dhiisu bartee godhattaniirtu.
Kanaafuu akka ani, ‘Mootii Yihuudootaa’ gad
isiniif dhiisu barbaadduu?” 40 Isaan amma
illee iyyanii, “Lakki, Barabbaas malee isa miti!”
jedhan. Barbaas kun saamtuu ture.

19 Phiilaaxoosis Yesuusin fuudhee garafsiise.
2 Loltoonnis gonfoo qoraattii micciiranii
dha’anii mataa isaa irra kaa’an. Isaanis uffata
dhiilgee isatti uffisanii, 3 “Akkam ree, yaa Mootii
Yihuudootaa!” jechaa gara isaatti deddeebi’aa
turan. Isas ni kabalan. 4 Phiilaaxoos amma
illee gad ba’ee Yihuudootaan, “Akka ani

balleessaa tokko illee isa irratti hin argatin
akka beektaniif kunoo ani isa gad isiniifin
baasa” jedhe. 5 Yesuusis gonfoo qoraattii
kaa’atee, wayyaa dhiilgees uffatee gad ba’e;
Phiilaaxoosis, “Namichi kunoo ti!” isaaniin
jedhe. 6 Luboonni hangafoonnii fi qondaaltonni
isaanii yommuu isa arganitti, “Fannisi! Fannisi!”
jedhanii iyyan. Phiilaaxoos immoo deebisee,
“Isin ofuma keessanii fuudhaatii isa fannisaa
malee ani balleessaa tokko iyyuu isa irratti hin
arganne” jedheen. 7 Yihuudoonnis deebisanii,
“Nu seera qabna; namichi kun waan Ilma
Waaqaa of godheef akka seera keenyaatti du’uu
qaba” jedhan. 8 Phiilaaxoosis yommuu dubbii
kana dhaga’etti ittuma caalchisee sodaate.
9 Innis masaraatti ol deebi’ee, “Ati nama
eessaati?” jedhee Yesuusin gaafate. Yesuus
garuu deebii tokko iyyuu hin kennineef. 10
Phiilaaxoosis, “Ati na jalaa dubbachuu diddaa?
Akka ani gad si dhiisuuf taayitaa qabuu fi
akka ani si fannisuuf taayitaa qabu ati hin
beektuu?” jedheen. 11 Yesuus immoo, “Ati
utuu olii siif kennamuu baatee silaa taayitaa
tokko illee narratti hin qabdu ture. Kanaaf inni
dabarsee sitti na kenne sun cubbuu cubbuu caalu
qaba” jedhee deebiseef. 12 Phiilaaxoosis yeroo
sanaa jalqabee Yesuusin gad dhiisuu barbaada
ture; Yihuudoonni garuu, “Ati yoo namicha
kana gad dhiifte michuu Qeesaar miti. Namni
mootii of godhu kam iyyuu Qeesaariin morma”
jedhanii iyyan. 13 Phiilaaxoosis yommuu dubbii
kana dhaga’etti Yesuusin gad baasee, iddoo
“Dhagaa Afamaa” kan afaan Ibraayisxiitiin
“Gabataa” jedhamutti barcuma murtii irra
taa’e. 14 Guyyaan sunis guyyaa Qophii Faasiikaa
ture; yeroon isaas gara sa’aatii ja’aa ture.
Phiilaaxoosis Yihuudootaan, “Mootiin keessan
kunoo ti!” jedhe. 15 Isaan garuu, “Isa balleessi!
Isa balleessi! Isa fannisi!” jedhanii iyyan.
Phiilaaxoos immoo, “Mootii keessan fannisu
moo?” jedhee gaafate. Luboonni hangafoonnis,
“Nu Qeesaar malee mootii biraa hin qabnu”
jedhanii deebisaniif. 16 Kanaaf Phiilaaxoos
akka inni fannifamuuf dabarsee isaanitti kenne.
Isaanis Yesuusin fuudhanii deeman. 17 Innis
fannoo ofii isaa baadhatee iddoo Buqqee Mataa
kan afaan Ibraayisxiitiin Golgootaa jedhamutti
ol ba’e. 18 Isaanis achitti isa fannisan; isa
wajjinis namoota biraa lama, isa tokko garanaan,
kaan immoo garasiin, Yesuusin immoo gidduu
isaaniitti fannisan. 19 Phiilaaxoosis Katabbii,
Yesuus Isa Naazreeti, Mooticha Yihuudootaa,
jedhu tokko barreessee fannoo sanatti
maxxanse. 20 Iddoon Yesuus itti fannifame
waan magaalaatti dhi’oo tureef Yihuudoonni
hedduun katabbii sana dubbisaniiru; katabbiin
sunis afaan Ibraayisxiitiin, Laatiinii fi Giriikiin
barreeffame. 21 Luboonni Yihuudootaa
hangafoonni Phiilaaxoosiin, “Namichi kun,
‘“Ani mootii Yihuudootaa ti” jedheera’ jedhii
barreessi malee, ‘Inni Mootii Yihuudootaa ti’
jettee hin barreessin” jedhan. 22 Phiilaaxoosis,
“Ani waanan barreesse, barreesseera” jedhee
deebise. 23 Loltoonni sunis erga Yesuusin
fannisanii booddee kittaa isaa hambisanii
wayyaa isaa fuudhanii akka tokko tokko isaan
ga’uuf iddoo afuritti hiratan. Kittaan sun
hin hodhamne; olii hamma gadiittis dha’aa
tokko ture. 24 Kanaafuu isaan, “Kottaa hin
tarsaasnuu; garuu ixaa buufannee akka inni
kan eenyuu ta’u ilaallaa” waliin jedhan. Kunis
akka Katabbiin Qulqulluun, “Isaan wayyaa koo
hiratan; uffata koottis ixaa buufatan” jedhu sun
raawwatamuuf ta’e. Wanni loltoonni godhanis
kanuma. 25 Fannoo Yesuus biras haati isaa,
obboleettiin haadha isaa, Maariyaam niitiin
Qilophaatii fi Maariyaam isheen Magdalaa
dhaabatanii turan. 26 Yesuusis yommuu haadha
isaatii fi barataa inni jaallatu sana utuu inni
ishee cina dhaabatuu argetti haadha isaatiin,
“Dubartii nana! Kunoo, ilma kee” jedhe. 27
Barataa sanaan illee, “Kunoo haadha kee” jedhe;
barataan sunis sa’aatii sanaa jalqabee gara
mana isaatti ishee fudhate. 28 Ergasii Yesuus
akka wanni hundinuu raawwatame beekee akka
Katabbiin Qulqulluun raawwatamuuf, “Nan
dheebodhe” jedhe. 29 Qodaan dhangaggaa’aa
qabu tokko achi ture; isaanis dhangaggaa’aa
sana keessa ispoonjii cuuphanii hiisophiitti
kaa’anii afaan isaatti qaban. 30 Yesuusis

dhangaggaa’aa sana fudhatee, “Raawwateera”
jedhe. Mataa buusees hafuura isaa kenne. 31
Guyyaan sun guyyaa Qophii ture; guyyaan itti
aanus Sanbataa addaa ture. Kanaafuu akka reeffi
isaanii Sanbataan fannoo irra hin oolle gochuuf
jedhanii akka miilli isaanii cabsamee fannoo
irraa gad buufamuuf Yihuudoonni Phiilaaxoosin
kadhatan. 32 Kanaafuu loltoonni dhaqanii
miilla namicha jalqabaa, miilla namicha Yesuus
wajjin fannifame kaaniis cabsan. 33 Yommuu
gara Yesuus dhufanitti garuu inni du’e waan
arganiif miilla isaa hin cabsine. 34 Loltoota
sana keessaa inni tokko garuu eeboodhaan
cinaacha isaa waraane; yeruma sana dhiignii
fi bishaan ba’e. 35 Namni waan kana arge
rageesseera; ragaan isaas dhugaa dha. Inni
akka dhugaa dubbatu ni beeka; inni akka isinis
amantaniif dubbata. 36 Kunis wanni Katabbiin
Qulqulluun, “Lafeen isaa tokko iyyuu hin
cabsamu” jedhe sun akka raawwatamuuf ta’e. 37
Ammas Katabbiin Qulqulluun biraa, “Isaanis isa
waraanan sana ni ilaalu” jedha. 38 Ergasii Yoosef
namni Armaatiyaa kan sababii Yihuudoota
sodaateef dhoksaan barataa Yesuus ture sun
reeffa Yesuus fudhachuuf Phiilaaxoosin kadhate.
Phiilaaxoosis isaaf eeyyame; kanaafuu inni
dhaqee reeffa Yesuus fudhate. 39 Niqoodemoos
inni duraan halkaniin gara Yesuus dhufee
tures walmakaa qumbiitii fi argeessa gara
kiiloo giraamii soddomii afur ulfaatu qabatee
dhufe. 40 Isaanis reeffa Yesuus fuudhanii akka
duudhaa Yihuudootaatti awwaaluuf urgooftuu
wajjin huccuu quncee talbaa irraa hojjetameen
kafanan. 41 Iddoo Yesuus itti fannifames lafa
biqiltuu tokkotu ture; lafa biqiltuu sana keessas
iddoo awwaalaa haaraa kan namni tokko iyyuu
duraan itti hin awwaalamin tokkotu ture. 42
Sababii guyyaan sun guyyaa Qophii Yihuudootaa
turee fi iddoon awwaalaa sunis waan dhi’oo
tureef Yesuusin achi keessa kaa’an.

20 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama
barii utuma dukkanaa’ee jiruu Maariyaam
isheen Magdalaa gara awwaalaa dhaqxee akka
dhagaan afaan awwaala sanaa irraa fuudhame
argite. 2 Kanaafuu isheen fiigaa gara Simoon
Phexrosii fi gara barataa biraa kan Yesuus
isa jaallate sanaa dhaqxee, “Gooftaa awwaala
keessaa fudhataniiru; eessa akka isa kaa’anis
hin beeknu!” jetteen. 3 Kanaafuu Phexrosii
fi barataan kaan ba’anii gara awwaalichaa
dhaqan. 4 Lachan isaanii iyyuu ni fiigu turan;
barataan kaan garuu Phexros bira darbee
fiiguudhaan dursee iddoo awwaalaa sana ga’e.
5 Innis gad jedhee ilaalee huccuu quncee talbaa
irraa hojjetame lafatti arge malee awwaalicha
keessa hin seenne. 6 Simoon Phexros immoo
isa duubaan dhufee awwaalicha keessa seene.
Huccuu sanas lafatti arge; 7 akkanumas
huccuu mataa Yesuusitti maramee ture arge.
Huccuun sunis kophaa isaa dachaafamee iddoo
biraa ture malee huccuu quncee talbaa irraa
hojjetame sana bira hin turre. 8 Ergasiis
barataan biraa inni jalqabatti awwaalicha bira
ga’e sun keessa seene. Innis argee amane. 9
Isaan akka Yesuus warra du’an keessaa ka’u
Katabbii Qulqulluu irraa amma iyyuu hin
beekne tureetii. 10 Barattoonni sunis gara mana
isaaniitti deebi’an. 11 Maariyaam garuu alaan
awwaala bira dhaabattee boo’aa turte. Utuma
boossuus awwaallatti gad jettee ilaalte; 12
isheenis ergamoota lama kanneen uffata adaadii
uffatanii iddoo reeffi Yesuus kaa’amee ture
sana, inni tokko mataa duraan, kaan immoo
miilla jalaan taa’an argite. 13 Isaanis, “Dubartii
nana, maaliif boossa?” jedhaniin. Isheen immoo,
“Gooftaa koo fudhataniiru; eessa akka isa
kaa’anis ani hin beeku” jetteen. 14 Yommuu
waan kana dubbattee of irra gara galtettis
Yesuusin isaa achi dhaabatu argite; garuu Yesuus
ta’uu isaa hin beekne. 15 Yesuusis, “Dubartii
nana, maaliif boossa? Eenyun barbaadda?”
jedheen. Isheen immoo, nama iddoo biqiltuu
keessa hojjetu seetee, “Yaa gooftaa, ati yoo isa
fuutee jiraatte, akka ani dhaqee fudhadhuuf
eessa akka isa keesse natti himi” jetteen. 16
Yesuusis, “Maariyaam!” jedheen. Isheenis isatti
gara galtee afaan Ibraayisxiitiin, “Rabbuunii!”
jetteen. Hiikkaan isaas “Barsiisaa” jechuu dha.
17 Yesuus immoo, “Ani amma illee waan gara
Abbaatti ol hin ba’iniif na hin tuqin. Garuu

obbolootta koo bira dhaqiitii, ‘Ani gara Abbaa
kootii fi Abbaa keessaniitti, gara Waaqa kootii fi
Waaqa keessaniitti ol nan ba’a’ jedheera jedhiitii
isaanitti himi” jedheen. 18 Maariyaam isheen
Magdalaas gara barattootaa dhaqxee, “Ani
Gooftaa argeera!” jette. Akka inni waan kana
isheen jedhes isaanitti himte. 19 Guyyaa jalqaba
torban sanaa galgala utuu barattoonni waan
Yihuudoota sodaataniif balbala cufatanii walitti
qabamanii jiranuu Yesuus dhufee isaan gidduu
dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u” jedheen.
20 Innis erga waan kana dubbatee booddee
harka isaatii fi cinaacha isaa isaanitti argisiise.
Barattoonnis yommuu Gooftaa arganitti akka
malee gammadan. 21 Yesuus amma illee,
“Nagaan isiniif haa ta’u! Akkuma Abbaan
na erge sana anis isinan erga” jedheen. 22
Innis erga waan kana jedhee booddee Hafuura
isaanitti baafatee akkana jedheen; “Hafuura
Qulqulluu fudhadhaa. 23 Yoo isin namootaaf
cubbuu isaanii dhiiftan isaaniif ni dhiifama;
yoo isaaniif dhiisuu baattan immoo isaaniif
hin dhiifamu.” 24 Garuu yeroo Yesuus dhufetti
warra Kudha Lamaan keessaa Toomaas inni
Didimoos jedhamu tokko barattoota wajjin hin
turre. 25 Kanaafuu barattoonni warri kaan,
“Nu Gooftaa argineerra!” jedhanii isatti himan.
Inni garuu, “Ani iddoo mismaaraan waraaname
harka isaa irratti argu malee, quba koo iddoo
mismaaraa sana keessa kaa’u malee, harka
koos cinaacha isaa keessa kaa’u malee hin
amanu” jedheen. 26 Guyyaa saddeeti booddee
barattoonni isaa ammas mana keessa turan;
Toomaasis isaan wajjin ture. Utuma balbalichi
cufamee jiruus Yesuus ol galee isaan gidduu
dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u!” jedheen.
27 Innis Toomaasiin, “Quba kee as fidi; harka
koo ilaali. Harka kee diriirfadhuutii cinaacha
koo keessa kaa’i. Amani malee amantii hin
dhabin” jedhe. 28 Toomaas immoo, “Gooftaa
koo! Waaqa koo!” jedheen. 29 Yesuusis, “Ati
waan na argiteef amante; warri utuu hin argin
amanan eebbifamoo dha” jedheen. 30 Yesuus
barattoota isaa duratti mallattoowwan biraa
kanneen kitaaba kana keessatti hin barreeffamin
hedduu hojjete. 31 Wantoonni kunneen garuu
akka Yesuus inni Kiristoos Ilma Waaqaa ta’e
akka amantaniif, amanuudhaanis akka maqaa
isaatiin jireenya qabaattaniif barreeffame.

21 Wantoota kanneen booddee Yesuus ammas
galaana Xibeeriyaas biratti barattoota
isaatti of mul’ise. Haalli inni ittiin of mul’ises
akkana ture: 2 Simoon Phexros, Toomaas inni
Didimoos jedhamu, Naatnaa’el namichi Qaanaa
Galiilaa, ilmaan Zabdewoosii fi barattoonni biraa
lama walii wajjin turan. 3 Simoon Phexrosis,
“Ani qurxummii qabuu nan dhaqa” isaaniin
jedhe; isaanis, “Nus si wajjin dhaqna” jedhaniin.
Gad ba’aniis bidiruu yaabbatan; halkan sana
garuu homaa hin qabne. 4 Ganama bariidhaanis
Yesuus qarqara galaanichaa irra dhaabachaa
ture; barattoonni garuu akka inni Yesuus ta’e
hin beekne. 5 Innis isaan waamee, “Ijoolle,
qurxummii tokko illee hin qabdanii?” jedhee
gaafate. Isaan immoo, “Hin qabnu” jedhanii
deebisan. 6 Innis, “Karaa mirga bidiruutiin
kiyyoo gad darbadhaa; qurxummii ni argattuu”
jedheen. Kanaafuu isaan kiyyoo sana gad
darbatan; sababii baay’ina qurxummiitiifis
kiyyoo sana harkisuu dadhaban. 7 Barataan inni
Yesuus isa jaallachaa ture sunis, “Inni Gooftaa
dha!” jedhee Phexrositti hime. Kanaafuu Simoon
Phexros yommuu “Inni Gooftaa dha” jechuu
isaa dhaga’etti waan marxoo isaa of irraa baasee
tureef, marxoo isaa marxifatee bishaanitti gad
utaale. 8 Barattoonni kaan garuu waan qarqara
galaanaa irraa dhundhuma dhibba lama caalaa
hin fagaatiniif kiyyoo qurxummiin keessa guute
sana harkisaa bidiruudhaan dhufan. 9 Yommuu
lafatti ba’anittis ibidda cilee kan qurxummiin
irra jiruu fi buddeena achitti argan. 10 Yesuusis,
“Mee qurxummii amma qabdan irraa waa
fidaa!” isaaniin jedhe. 11 Simoon Phexrosis
bidiruu sana yaabbatee kiyyoo qurxummiin
gurguddaan 153 guute sana gara lafaatti harkise.
Kiyyoon sunis qurxummii akkas baay’attuun
guutamu illee hin tarsaane. 12 Yesuusis, “Kottaa
ciree nyaadhaa!” isaaniin jedhe. Barattoota
keessaas namni ija jabaatee, “Ati eenyu?” jedhee
isa gaafate tokko iyyuu hin turre. Isaan akka

inni Gooftaa ta’e beekaniiruutii. 13 Yesuusis
dhufee buddeena sana fuudhee isaaniif kenne;
qurxummichas akkasuma godhe. 14 Egaa Yesuus
erga du’aa kaafamee, kana wajjin yeroo sadaffaa
barattoota isaatti mul’ate. 15 Yesuus erga isaan
ciree nyaatanii booddee Sim’oon Phexrosiin,
“Yaa Simoon ilma Yohannis, ati warra kana
caalaa na jaallattaa?” jedhe. Innis, “Eeyyee, yaa
Gooftaa; akka ani si jaalladhu atuu ni beekta”
jedheen. Yesuusis, “Ilmoolee hoolaa koo soori”
jedheen. 16 Yesuus amma illee, “Yaa Simoon
ilma Yohannis, ati na jaallattaa?” jedheen.
Innis deebisee, “Eeyyee, yaa Gooftaa, akka ani
si jaalladhu atuu ni beekta” jedheen. Yesuus
immoo, “Hoolota koo tiksi” jedheen. 17 Yeroo
sadaffaas, “Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na
jaallattaa?” jedheen. Phexrosis sababii Yesuus
yeroo sadaffaa, “Ati na jaallattaa?” jedhee
isa gaafateef gaddee, “Yaa Gooftaa, ati waan
hunda beekta; akka ani si jaalladhus ni beekta”
jedheen. Yesuusis akkana jedheen; “Hoolota
koo soori. 18 Ani dhuguman, dhuguman sitti
hima; ati yeroo dargaggeessa turtetti, ofuma
keetiin mudhii kee hidhattee lafa barbaadde
dhaqxa turte; yeroo dulloomtutti garuu harka
kee ni diriirfatta; namni biraas mudhii kee siif
hidhee lafa ati hin barbaannetti si geessa.” 19
Yesuusis akka Phexros du’a akkamiitiin Waaqa
ulfeessu argisiisuuf jedhee waan kana dubbate;
ergasii, “Na duukaa bu’i” jedheen. 20 Phexrosis
garagalee utuu barataan inni Yesuus isa jaallatu
sun isaan duukaa bu’uu arge. Barataan kunis
isa yeroo irbaataatti qoma Yesuusiitti irkatee,
“Yaa Gooftaa, inni dabarsee si kennu eenyu?”
jedhe sanaa dha. 21 Phexrosis yommuu isa
argetti, “Yaa Gooftaa, namichi kun hoo?” jedhee
Yesuusin gaafate. 22 Yesuusis deebisee, “Hamma
ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo
ta’e, maaltu si dhibe? Ati na duukaa bu’i”
jedheen. 23 Kanaaf oduun, “Barataan kun hin
du’u” jedhu obboloota gidduutti odeeffame.
Yesuus garuu, “Hamma ani dhufutti akka inni
jiraatu yoo fedhii koo ta’e maaltu si dhibe?”
jedhe malee, “Inni hin du’u” hin jenne. 24
Inni dubbii kana dhugaa ba’u, kan waan kanas
barreesse barataadhuma kana. Akka dhuga
ba’umsi isaa dhugaa ta’es nu beekna. 25 Kana
malees Yesuus waan biraa baay’ee hojjeteera.
Utuu tokkoon tokkoon isaanii barreeffamanii
jiraatanii silaa ani waan addunyaan mataan
ishee iyyuu kitaabota barreeffaman sanaaf
iddoo ga’u qabdu hin se’u.

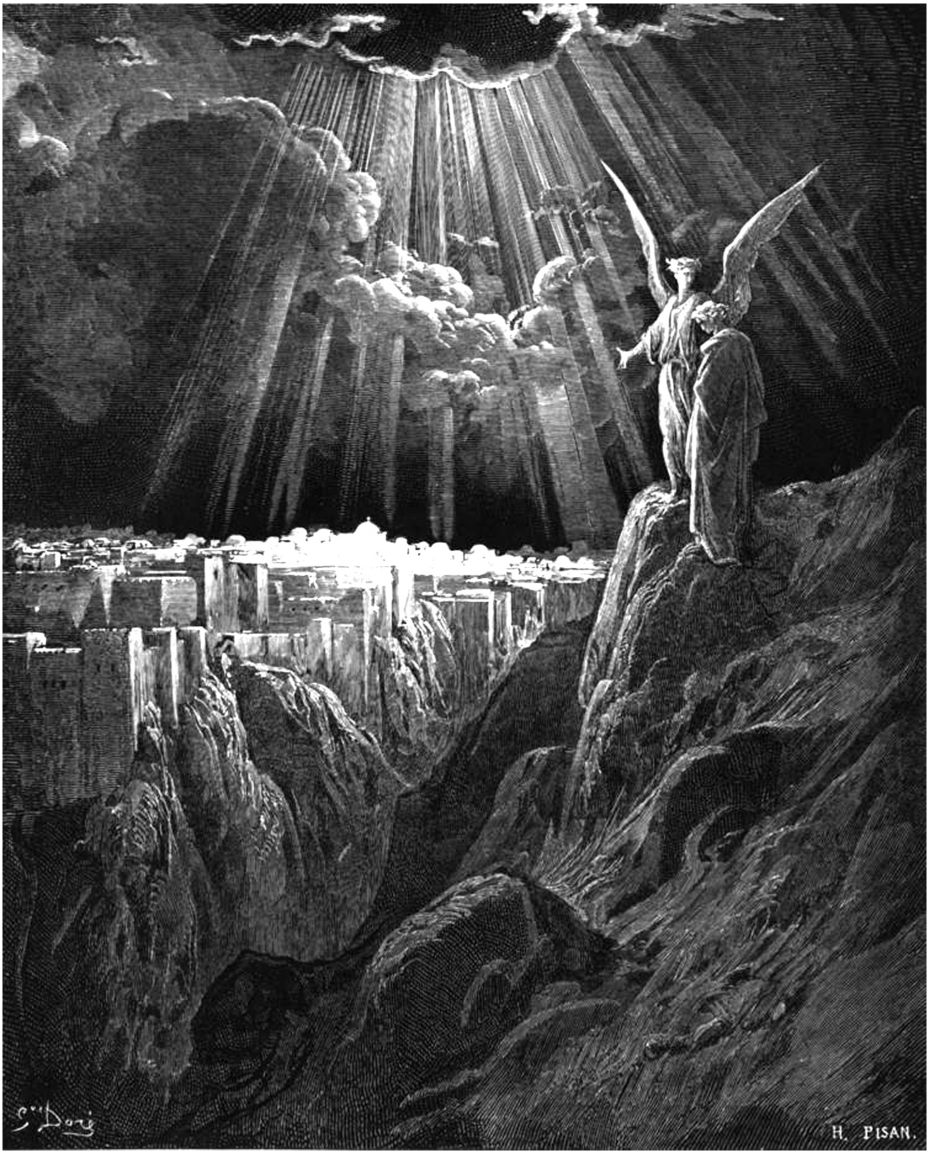

Anis magaalaa qulqullittiin Yerusaalem haaraan akkuma misirroo dhirsa isheetiif miidhagfamteetti qophooftee samii keessaa Waaqa biraa utuu gad buutuu nan arge. Sagalee guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoon Waaqni jiraatu namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaas isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a.

Mul'ata 21:2-3

Mul’ata

19 Kana booddee waan akka huursaa sagalee
tuuta namootaa guddaa tokko samii irraa
nan dhaga’e; innis akkana jedha: “Haalleluuyaa!
Fayyinni, ulfinnii fi humni kan Waaqa keenyaa
ti; 2 murtiin isaa dhugaa fi qajeelaadhaatii. Inni
sagaagaltittii guddoo, ishee sagaagaltummaa
isheetiin lafa xureessite sanatti mureera; dhiiga
garboota isaatiifis isheetti haaloo ba’eera.” 3
Ammas, “Haalleluuyaa! Aarri ishees bara baraa
hamma bara baraatti ol ni ba’a” jedhanii iyyan.
(aiōn g165) 4 Maanguddoonni digdamii afranii fi
uumamawwan lubbuu qabeeyyiin afran kufanii
Waaqa teessoo irra taa’ee jiru sanaaf sagadan;
sagalee guddaadhaanis, “Ameen; Haalleluuyaa!”
jedhan. 5 Ergasiis sagaleen, “Isin garboonni
isaa hundinuu, warri isa sodaattan, xinnaanis
guddaanis, Waaqa keenya jajadhaa” jedhu
tokko teessicha keessaa ni ba’e. 6 Anis utuu
sagaleen akka sagalee tuuta nama baay’ee,
akka sagalee bishaan baay’eetii fi akka sagalee
kakawwee guddaan tokko akkana jedhuu
nan dhaga’e: “Haalleluuyaa! Waaqni keenya
Gooftaan Waan Hunda Danda’u mo’eeraatii.
7 Kottaa ni gammannaa; ni ililchinas; ulfinas
isaaf ni kennina! Yeroon fuudha Hoolichaa
ga’eeraatii; misirrittiin isaas of qopheessiteerti.
8 Akka uffattuufis uffanni haphiin quncee talbaa
irraa hojjetame, adii fi qulqulluun isheedhaaf
kennameera.” Uffanni haphiin quncee talbaa
irraa hojjetame sun hojii qulqullootaa isa
qajeelaa sana argisiisa. 9 Ergamaan Waaqaa
sunis, “‘Warri gara irbaata cidha fuudha
Hoolichaatti affeeraman eebbifamoo dha!’ jedhii
barreessi” naan jedhe; innis, “Dubbiin kun
dubbii Waaqaa isa dhugaa dha” naan jedhe. 10
Anis isaaf sagaduuf jedhee miilla isaa irrattin
kufe. Inni garuu akkana naan jedhe; “Naaf hin
sagadin! Anis garbicha si’ii fi obboloota kee
warra Yesuusiif dhugaa ba’an wajjin tajaajiluu
dha. Waaqaaf sagadi! Dhuga ba’umsi Yesuus
hafuura raajiitii.” 11 Anis samii baname nan
arge; kunoo, farda adii tokkotu ture; inni
farda sana yaabbatus Amanamaa fi Dhugaa
jedhama. Innis qajeelummaadhaan murteessa;
waraana kaasas. 12 Iji isaa akka arraba ibiddaa
ti; mataa isaa irras gonfoo baay’eetu jira.
Innis maqaa isa irratti barreeffame kan isa
malee namni tokko iyyuu hin beekne tokko
qaba. 13 Innis uffata dhiiga keessa cuuphame
tokko uffata; maqaan isaas Dubbii Waaqaa
jedhama. 14 Loltoonni samii irraas uffata
haphii quncee talbaa irraa hojjetame adaadii fi
qulqulluu uffatanii, fardeen adaadii yaabbatanii
isa duukaa bu’an. 15 Afaan isaa keessaas
goraadee qaramaa inni ittiin saboota dha’u
tokkotu ba’a; “Innis bokkuu sibiilaatiin isaan
bulcha.” Iddoo cuunfaa wayinii dheekkamsa
sodaachisaa Waaqa Waan Hunda Danda’u sanaas
ni dhidhiita. 16 Innis uffata isaatii fi gudeeda isaa
irratti maqaa barreeffame tokko qaba; maqaan
sunis akkana jedha: Mootii Moototaa fi Gooftaa
Gooftotaa. 17 Ergamaa tokkos utuu inni aduu irra
dhaabatuu nan arge; innis sagalee guddaadhaan
simbirroota samii walakkaa barrisanitti akkana
jedhee iyye; “Kottaa, irbaata Waaqaa isa
guddaaf walitti qabamaa; 18 kunis akka isin
foon mootota, foon ajajjoota waraanaa, foon
namoota jajjaboo, foon fardeeniitii fi foon
warra farda yaabbatanii akkasumas foon nama
hundaa jechuunis foon nama birmaduu ta’eetii
fi garbaa, foon xinnaatii fi guddaa nyaattaniif.”
19 Yeroo sanas bineensichi, mootonni lafaatii fi
loltoonni isaanii namicha farda yaabbatu sanaa
fi loltoota isaatti waraana kaasuuf jedhanii utuu
walitti qabamanuu nan arge. 20 Bineensichi
garuu ni qabame; raajichi sobaa kan fuula
bineensichaa duratti hojiiwwan dinqii hojjechaa
ture sunis isa wajjin qabame. Innis hojiiwwan
dinqii kanneeniin warra mallattoo bineensichaa
fudhatanii fi warra fakkii isaatiif sagadan ni
gowwoomse. Isaan lachuu utuma lubbuun
jiranuu haroo ibiddaa kan dinyiidhaan boba’u
keessatti gad darbataman. (Limnē Pyr g3041 g4442)
21 Warri hafan immoo goraadee afaan isa farda
yaabbatu sanaa keessaa ba’een ajjeefaman;
allaattiin hundinuus foon isaanii nyaatanii
quufan.

20 Utuu ergamaan tokko furtuu Boolla Qileetii
fi foncaa guddaa tokko harkatti qabatee
samii irraa gad bu’uu nan arge. **(Abyssos g12)** 2
Ergamaan sunis bineensicha jawwee fakkaatu,
bofa durii sana jechuunis diiyaabiloos yookaan
Seexana qabee waggaa kuma tokko hidhe. 3
Hamma waggaan kumaa sun dhumuttis akka
inni deebi’ee saboota hin gowwoomsineef
Boolla Qileetti gad isa darbatee itti cufe.
Chaappaas irratti chaappesse; ergasii immoo
yeroo gabaabaadhaaf hiikamuu qaba. **(Abyssos g12)**
4 Anis teessoowwan nan arge; warri akka murtii
kennaniif taayitaan kennameef teessoowwan
sana irra taa’anii turan. Lubbuuwwan namoota
sababii Yesuusiif dhugaa ba’anii fi sababii
dubbii Waaqaatiif jedhanii gorra’amaniis nan
arge. Isaanis bineensichaaf yookaan fakkii
bineensichaatiif hin sagadne; mallattoo isaas
adda isaanii irratti yookaan harka isaanii irratti
hin fudhanne. Isaanis du’aa ka’anii Kiristoos
wajjin waggaa kuma tokko mo’an. 5 Warri
du’an kaan garuu hamma waggaan kumni sun
dhumutti deebi’anii lubbuudhaan hin jiraanne.
Kunis du’aa ka’uu jalqabaa ti. 6 Warri du’aa ka’uu
jalqabaa keessatti qooda qaban eebbifamoo fi
qulqulloota. Warri akkasii luboota Waaqaatii fi
luboota Kiristoos ta’anii waggaa kuma tokko
isa wajjin mo’u malee duuti lammaffaan isaan
irratti taayitaa hin qabu. 7 Yommuu waggaan
kumni sun dhumutti Seexanni iddoo itti
hidhamee ture keessaa gad dhiifama; 8 innis
saboota golee lafaa afran jiran jechuunis Googii
fi Maagoogin gowwoomsuuf ni ba’a; hunduma
isaaniis waraanaaf walitti ni qaba. Baay’inni
isaaniis akka cirracha qarqara galaanaa ti. 9
Isaanis lafa hunda irratti faffaca’anii qubata
qulqullootaatii fi magaalattii jaallatamtuu
marsan. Garuu ibiddi samii irraa gad bu’ee isaan
fixe. 10 Diiyaabiloos inni isaan gowwoomse sunis
gara haroo dinyii boba’uutti iddoo bineensichii
fi raajichi sobaa itti darbataman sanatti gad
darbatame. Isaanis bara baraa hamma bara
baraatti halkanii guyyaa ni dhiphifamu. **(aiōn g165,
Limnē Pyr g3041 g4442)** 11 Anis teessoo adii guddaa
tokkoo fi isa teessicha irra taa’e nan arge. Laftii
fi samiin fuula isaa duraa ni baqatan; iddoonis
isaaniif hin argamne. 12 Warri du’anis xinnaa
guddaan fuula teessichaa dura dhaabatanii
nan arge; kitaabonnis ni banaman; akkasumas
kitaabni biraa jechuunis kitaabni jireenyaa
ni baname. Warra du’anis akkuma kitaabota
keessatti galmeeffametti, akkuma hojii isaan
duraan hojjetaniitti murtiin ni kennameef. 13
Galaannis warra du’an kanneen isa keessa turan
of keessaa baasee kenne; duutii fi Sii’oolis warra
du’an kanneen isaan keessa turan of keessaa
baasanii kennan; namni hundis akkuma hojii
isaatti murtii argate. **(Hadēs g86)** 14 Ergasiis duutii
fi Sii’ool haroo ibiddaatti gad darbataman.
Haroon ibiddaa kunis du’a lammaffaa ti. **(Hadēs
g86, Limnē Pyr g3041 g4442)** 15 Namni maqaan isaa
kitaaba jireenyaa keessatti hin galmeeffamin
kam iyyuu haroo ibiddaatti gad darbatame.
(Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Anis ergasii samii haaraa fi lafa haaraa
nan arge; samiin duraatii fi lafti duraa
sun badaniiruutii; galaannis si’achi hin jiraatu.
2 Anis magaalaa qulqullittiin Yerusaalem
haaraan akkuma misirroo dhirsa isheetiif
miidhagfamteetti qophooftee samii keessaa
Waaqa biraa utuu gad buutuu nan arge. 3
Sagalee guddaa teessoo keessaa akkana jedhu
tokkos nan dhaga’e; “Kunoo, iddoon Waaqni
jiraatu namoota gidduu dha; innis isaan
wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta’u; Waaqni
mataan isaas isaan wajjin ni jiraata; Waaqa
isaaniis ni ta’a. 4 Inni imimmaan hunda ija
isaanii irraa ni haqa. Si’achi duuti yookaan
gaddi yookaan boo’ichi yookaan dhiphinni
hin jiraatu; sirni moofaan sun darbeeraatii.”
5 Inni teessoo sana irra taa’es, “Kunoo, ani
waan hundumaa nan haaromsa!” jedhe; innis,
“Dubbiin kun waan amanamaa fi dhugaa
ta’eef, kana barreessi” naan jedhe. 6 Innis
akkana naan jedhe: “Raawwatameera. Alfaa
fi Omeegaan, Jalqabaa fi Dhumni anuma. Ani
nama dheeboteef burqaa bishaan jireenyaa
irraa tola nan kenna. 7 Inni mo’u waan kana
hunda ni dhaala; ani Waaqa isaa nan ta’aaf; innis
ilma koo ni ta’a. 8 Garuu qoodni sodaattotaa,

kan warra amantii hin qabnee, kan xuraa'otaa,
kan warra nama ajjeesanii, kan halaleewwanii,
kan warra falfala hojjetanii, kan warra waaqota
tolfamoo waaqeffataniitii fi kan sobduuwwan
hundaa haroo ibiddaatii fi dinyii boba'uu
keessa ta'a; kunis du'a lammaffaa ti." **(Limnē Pyr
g3041 g4442)** **9** Ergamoota torban warra waciitii
torban dha'icha dhumaa torbaniin guutaman
qaban keessaas inni tokko dhufee, "Kottu,
misirrittii niitii Hoolichaa sitti nan argisiisaatii"
naan jedhe. **10** Innis Hafuuraan na fuudhee
tulluu guddaa fi dheeraa tokkotti na geesse;
utuu Yerusaalem Magaalaa Qulqullittiin samii
keessaa Waaqa biraa gad buutuu natti argisiise.
11 Isheenis ulfina Waaqaatiin ni ibsiti turte;
cululuqni ishees akkuma cululuqa dhagaa gatii
guddaa, akka dhagaa yaasphiidii qulqulluu akka
bilillee ture. **12** Magaalattiinis dallaa guddaa fi
ol dheeraa karra kudha lama qabu qabdi turte.
Karrawwan sana irras ergamoota kudha lamatu
dhaabatee ture; karra kudha lamaan sana
irrattis maqaan gosoota Israa'el kudha lamaanii
barreeffamee ture. **13** Karaa ba'a biiftuutiin
karra sadii, karaa kaabaatiin karra sadii, karaa
kibbaatiin karra sadii, karaa lixa biiftuutiinis
karra sadiitu ture. **14** Dallaan magaalattiis
hundee kudha lama qaba ture; hundeewwan
sana irrattis maqaan ergamoota Hoolichaa
kudha lamaanii barreeffamee ture. **15** Ergamaan
natti dubbate sunis magaalattii, karrawwan
isheetii fi dallaawwan ishee safaruudhaaf ulee
safartuu kan warqee qaba ture. **16** Magaalaan
sunis golee afur qabdi turte; dheerinni isheetii
fi garaan ishee wal qixxee ture. Ergamaan sunis
ulee isaatiin magaalattii safare; bal'inni ishees
gara kiiloo meetira 2,200 ta'e; dheerinni ishee,
garaan isheetii fi ol dheerinni ishees wal qixxee
ture. **17** Dallaa magaalattiis ni safare; innis akka
safara namaa kan ergamichi ittiin safaraa ture
sanaatti dhundhuma 144 ta'e. **18** Dallaan sun
dhagaa yaasphiidiitiin ijaarame; magaalaan
sun immoo warqee qulqulluu akka bilillee
qulqulluu ta'een ijaaramte. **19** Hundeewwan
dallaa magaalaa sanaas dhagaa gatii guddaa
gosa hundumaatiin miidhagfaman. Hundeen
jalqabaa yaasphiidiin, lammaffaan sanpeeriin,
sadaffaan keelqedooniin, afuraffaan immoo
maragdiin miidhagfame; **20** Inni shanaffaan
sardooniksiin, ja'affaan sardiyooniin,
torbaffaan kiristolobeen, saddeettaffaan
biiraleen, saglaffaan wuraawureen, kurnaffaan
kirisphiraasisiin, kudha tokkoffaan yaakintiin,
kudha lammaffaan immoo ametiisxinosiin
miidhagfame. **21** Karrawwan kudha lamaan
lula kudha lama turan; tokkoon tokkoon karra
sanaas lula tokko irraa hojjetame. Daandiin
magaalaa sanaas warqee qulqulluu akkuma
bilillee keessaan waa argamuu ti. **22** Waaqni
Gooftaan Waan Hunda Danda'uu fi Hoolichi
mana qulqullummaa ishee waan ta'aniif ani
magaalattii keessatti mana qulqullummaa
tokko illee hin argine. **23** Aduun yookaan ji'i
magaalattiif ibsuun hin barbaachisu; ulfinni
Waaqaa ifa kennaafiitii; Hoolichis ibsaa ishee ti.
24 Saboonni ifa isheetiin deddeebi'u; mootonni
lafaas ulfina isaanii gara isheetti fidu. **25** Sababii
halkan achi hin jirreef karrawwan magaalattii
gonkumaa guyyaa tokko iyyuu hin cufaman. **26**
Ulfinaa fi kabaja sabootaa gara ishee ni fidu. **27**
Warra maqaan isaanii kitaaba jireenyaa kan
Hoolichaa keessatti galmeeffame malee wanni
xuraa'aan tokko iyyuu yookaan namni waan
jibbisiisaa hojjetu yookaan namni nama sobu
kam iyyuu magaalaa sana hin seenu.

22 Ergamaan sunis laga bishaan jireenyaa,
qulqulluu akka bilillee kan teessoo
Waaqaatii fi Hoolichaa keessaa burqu tokko
natti argisiise; **2** bishaan sunis walakkaa daandii
magaalattii irra yaa'aa ture. Gamaa gamana
lagichaa irras mukni jireenyaa ija gosa kudha
lama naqatu dhaabatee ture; innis ji'uma ji'aan
ija naqata ture. Baalli muka sanaas saboota
fayyisa ture. **3** Si'achi abaarsi tokko iyyuu
hin jiraatu. Teessoon Waaqaatii fi Hoolichaa
magaalattii keessatti argama; garboonni isaas isa
tajaajilu. **4** Isaan fuula isaa ni argu; maqaan isaas
adda isaanii irratti ni argama. **5** Si'achi halkan
hin jiru. Ifni ibsaa yookaan ifni biiftuu isaan
hin barbaachisu; Waaqni Gooftaan ifa isaaniif
kennaatii. Isaanis bara baraa hamma bara

baraatti ni mo’u. (aiōn g165) 6 Ergamaan Waaqaa
sunis, “Dubbiin kun amanamaa fi dhugaa dha.
Gooftaan, Waaqni hafuurota raajotaa sun waan
dafee ta’uu qabu garboota isaatti argisiisuuf
jedhee ergamaa isaa ergeera” naan jedhe. 7
“Kunoo, ani dafee nan dhufa! Namni dubbii
raajii kitaaba kana keessa jiruu eegu eebbifamaa
dha.” 8 Kan wantoota kanneen dhaga’ee fi arge
ana Yohannis. Anis yommuu wantoota kanneen
dhaga’ee argetti ergamaa wantoota kanneen
natti argisiisaa ture sanaaf sagaduudhaaf miilla
isaa irrattin kufe. 9 Inni garuu, “Kana hin
godhin! Anis garbicha si’ii fi obboloota kee
raajota wajjin, akkasumas warra dubbii kitaaba
kanaa eegan wajjin tajaajiluu dha. Waaqaaf
sagadi!” naan jedhe. 10 Inni akkana naan
jedhe; “Sababii yeroon sun dhi’aateef dubbii
raajii kitaaba kanaa chaappaadhaan hin cufin.
11 Jal’aan jal’ina isaatti haa fufu; xuraa’aan
xuraa’ummaa isaatti haa fufu; qajeelaanis
qajeelummaa isaatti haa fufu; qulqulluun immoo
qulqullummaa isaatti haa fufu.” 12 “Kunoo,
ani dafee nan dhufa! Gatiin koo na bira jira;
tokkoo tokkoo namaatiifis akkuma hojii isaatti
nan kenna. 13 Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa
Duraatii fi isa Booddee ti; isa Jalqabaatii fi isa
Dhumaatis. 14 “Warri akka muka jireenyaa
irratti mirga qabaatanii fi akka karrawwaniin
magaalattii seenaniif uffata isaanii miicatan
eebbifamoo dha. 15 Garuu saroonni, falfaltoonni,
halaleewwan, warri nama ajjeesanii fi warri
waaqota tolfamoo waaqeffatan akkasumas warri
soba jaallatanii fi warri soba dubbatan hundinuu
alatti hafu. 16 “Ani Yesuus, akka inni wantoota
kanneen waldoota kiristaanaa keessatti dhugaa
isinii ba’uuf ergamaa koo ergeera. Ani Hiddaa fi
Sanyii Daawit, Bakkalcha Barii kan ifuu dha.” 17
Hafuurichii fi misirrittiin, “Kottu!” jedhu; namni
dhaga’us, “Kottu!” haa jedhu; namni dheebote
haa dhufu; kan barbaadu bishaan jireenyaa
tola haa fudhatu. 18 Nama dubbii raajii kitaaba
kanaa dhaga’u hunda nan akeekkachiisa: Yoo
namni kam iyyuu dubbii kanatti waan tokko
illee dabale, Waaqni dha’ichawwan kitaaba
kana keessatti ibsaman isatti dabala. 19 Namni
kam iyyuu yoo dubbii kitaaba raajii kana
keessaa waan tokko illee hir’ise, Waaqni muka
jireenyaatii fi magaalattii qulqulluu kitaaba
kana keessatti ibsaman keessaa qooda isaa
hir’isa. 20 Inni waan kana dhugaa ba’us, “Eeyyee,
ani dafee nan dhufa” jedha. Ameen. Yaa Gooftaa
Yesuus kottu. 21 Ayyaanni Gooftaa Yesuus
qulqulloota hundumaa wajjin haa ta’u. Ameen.

66 Verses

Afaan Oromoo at AionianBible.org

The Bible is a library of 66 books in the Protestant Canon written by 40 different men over a span of 1,500 years from 1435 BC to 65 AD with one consistent message. From the first page through the last, Jesus. Genesis promised our deliverer is coming, Jesus. Moses said our better prophet is coming, Jesus. Isaiah prophesied our Messiah will be a suffering servant, Jesus. John announced our Anointed One is here, Jesus. Jesus himself testified he is our Lord God, Yahweh. The gospels agree our conqueror of death has risen, Jesus. The Apostles witnessed our victor ascend to his throne in Heaven, Jesus. And Revelation promises Jesus' return for our final judgment. Are you ready? Read the Bible cover to cover at AionianBible.org and answer these questions. How did I get here? Why am I here? How do I determine right or wrong? How can I escape condemnation? What is my destiny? Begin with the primer verses below.

Uumama **9:8** Ergasii Waaqni Nohii fi ilmaan isaa warra isaa wajjin turaniin akkana jedhe;
9:9 “Kunoo ani isinii fi sanyii keessan warra isin booddee wajjin kakuu koo nan hundeessa.
9:10 Akkasumas uumamawwan lubbu qabeeyyii isin wajjin turan hunda jechuunis simbirroota,
horii fi bineensota lafaa hunda, waan isin wajjin doonii keessaa ba’e hunda, uumamawwan
lafa irra jiraatan hunda wajjinis kakuu koo nan hundeessa. **9:11** Akka si’achi wanni lubbuu
qabu hundi deebi’ee bishaan badiisaatiin hin badneef, si’achi bishaan badiisaa lafa balleessuuf
gonkumaa akka hin dhufneef ani isin wajjin kakuu koo nan hundeessa.” **9:12** Waaqni akkana
jedhe; “Mallattoon kakuu kan ani ofii kootii fi isin gidduutti, uumamawwan lubbuu qabeeyyii
isin bira jiran hunda gidduutti, dhaloota dhufuuf jiru hundaaf galu kanaa dha. **9:13** Ani sabbata
koo duumessa keessa dhaabeera; innis kakuu anaa fi lafa gidduu jiruuf mallattoo ta’a.

Ba’uu **14:13** Museen akkana jedhee saba sanaaf deebise; “Hin sodaatinaa; jabaadhaa dhaabadhaa!
Fayyisuu Waaqayyoo kan inni har’a isinii godhu ilaalaa! Warra Gibxi kan har’a argitan kana
lammata deebitanii hin argitan. **14:14** Waaqayyo isiniif lola; isin gab jedhaa.”

Lewwota **20:26** Sababii ani Waaqayyo qulqulluu ta’ee fi akka isin kan koo taataniifis saboota kaan
irraa addaan isin baaseef, isin qulqulloota naaf ta’aa.

Lakkoobsa **6:24** “““Waaqayyo si haa eebbisu; si haa eegus; **6:25** Waaqayyo fuula isaa siif haa ibsu;
garaa siif haa laafu. **6:26** Waaqayyo fuula isaa gara keetti haa deebisu; nagaas siif haa kennu.”’

Keessa Deebii **18:18** Ani raajii akka keetii obbolootа isaanii gidduudhaa isaaniif nan kaasa; dubbii
koo afaan isaa keessa nan kaa’a; innis waan ani isa ajaju hunda isaanitti hima. **18:19** Nama dubbii
koo kan raajiin maqaa kootiin dubbatu dhaga’uu didu kam iyyuu, ani mataan koo isa nan
gaafadha.

Iyyaasuu **1:7** “Cimi; ija jabaadhus. Seera garbichi koo Museen siif kenne hundumaaf of
eeggannaadhaan ajajami; akka gara deemtu hundumatti siif milkaa’uufis mirgatti yookaan
bitaatti hin gorin. **1:8** Kitaabni Seeraa kun afaan keetii hin bu’in. Waan isa keessatti barreeffame
hunda gochuuf akka of eeggattuufis halkanii guyyaa itti yaadi. Akkasiinis ati ni badhaata; ni
milkooftas. **1:9** Ani akkana jedhee si hin ajajnee? Cimi; ija jabaadhus. Waan Waaqayyo Waaqni
kee iddoo ati deemtu hundumatti si wajjin ta’uuf, hin sodaatin; abdiis hin kutatin.”

Abbootii Murtii **2:7** Uummanni bara jireenya Iyyaasuu guutuu fi bara maanguddoota erga inni du'ee as hafanii jiraatanii waan guddaa Waaqayyo Israa'eliif godhe argan sunis Waaqayyoon tajaajilan.

Ruut **1:16** Ruut garuu akkana jettee deebifte; "Akka ani si dhiisu yookaan si biraa deebi'u na hin dirqisiisin. Iddoo ati deemtu nan deema; iddoo ati jiraattus nan jiraadha. Sabni kee saba koo ni ta'a; Waaqni kees Waaqa koo ni ta'a. **1:17** Iddoo ati itti duututti anis nan du'a; achittis nan awwaalama. Si'achi yoo duuti gargari nu baase malee yoo ani si dhiisee deeme Waaqayyo na haa adabu; adabbiin sunis akka malee haa cimu."

1 Saamu'eel **16:7** Waaqayyo garuu Saamu'eeliin, "Ani isa tuffadheeraatii bifa isaa yookaan hojjaa isaa hin ilaalin. Waaqayyo waan namni ilaalu hin ilaalu. Namni bifa ilaala; Waaqayyo garuu waan garaa keessa jiru ilaala" jedhe.

2 Saamu'eel **7:22** "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati akkam guddaa dha! Kan akka keetii tokko iyyuu hin jiru; akka nu gurruma keenyaan dhageenyetti si malee Waaqni biraa hin jiru.

1 Mootota **2:3** waan Waaqayyo Waaqni kee barbaadu eegi; akka waan hojjettu hundaa fi lafa deemtu hundatti milkooftuuf akkuma seera Musee keessatti barreeffametti karaa isaa irra deemi; sirnaa fi ajaja isaa, seeraa fi dambii isaa eegi;

2 Mootota **22:19** "Sababii ati yeroo waan ani waa'ee iddoo kanaatii fi waa'ee saba isaa akka isaan abaaramanii barbadeeffaman waan hamaa dubbadhe dhageessetti garaan kee tuqamee fuula Waaqayyoo duratti gad of qabdeef, sababii uffata kee tarsaaftee fuula koo duratti boosseef, ani si dhaga'eera" jedha Waaqayyo.

1 Seenaa **29:17** Yaa Waaqa koo akka ati garaa qortuu fi qajeelummaa jaallattu ani beeka. Anis waan kana hunda amanamummaa fi fedhiidhaanan kenne. Ammas akka sabni kee kan as jiru kun fedhiidhaan siif kenne ani argee gammadeera.

2 Seenaa **7:14** yoo sabni koo kan maqaa kootiin waamamu gad of qabee na kadhate, yoo inni fuula koo barbaadee karaa isaa hamaa sana irraa deebi'e, ani samii irraa dhaga'ee cubbuu isaa dhiiseefii biyya isaa nan fayyisa.

Izraa **7:10** Izraan Seera Waaqayyoo qu'achuu fi eeguudhaaf akkasumas labsii fi ajaja seerichaa Israa'el keessatti barsiisuudhaaf of kennee tureetii.

Nahimiyaa **6:3** kanaafuu ani akkana jedhee ergamoota isaanittin erge; "Ani waan hojii guddaa hojjechaa jiruuf gad bu'uu hin danda'u. Yeroo ani hojii dhiisee gara keessanitti gad bu'uutti hojiin maaliif dhaabata?"

Asteer **4:14** Yoo ati yeroo kanatti cal'ifte gargaarsaa fi furamni Yihuudootaa iddoo biraatii ni dhufa; atii fi manni abbaa keetii garuu ni baddu. Maaltu beeka? Ati taayitaa mootummaa qabachuun kee yeroo akkanaatiif ta'aatii."

Iyyoob **19:25** Ani akka furiin koo jiraataa ta'e, akka inni dhuma irratti lafa irra dhaabatus nan beeka.

Faarfannaa **23:1** Faarfannaa Daawit. Waaqayyo tiksee koo ti; ani homaa hin dhabu. **23:2** Inni
marga lalisaa keessa na boqochiisa; gara bishaan tasgabbaa'aattis na geessa; **23:3** inni lubbuu
natti deebisa. Maqaa isaatiif jedhees karaa qajeelaa irra na deemsisa. **23:4** Ani yoon sulula
gaaddisa du'aa keessa deeme illee ati waan na wajjin jirtuuf, homaa hin sodaadhu; uleen

keetii fi bokkuun kee na jajjabeessu. **23:5** Ati utuma diinonni koo ilaalanuu fuula koo duratti
maaddii naa qopheessita. Mataa koo zayitii dibda; xoofoon koos guutuu irraan dhangala'aa dha.
23:6 Dhugumaan gaarummaan keetii fi araarri kee, bara jireenya kootii hunda na duukaa bu'u;
anis bara baraan, mana Waaqayyoo keessa nan jiraadha.

Fakkeenya **3:5** Garaa kee guutuun Waaqayyoon amanadhu; hubannaa kees hin abdatin; **3:6** karaa
kee hunda keessatti isa dursi; innis daandii kee siif qajeelcha.

Lallaba **3:10** Ani ba'aa Waaqni namoota irra kaa'e argeera. **3:11** Inni waan hunda yeruma isaatti
miidhagsee tolcheera. Akkasumas yaada baraa baraa garaa namootaa keessa kaa'e. Ta'us isaan
waan Waaqni jalqabaa hamma dhumaatti hojjete beekuu hin danda'an.

Weedduu **2:4** Inni galma cidhaatti na geesse; akeekni inni naaf qabu jaalala.

Isaayyaas **9:6** Mucaan nuuf dhalateera; ilmi nuuf kennameera; mootummaan gatiittii isaa
irra jiraata. Innis Gorsaa Dinqisiisaa, Waaqa Jabaa, Abbaa Bara baraa, Mootii Nagaa jedhamee
ni waamama. **9:7** Babal'inni mootummaa isaatii fi nagaan isaa dhuma hin qabu. Innis murtii
qajeelaa fi qajeelummaadhaan hundeessee jabeessee dhaabuudhaan yeroo sanaa jalqabee bara
baraan teessoo Daawit irra taa'ee mootummaa isaa bulcha. Hinaaffaan Waaqayyoo Waan Hunda
Danda'uus waan kana ni raawwata.

Ermiyaas **1:4** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **1:5** "Ani utuu gadameessa
keessatti si hin uumin dura si beeke; utuu ati hin dhalatin dura addaan si baafadhe; akka ati
sabootaaf raajii taatuufis si muude." **1:6** Anis, "Wayyoo, yaa Waaqayyo Gooftaa ani akkamitti
akkan dubbadhu hin beeku; ani mucaa xinnoo dha" nan jedhe. **1:7** Waaqayyo garuu akkana naan
jedhe; "Ati, 'Ani mucaa xinnoo dha' hin jedhin. Ati gara nama ani itti si ergu hundaa dhaqxee
waan ani si ajaju hunda dubbachuu qabda. **1:8** Ati jara hin sodaatin; ani si baasuuf si wajjinan
jiraatii" jedha Waaqayyo. **1:9** Ergasiis Waaqayyo harka isaa hiixatee afaan koo tuqee akkana naan
jedhe; "Kunoo, ani dubbii koo afaan kee keessa kaa'eera. **1:10** Ilaa, ani akka ati buqqiftuu fi
diigduuf, akka barbadeessituu fi garagalchituuf, akka ijaartuu fi dhaabduuf har'a sabootaa fi
mootummoota irratti si muudeera."

Faaruu **3:21** Ta'us ani waan kana nan qalbeeffadha; kanaafuu ani abdii qaba. **3:22** Nu sababii
jaalala Waaqayyoo guddaa sanaatiif hin badnu; gara laafinni isaa hin dhumuutii. **3:23** Isaan
ganama hunda haaraa dha; amanamummaan kees guddaa dha.

Hisqi'eel **36:26** Ani onnee haaraa isiniif nan kenna; hafuura haaraas isin keessa nan kaa'a; onnee
dhagaa isin keessaa baasee onnee foonii isiniif nan kenna. **36:27** Akka isin dambii koo duukaa
buutanii fi seera koo sirriitti eegdaniif ani Hafuura koo isin keessa nan kaa'a.

Daani'el **3:16** Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoon deebisanii mootichaan akkana jedhan; "Yaa
Nebukadnezar, nu fuula kee duratti waan kana falmachuu hin barbaannu. **3:17** Yaa Mootii, nu yoo
boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatamne, Waaqni nu isa tajaajillu sun nu oolchuu danda'a;
harka keetii illee nu baasuu danda'a. **3:18** Yaa Mootii, yoo inni nu baasuu baate iyyuu nu waaqota
kee akka hin tajaajille yookaan fakkii warqee ati dhaabde sanaaf akka hin sagadne akka beektu
barbaanna."

Hoose'aa **6:6** Ani araaran fedha malee aarsaa hin fedhuutii; aarsaa gubamu caalaa Waaqa beekuu
nan fedha.

Yoo'eel **2:28** "Anis kana booddee, Hafuura koo nama hunda irratti nan dhangalaasa. Ilmaanii fi
intallan keessan raajii dubbatu; jaarsoliin keessan abjuu abjootu; dargaggoonni keessan mul'ata

argu. 2:29 Bara sana keessa, garboota koo warra dhiiraa fi dubartii irratti illee Hafuura koo nan
dhangalaasa. 2:30 Ani ol samii irratti dinqii, gad lafa irrattis dhiiga, ibiddaa fi hurrii aaraa nan
argisiisa. 2:31 Utuu guyyaan Waaqayyoo inni guddichii fi sodaachisaan sun hin dhufin dura,
aduun dukkanatti geeddaramti; ji'i immoo dhiigatti geeddarama. 2:32 Namni maqaa Waaqayyoo
waammatu hundinuu ni fayya; akkuma Waaqayyo dubbatettis Tulluu Xiyoon irraa fi Yerusaalem
keessa, furamatu jiraata; hambaa gidduuttis warri Waaqayyo isaan waame ni argamu.

Amoos 5:24 Garuu murtiin qajeelaan akkuma lagaa, qajeelummaanis akkuma burqaa hin gognee
haa yaa'u!

Obaadiyaa 1:15 "Guyyaan Waaqayyoo saboota hundaaf dhi'aateera. Akkuma ati hojjette sittis ni
hojjetama; hojiin kees matuma keetti deebi'a.

Yoonaas 2:6 Ani gara hundee tulluuwwaniittin gad liqimfame; balballi lafa jalaas bara baraan
natti cufame. Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ati garuu lubbuu koo boolla keessaa ol baafte. 2:7 "Yaa
Waaqayyo, yeroo lubbuun koo dadhabdetti ani sin yaadadhe; kadhannaan koos gara kee gara
mana qulqullummaa kee qulqullichaatti ol ba'e. 2:8 "Warri waaqota tolfamoo faayidaa hin
qabnetti cichan araara Waaqaa irraa garagalu. 2:9 Ani garuu faarfannaa galataatiin aarsaa siif
nan dhi'eessa. Ani wareegan wareege sanas nan baasa. Anis, 'Fayyinni Waaqayyo biraa dhufa'"
nan jedha.

Miikiyaas 6:8 Yaa nama, inni waan gaarii si argisiiseera. Waaqayyo maal sirraa barbaada? Murtii
qajeelaa kennuu fi araara jaallachuu, akka ati gad of qabdee Waaqa kee wajjin deemtu sirraa
barbaada mitii?

Naahoom 1:2 Waaqayyo Waaqa hinaafuu fi Waaqa haaloo ba'uu dha; Waaqayyo haaloo ni
ba'a; dheekkamsaanis guutameera. Waaqayyo diinota isaa haaloo ni ba'a; dheekkamsa isaas
amajaajota isaatiif ni kuusa. 1:3 Waaqayyo dheekkamuuf hin jarjaru; humni isaa immoo guddaa
dha; Waaqayyo nama balleessaa qabu utuu hin adabin hin dhiisu. Bubbee hamaa fi dha'aa
galaanaa keessaas karaa qaba; duumessi immoo awwaara miilla isaa ti.

Anbaaqoom 3:17 Yoo mukni harbuu daraaruu baatee iji wayinii muka wayinii irra jiraachuu
baate iyyuu, yoo mukni ejersaa ija naqachuu didee lafti qotiisaa midhaan dhowwate iyyuu, yoo
hoolonni gola keessaa, loonis dallaa keessaa dhabaman iyyuu, 3:18 ani garuu Waaqayyotti nan
gammada; Waaqa isa na fayyisutti nan gammada. 3:19 Waaqayyo Gooftaan jabina koo ti; inni
miilla koo akka miilla borofaa godha; lafa ol ka'aa irras na deemsisa. Dura bu'aa faarfannaatiif.
Meeshaa koo kan ribuutiin kan faarfatame.

Sefaaniyaa 3:17 Waaqayyo Waaqni kee inni si wajjin jiru jabaa dha. Inni baay'ee sitti gammada;
inni jaalala isaatiin si boqochiisa; faarfannaadhaanis sitti gammada."

Haagee 1:4 "Yeroon kun yeroo isin utuu manni kun diigamee jiruu manneen keessan kanneen
miidhagfaman keessa jiraattaniidhaa?" 1:5 Ammas Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana
jedha: "Yaada keessan karaa keessan irra kaa'adhaa. 1:6 Isin sanyii baay'ee facaafattanii waan
xinnoo haammattaniirtu. Isin ni nyaattu; garuu hin quuftan. Ni dhugdu; garuu dheebuu hin
baatan. Wayyaa ni uffattu; garuu isinitti hin ho'u. Namni mindaa fudhatu akkuma nama mindaa
isaa korojoo tarsa'aa keessa kaa'atuu ti." 1:7 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha:
"Karaa keessan hubadhaa.

Zakkaariyaas 12:10 "Ani mana Daawitii fi jiraattota Yerusaalem irratti hafuura surraatii fi
kadhannaa nan dhangalaasa. Isaan ana isa waraanan sana ni ilaalu; isaan akkuma nama ilma
tokkichaaf boo'uutti ni boo'uuf; akkuma nama ilma hangafaaf baay'isee gadduuttis ni gadduuf.

Miilkiyaas 4:2 Isin warra maqaa koo kabajjaniif garuu Aduun qajeelummaa qoochoo isaa jalatti fayyina qabatee ni ba'a. Isinis baatanii akkuma jabbii golaa gad dhiifamteetti burraaqxu. 4:3 Ergasii isin hamoota ni dhidhiittu; isaanis guyyaa ani wantoota kanneen hojjedhutti faana miilla keessanii jalatti daaraa ni ta'u" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u.

Maatewos 28:18 Yesuus immoo isaanitti dhi'aatee akkana jedhe; "Taayitaan hundinuu samii fi lafa irratti naa kennameera. 28:19 Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa Ilmaatti, maqaa Hafuura Qulqulluuttis cuuphaatii barattoota taasisaa; 28:20 akka waan ani isin ajaje hunda eeganiifis isaan barsiisaa. Kunoo, ani hamma dhuma addunyaatti guyyaa hunda isin wajjinan jira." (aiōn g165)

Maarqos 1:14 Erga Yohannis mana hidhaatti galfamee booddee, Yesuus wangeela Waaqaa lallabaa Galiilaa seene. 1:15 Innis, "Barri sun ga'eera; mootummaan Waaqaas dhi'aateera; qalbii jijjiirradhaatii wangeelatti amanaa!" jedhe. 1:16 Yesuus utuu qarqara Galaana Galiilaa irra deemaa jiruu Simoonii fi obboleessa isaa Indiriiyaas utuu isaan kiyyoo galaanatti darbachaa jiranuu arge; isaan qurxummii qabdoota turaniitii. 1:17 Yesuusis, "Kottaa, na duukaa bu'aa; anis akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan erga" jedheen. 1:18 Isaanis yommusuma kiyyoo isaanii dhiisanii isa duukaa bu'an.

Luqaas 4:18 "Hafuurri Gooftaa narra jira; akka ani hiyyeeyyiitti oduu gaarii lallabuuf, inni na dibeeraatii. Inni akka ani akka warri hidhaman hiikaman, akka warri jaaman argan, akka warri cunqurfamanis bilisa ba'an lallabuuf na ergeera;

Yohannis 3:16 Kan isatti amanu hundi jireenya bara baraa akka qabaatuuf malee akka hin badneef, Waaqni hamma Ilma isaa tokkicha kennutti addunyaa jaallateeraatii. (aiōnios g166) 3:17 Waaqni karaa isaatiin addunyaa fayyisuudhaaf malee addunyaatti muruuf Ilma isaa gara addunyaatti hin ergineetii.

Hojii 1:7 Inni immoo akkana isaaniin jedhe; "Yeroo yookaan guyyaa Abbaan aangoo isaatiin murteesse beekuun hojii keessan miti. 1:8 Yeroo hafuurri Qulqulluun isin irra bu'utti garuu humna ni argattu; isinis Yerusaalem keessatti, Yihuudaa hundaa fi Samaariyaa keessatti, hamma qarqara lafaattis dhuga baatota koo ni taatu."

Roomaa 11:32 Waaqni hunduma isaaniitiif araara buusuuf jedhee namoota hunda ajajamuu diduu jala galche. (eleēsē g1653) 11:33 Badhaadhummaan ogummaatii fi beekumsa Waaqaa hammam gad fagaata! Murtiin isaa qoramee bira hin ga'amu! Karaan isaas barbaadamee itti hin ba'amu! 11:34 "Eenyutu yaada garaa Gooftaa beeke? Yookaan eenyutu gorsaa isaa ture?" 11:35 "Yookaan akka Waaqni deebisee isaaf kennuuf jedhee, eenyutu takkumaa Waaqaaf waa kenne?" 11:36 Wanti hundinuu isa irraa dhufe; isumaan dhufe; isaaf dhufe. Bara baraan ulfinni isaaf haa ta'u! Ameen. (aiōn g165)

1 Qorontos 6:9 Isin akka jal'oonni mootummaa Waaqaa hin dhaalle hin beektanii? Hin gowwoominaa: halaleewwan yookaan warri Waaqa tolfamaa waaqeffatan yookaan ejjitoonni yookaan dhiironni sagaagaltoonni yookaan dhiironni dhiira wajjin sagaagalan, 6:10 yookaan hattoonni yookaan doqnoonni yookaan machooftonni yookaan warri maqaa nama balleessan yookaan saamtonni mootummaa Waaqaa hin dhaalan. 6:11 Gariin keessan akkas turtan. Ta'us isin maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi Hafuura Waaqa keenyaatiin dhiqamtaniirtu; qulqullooftaniirtu; qajeeltotas taasifamtaniirtu.

2 Qorontos 5:17 Kanaafuu eenyu iyyuu yoo Kiristoositti jiraate inni uumama haaraa dha; wanni moofaan darbeera; kunoo wanni haaraan dhufeera. 5:18 Kun hundinuus Waaqa Kiristoosiin ofitti

nu araarsee fi tajaajila araaraa nuu kenne sana irraa dhufe; **5:19** kunis, Waaqni cubbuu namootaa isaanitti lakkaa'uu dhiisuudhaan Kiristoosiin addunyaa ofitti araarsaa ture jechuu dha. Innis ergaa araaraa sana imaanaa nutti kenneera. **5:20** Kanaafuu nu bakka bu'oota Kiristoos; Waaqnis karaa keenyaan isin sossobata; nus akka isin Waaqatti araaramtaniif qooda Kiristoos taanee isin kadhanna. **5:21** Akka nu isumaan qajeelummaa Waaqaa taanuuf Waaqni nuuf jedhee Kiristoos isa cubbuu hin qabne sana cubbuu godhe.

Galaatiyaa **1:6** Akkana ariifattanii isa karaa ayyaana Kiristoosiin isin waame sana dhiisuudhaan wangeela biraa duukaa bu'uun keessan baay'ee na dinqeera; **1:7** wangeelli biraa illee hin jiru. Garuu namoonni isin dogoggorsanii wangeela Kiristoos jal'isuu yaalan tokko tokko jiru.

Efesoon **2:1** Isin irra daddarbaa keessanii fi cubbuu keessaniin duutanii turtan; **2:2** kunis isuma isin yeroo jireenya addunyaa kanaatii fi bulchaa mootummaa qilleensaa jechuunis hafuura amma iyyuu warra hin ajajamne keessatti hojjetu duukaa buutanitti keessa jiraachaa turtanii dha. **(aiōn g165)** **2:3** Hundi keenyas yeroo tokko dharraa foon keenyaa guutaa, hawwii fi yaada isaa duukaa bu'aa isaan gidduu jiraanne. Uumama keenyaanis akkuma warra kaanii dheekkamsa jala turre. **2:4** Garuu Waaqni araaraan guutame sun sababii jaalala guddaa nuu qabuuf, **2:5** yeroo nu irra daddarbaa keenyaan duunee turretti illee Kiristoos wajjin jiraattota nu taasise; isinis ayyaanaan fayyina argattan. **2:6** Waaqnis Kiristoos wajjin du'aa nu kaase; karaa Kiristoos Yesuusiinis isa wajjin iddoo samii irra nu teessise; **2:7** innis bara dhufuuf jiru keessa badhaadhummaa ayyaana isaa kan gita hin qabne sana arjummaa karaa Kiristoos Yesuusiin nuuf qabu argisiisuuf jedhee waan kana godhe. **(aiōn g165)** **2:8** Isinis ayyaanaan karaa amantiitiin fayyitaniirtuutii; kunis kennaa Waaqaati malee hojii ofii keessanii miti; **2:9** akka namni tokko iyyuu of hin jajneefis kun hojiidhaan miti. **2:10** Nu hojii harka isaatii; hojii gaarii Waaqni duraan dursee akka nu hojjennuuf qopheesse sana akka hojjennuufis karaa Kiristoos Yesuusiin uumamne.

Fiiliphisiyuus **3:7** Garuu waan na fayyadaa ture amma Kiristoosiif jedhee akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. **3:8** Dhugumaanuu sababii Gooftaa koo Kiristoos Yesuus isa waan hundumaa caalu sana beekuutiif ani waan hundumaa akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. Ani isaaf jedhee waan hundumaa dhabeera; Kiristoosin argachuufis waan hundumaa akka kosiitti nan ilaala; **3:9** kunis qajeelummaa mataa koo kan seera eeguun argamu utuu hin ta'in qajeelummaa Kiristoositti amanuun argamu jechuunis akka ani qajeelummaa Waaqa biraa amantiidhaan dhufu qabaadhee isa keessa jiraadhuuf.

Qolosaayis **1:15** Inni fakkaattii Waaqa hin mul'anne sanaa ti; uumama hundaafis hangafa. **1:16** Wanni hundinuu isumaan uumameetii: Wanni samii keessaa fi lafa irraa, wanni mul'atuu fi hin mul'anne, teessoowwan yookaan humnoonni yookaan bulchitoonni yookaan taayitaawwan, wanni hundinuu isumaan, isumaaf uumaman. **1:17** Inni waan hunda dura jira; wanni hundinuu isumaan wal qabatee dhaabata. **1:18** Inni mataa dhagna isaa, mataa waldaa kiristaanaa ti; waan hunda irratti ol aantummaa akka qabaatuufis inni kan jalqabaa ti; warra du'an keessaa kaafamuudhaanis hangafa. **1:19** Waaqni guutummaan isaa hundi isa keessa jiraachuu isaatti gammadeeraatii; **1:20** dhiiga isaa kan fannoo irratti dhangala'e sanaanis nagaa buusuudhaan waan lafa irra jiru yookaan waan samii keessa jiru hunda karaa isaatiin ofitti araarseeraatii.

1 Tasaloniiqee **4:1** Kana malees yaa obboloota, Waaqa gammachiisuuf akkamitti akka jiraachuu qabdan nu isin barsiifneerra; isinis akkuma sanatti jiraachaa jirtu. Ammas akka ittuma caalchiftanii waan kana gootan Gooftaa Yesuusiin isin kadhanna; isin gorsinas. **4:2** Nu taayitaa Gooftaa Yesuusiin ajaja maalii akka isinii kennine beektuutii. **4:3** Fedhiin Waaqaa akka isin qulqullooftanii dha; kunis akka isin halalummaa irraa fagaattaniif; **4:4** tokkoon tokkoon keessan

akkamitti akka karaa qulqulluu fi ulfina qabeessa ta'een dhagna keessan eeggattan beekuu qabdu; **4:5** kunis akka ormoota Waaqa hin beekneetti hawwii fooniitiin hin ta'in;

2 Tasaloniiqee **3:6** Yaa obboloota, isin obboleessa dhibaa'aa fi kan akka bartee isin nurraa argattan sanaattis hin jiraanne hunda irraa akka fagaattaniif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isin ajajna. **3:7** Isin mataan keessan akkamitti akka fakkeenya keenya duukaa bu'uu qabdan ni beektuutii. Nu yeroo isin bira turretti dhibaa'ota hin turre; **3:8** nus akka isin keessaa nama tokkotti illee ba'aa hin taaneef jennee, dadhabbii fi tattaaffii guddaan halkanii guyyaa hojjechaa turre malee buddeena nama tokkoo illee tola hin nyaanne. **3:9** Nu fakkeenya isinii ta'uuf waan kana goone malee waan aangoo hin qabneef miti. **3:10** Nu yommuu isin bira turretti ajaja, "Namni hojjechuu hin barbaanne kam iyyuu hin nyaatin" jedhu isinii kenninee turreetii.

1 Xiimotewos **2:1** Egaa ani akka waammachuun, kadhannaan, namaaf kadhachuu fi galanni maqaa nama hundaatiin dhi'eeffamu duraan dursee nan gorsa; **2:2** nus akka Waaqa sodaachuu hundumaan, ulfinaanis jireenya nagaatii fi tasgabbiin jiraannuuf moototaa fi warra taayitaa qaban hundumaafis akkasuma haa godhamu. **2:3** Kunis gaarii dha; fuula Fayyisaa keenya Waaqaa durattis fudhatamaa dha; **2:4** Waaqni akka namni hundinuu fayyuu fi akka dhugaa beekuu biras ga'u barbaada. **2:5** Waaqni tokkicha; Waaqaa fi nama gidduu immoo gidduu galeessa tokkotu jira; innis Kiristoos Yesuus isa nama ta'ee dha;

2 Xiimotewos **2:8** Yesuus Kiristoos isa warra du'an keessaa kaafame, isa sanyii Daawit irraa dhalate yaadadhu. Kun wangeela koo **2:9** kan ani isaaf jedhee akka nama yakka hojjete tokkootti hamma foncaan hidhamuutti dhiphachaafii jiruu dha. Dubbiin Waaqaa garuu hin hidhamu. **2:10** Kanaafuu akka warri filataman fayyina Kiristoos Yesuusiin ta'e sana ulfina bara baraa wajjin argataniif ani isaaniif jedhee waan hundumaa nan obsa. **(aiōnios g166)**

Tiitoo **2:11** Ayyaanni Waaqaa kan fayyina fidu nama hundatti mul'ifameeraatii. **2:12** Ayyaanni kunis Waaqa malee jiraachuu fi hawwii addunyaa ganuun bara kana keessa jireenya of qabiisaa, jireenya qajeelummaatii fi jireenya Waaqatti buluu akka jiraannu nu barsiisa; **(aiōn g165)** **2:13** kunis yommuu nu abdii keenya isa eebbifamaa jechuunis mul'achuu ulfina Waaqa keenya guddichaatii fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos eeggachaa jirrutti ta'a; **2:14** innis hammina hunda irraa nu furuu fi saba ofii isaa warra waan gaarii hojjechuuf hinaafan ofiif qulqulleeffachuuf jedhee of dabarsee nuuf kenneera.

Fiilmoonaa **1:3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **1:4** Ani yeroo kadhannaa koo keessatti si yaadadhu hunda Waaqa koo nan galateeffadha; **1:5** ani waa'ee amantii kee kan ati Gooftaa Yesuusitti qabduu fi waa'ee jaalala kee kan ati qulqulloota isaa hundaaf qabduu nan dhaga'aatii. **1:6** Ani akka ati waa'ee waan gaarii nu Kiristoosiin qabnu hundumaa hubannaa guutuu qabaattee amantii kee namaan ga'uuf jabaattu nan kadhadha. **1:7** Yaa obboleessa, waan ati garaa qulqullootaa qabbaneessiteef jaalalli kee gammachuu fi jajjabina guddaa naa kenneera.

Ibroota **1:1** Bara durii Waaqni yeroo baay'ee fi karaa adda addaatiin raajotaan abbootii keenyatti dubbatee ture; **1:2** bara dhumaa kana keessa garuu Ilma isaa kan inni dhaaltuu waan hundumaa godhee muudeen nutti dubbate; isumaanis addunyaawwan uume. **(aiōn g165)** **1:3** Ilmi calaqqisa ulfina Waaqaa ti; eenyummaa Waaqaas akkuma jirutti mul'isa; dubbii isaa humna qabeessa sanaanis waan hunda hirkisee baata. Innis erga cubbuu keenya nurraa qulqulleessee booddee samii irra mirga Waaqa ulfina qabeessa sanaa taa'e.

Yaaqoob **1:16** Yaa obboloota koo jaallatamoo, hin dogoggorinaa. **1:17** Kennaan gaariin hundinuu, kennaan mudaa hin qabne hundinuus Abbaa ifaa isa akka gaaddidduu hin geeddaramne sana

biraa gubbaadhaa gad bu'a. **1:18** Innis akka nu uumama isaa hundumaaf gosa hangafa taanuuf akkuma fedhii isaatti dubbii dhugaatiin nu dhalche.

1 Phexros **3:18** Kiristoosis Waaqatti isin fiduuf jedhee inni qajeelaan, warra qajeeltota hin ta'iniif si'a tokko cubbuuf dhiphateeraatii. Inni fooniin ni ajjeefame; Hafuuraan garuu jiraataa taasifame;

2 Phexros **1:3** Humni waaqummaa isaa karaa isa ulfina isaatii fi gaarummaa isaatiin nu waame sana beekuu keenyaatiin waan jireenyaa fi Waaqatti buluuf nu barbaachisu hundumaa nuuf kenneera. **1:4** Kennaa kanaanis isin badiisa sababii hawwii hamaatiin addunyaa keessa jiru jalaa baatanii akka amala waaqummaa isaa sana keessatti hirmaattaniif jedhee karaa kennaa kanaatiin waadaa isaa guddaa fi kan gatii guddaa qabu nuuf galeera.

1 Yohannis **2:1** Yaa ijoollee ko, ani akka isin cubbuu hin hojjenneef kana isiniifan barreessa. Garuu yoo namni kam iyyuu cubbuu hojjete nu Abbaa biraa abukaattoo qabna; innis Yesuus Kiristoos Isa Qajeelaa sana. **2:2** Inni aarsaa cubbuu keenyaaf araara buusuu dha; cubbuu addunyaa hundaatiifis malee cubbuu keenya qofaaf miti.

2 Yohannis **1:7** Gowwoomsitoonni akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe hin amanne hedduun addunyaa seenaniiru. Namni akkanaa kam iyyuu gowwoomsituu fi farra Kiristoos.

3 Yohannis **1:4** Ijoolleen koo dhugaadhaan jiraachuu isaanii dhaga'uu caalaa ani gammachuu guddaa hin qabu.

Yihuudaa **1:3** Yaa michoota, ani waa'ee fayyina nu walii wajjin qooddannu kanaa isiniif barreessuuf guddisee nan hawwan ture; garuu akka isin amantii yeroo tokko bara baraan qulqulloota Waaqaatti imaanaa kenname sanaaf jabaattanii loltaniif isiniif barreessee isin gorsuun barbaachisaa natti fakkaate. **1:4** Namoonni bara dheeraan dura murtii kanaaf murteeffaman tokko tokko loo'anii gidduu keessan seenaniiruutii. Isaanis namoota Waaqaaf hin bulle, warra ayyaana Waaqa keenyaa gara halalummaatti geeddaran kanneen Gooftaa Ol aanaa tokkicha jechuunis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin gananii dha.

Mul'ata **3:19** Ani warran jaalladhu nan ifadha; nan adabas. Kanaafuu jabaadhu; qalbii jijjiirradhus. **3:20** Kunoo, ani balbala dura dhaabadheen balbala rurrukuta. Yoo namni kam iyyuu sagalee koo dhaga'ee balbala naaf bane, ani ol seenee isa wajjin irbaata nan nyaadha; innis na wajjin ni nyaata. **3:21** Akkuma ani mo'adhee Abbaa koo wajjin teessoo isaa irra taa'e sana, namni mo'atus akka inni na wajjin teessoo koo irra taa'uuf mirga nan kennaaf. **3:22** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u."

Reader's Guide

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12
Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126
Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165
Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166
Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653
Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

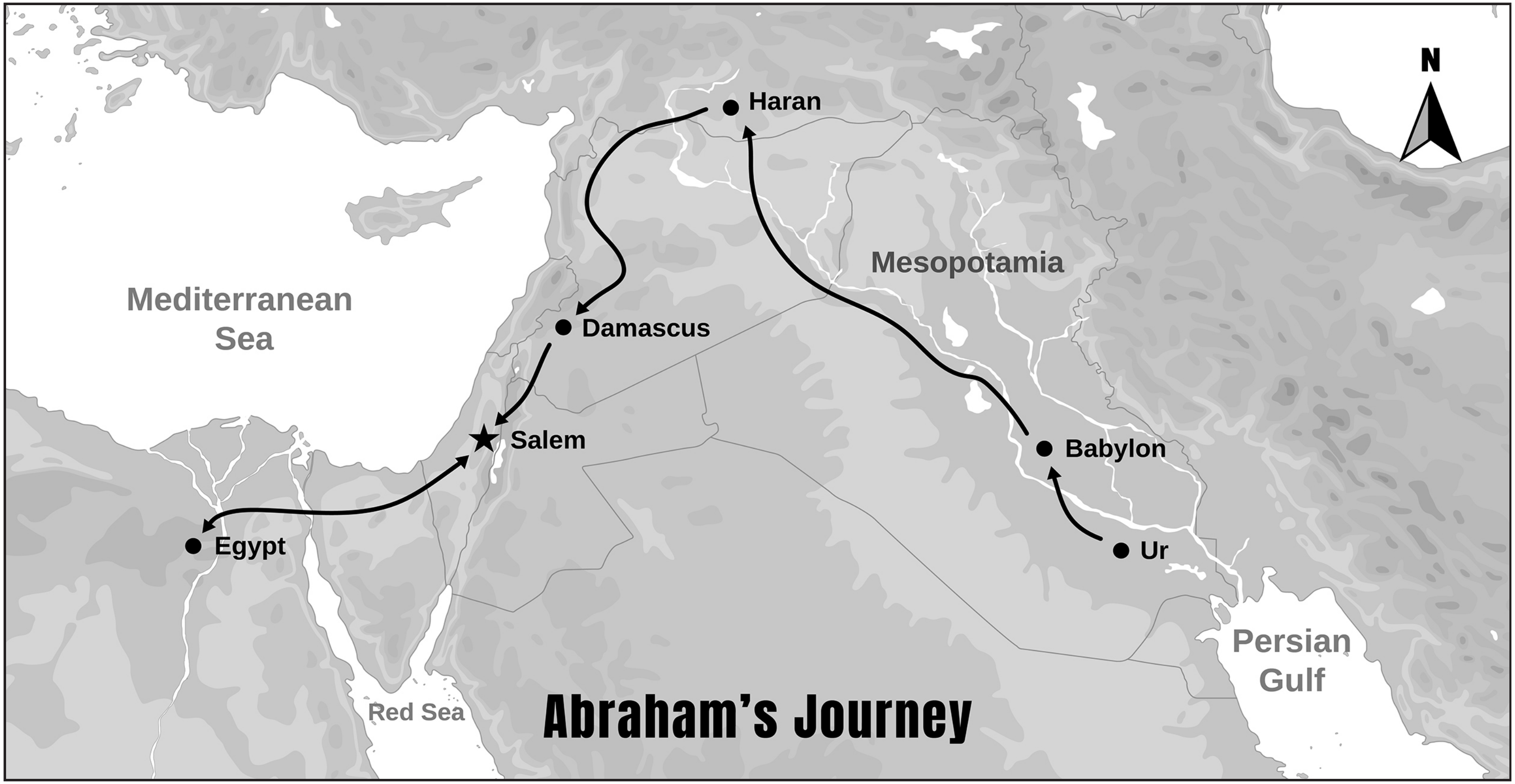

Abrahaam gara iddoo dhaaluuf jiruu akka dhaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ajajame; eessa akka dhaqu iyyuu utuu hin beekin ka'ee deeme. - Ibroota 11:8

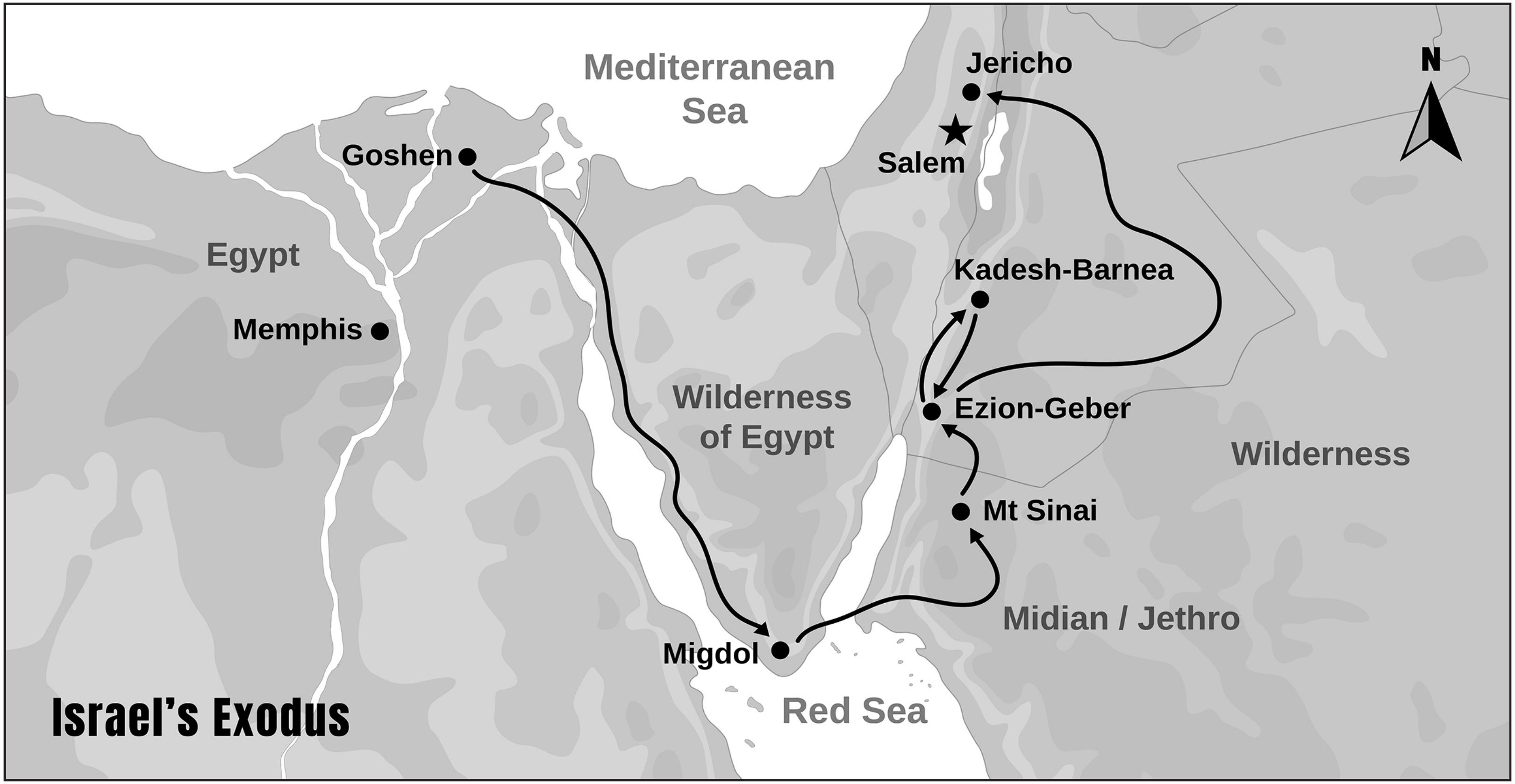

Yeroo Fara'oon saba sana gad dhiisetti karichi gabaabaa ta'u iyyuu Waaqni karaa biyya Filisxeem irra isaan hin qajeelchine; sababiin isaas Waaqni, "Isaan yoo waraanni isaan mudate yaada geeddarratanii Gibxitti deebi'uu danda'an" jedhee ti. - Ba'uu 13:17

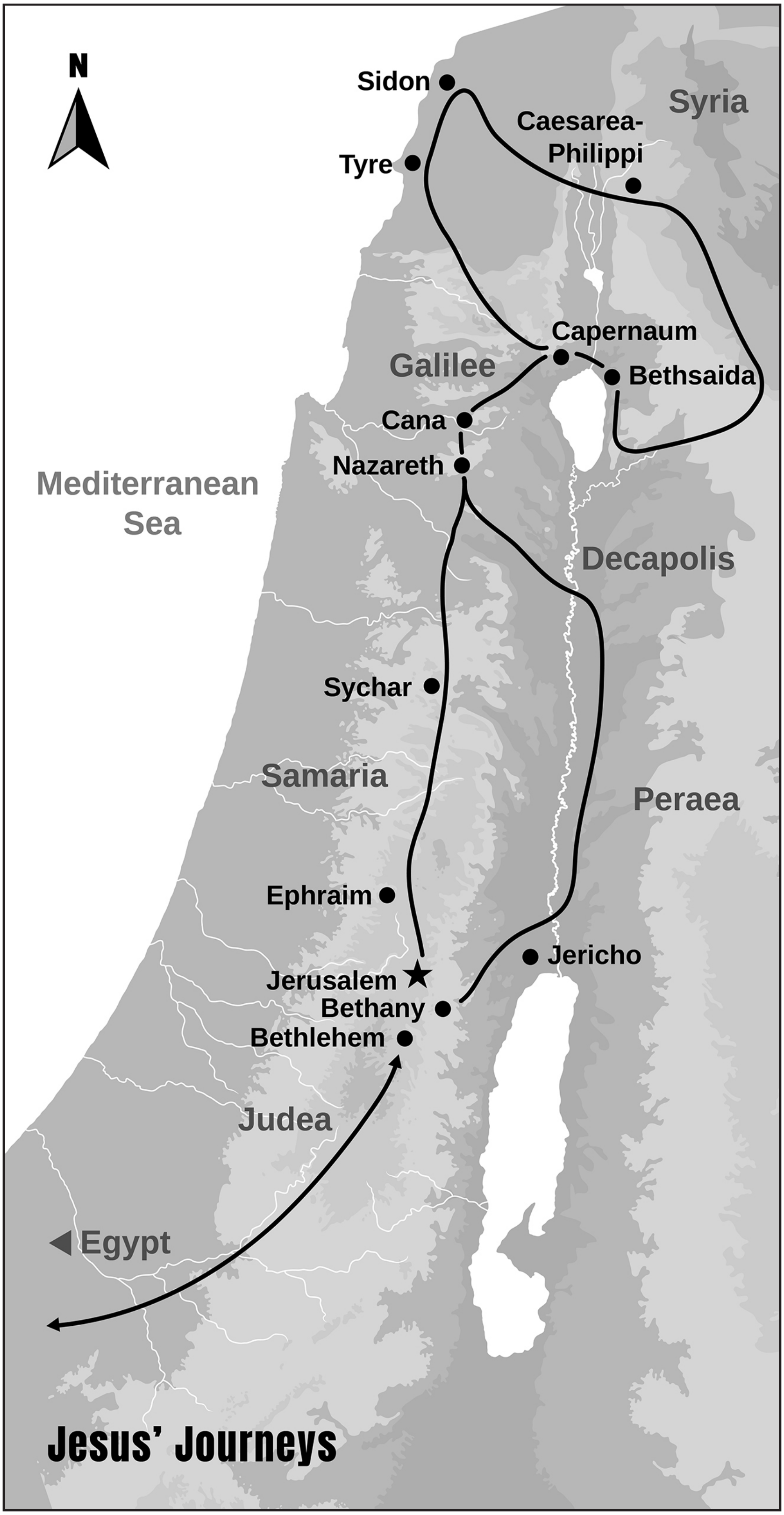

Ilmi Namaa iyyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immoo namoota baay’eedhaaf furii godhee kennuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii. - Maarqos 10:45

Phaawulos tajaajilaa Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta'uuf waamamee fi akka wangeela Waaqaa lallabuuf addaan baafame irraa: - Roomaa 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

<table>
<tr><td colspan="3">What are we?</td><td colspan="2">Genesis 1:26 - 2:3</td></tr>
<tr><td colspan="3">How are we sinful?</td><td colspan="2">Romans 5:12-19</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">Where are we?</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Innocence</td></tr>
<tr><td>Eternity Past</td><td>Creation 4004 B.C.</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Who are we?</td><td rowspan="3">God</td><td>Father</td><td rowspan="3">John 10:30

God’s perfect fellowship</td><td rowspan="6">Genesis 1:31

God’s perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden</td></tr>
<tr><td>Son</td></tr>
<tr><td>Holy Spirit</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Mankind</td><td>Living</td><td rowspan="8">Genesis 1:1

No Creation
No people</td></tr>
<tr><td>Deceased believing</td></tr>
<tr><td>Deceased unbelieving</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Angels</td><td>Holy</td><td rowspan="5">Genesis 1:31

No Fall
No unholy Angels</td></tr>
<tr><td>Imprisoned</td></tr>
<tr><td>Fugitive</td></tr>
<tr><td>First Beast</td></tr>
<tr><td>False Prophet</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Satan</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Why are we?</td><td colspan="2">Romans 11:25-36, Ephesian 2:7</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="5">Mankind is created in God’s image, male and female He created us</td></tr>
<tr><td colspan="5">Sin entered the world through Adam and then death through sin</td></tr>
<tr><th colspan="5">When are we? ▼</th></tr>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses’ Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God’s
perfectly
restored
fellowship
with all
Mankind
praising
Christ
as Lord
in the
Holy
City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God’s command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire
prepared
for the
Devil
and his
Angels</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
<tr><td colspan="5">For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all</td></tr>
</table>

Destiny

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

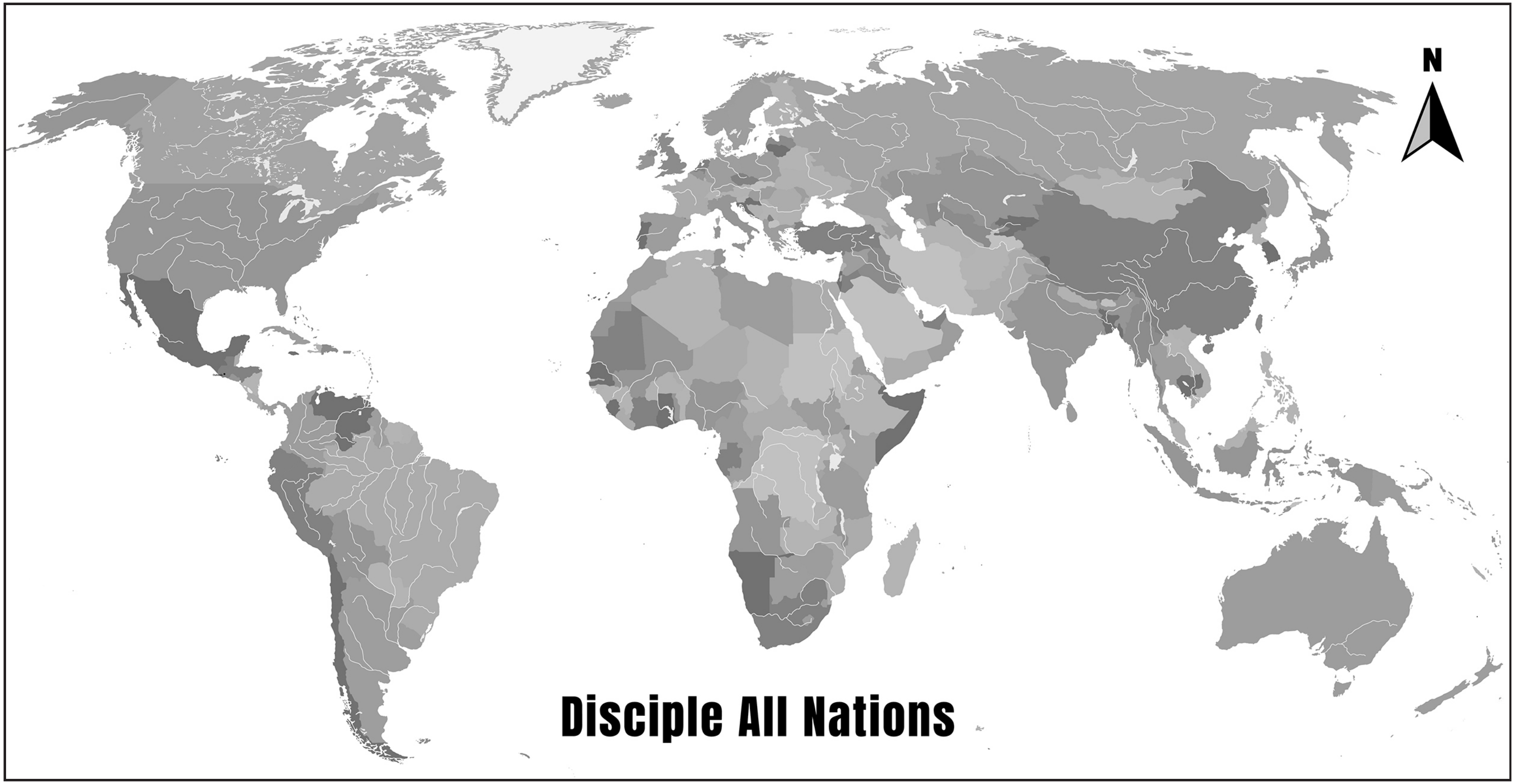

Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa Ilmaatti, maqaa Hafuura Qulqulluuttis cuuphaatii barattoota taasisaa; - Maatewos 28:19